

Doamne,
lasă-ne nouă
presa noastră
ea de toate zilele
și săptămânile!

8987 S A/LA
DE 06

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL
DE OPINIE,
POLITIC,
SOCIAL ȘI
CULTURAL
● fondat 1911

Anul I (Serie nouă) ● Nr. 27 ● Miercuri 4 iulie ● Ediție internațională: 5 VII – 12 VII 1990

A DOUA OPOZIȚIE

„Cea mai grea perioadă a tranziției este în mod evident chiar prima, cea care urmează imediat, datorită spargerii structurilor economice, legislativ-birocratice, a mentalităților și deprinderilor acumulate în atâția ani de dictatură” — Declarația-program prezentată de primul-ministru în fața Parlamentului.

Programul prezentat de către guvern în fața parlamentului a avut darul să șocheze: a risipit multe semne de întrebare și îndoieli, a ridicat altele. În esență, acest program promite o guvernare democratică și liberală, el este destinat unei tranziții rapide a societății românești către structurile democrațiilor europene, ale economiei de piață în care inițiativa privată are un rol decisiv. Astfel, cel puțin la nivelul intențiilor afișate, teama că se va adopta o tactică a amînărilor, că vechile structuri (împreună cu nomenclatura pe care au produs-o) vor fi conservate nu mai are suport. Mai mult, însăși componența guvernului prezintă o inițială garanție în ceea ce privește afirmarea, în această etapă a tranziției rapide, a competenței profesionalistilor autentici.

Primul-ministru constata însă că acest proces va avea de întâmpinat numeroase dificultăți. Multe legate de rezistența de ordin psihologic (și nu numai) a cadrelor care nu mai pot ieși, practic, din mentalitatea totalitarismului și autoritarismului. Oamenii (și nu sînt puțini) pentru care gîndirea și practicarea unor altor relații economice și umane reprezintă un efort prea mare se vor opune, fie și subconștient, schimbărilor. Contaminarea ideologică (proces nefast, perfecționat în „glorioasa epocă”, dar prezent, din păcate, și în jumătatea de an de după Revoluție) va rodi în continuare, fabricînd „argumente” politice și patriotarde (din familia „Nu ne vindem țara”, „Muncim, nu gîndim”, „Moarte intelectualilor!”, „Libera concurență îi îmbogățește pe țigani” ș.a.). Astfel că, în afara unei opoziții politice, să sperăm cît mai lucidă și constructivă (în sensul promovării unor alternative, nu al unei obediențe de care ne-am săturat pe vremea „genialului”), se va afirma (se afirmă deja!) o alt fel de opoziție: a celor mulțumiți cu puțin („noi ne facem că muncim, ei se fac că ne plătesc”), a celor speriați de nou, a celor care-și simt incompetența, care se tem că nu vor face față noilor realități, neînțelegînd că un sistem social perfecționat creează șanse superioare chiar și celor care, pînă acum, au fost preocupați de decesul caprei vecinului, că, la urma urmei, și sărăcia este relativă la ceva. Puterea de azi va trebui să colaboreze cu opoziția politică de azi, să stimuleze și să ia în considerare opiniile diferite exprimate de alte formațiuni politice sau de independenți, pentru că aceste opinii tind să perfecționeze mijloacele de realizare a chiar programului de guvernare prezentat parlamentului. Împreună cu această opoziție, valorificînd capacitatea și competența tuturor celor care doresc schimbarea în bine a țării, puterea de azi trebuie și poate să dezamorseze, cu inteligență și tact, cea de-a doua opoziție, a rutinei și conservatorismului, a incompetenței și birocrăției politice — singura interesată să promoveze diverse soiuri de neocomunism, nu neapărat din rațiuni ideologice, ci pentru că, pur și simplu, nu știe altceva.

CONSTANTIN DUMITRU ■

Baba trece, pietrele rămîn.

Fotografie de PAUL AGARICI ■

8987 L

BÎTE RELE ȘI BÎTE BUNE

Anumite publicații și posturi de televiziune străine interpretează, ca de obicei, dușmănos anumite realități de la noi fiind, din păcate, încurajați să o facă de o anumită parte a presei noastre și de anumiți ziaristi plătiți, cum se știe, de anumite agenturi în dolari, ruble, yeni, pesoși, piaștri, dar niciodată în lei.

E clar acum pentru toată lumea că, incriminând pe mineri și pe securiști — și unii și alții fi ai poporului — se urmărește discreditarea țării întregi, adică a conducătorilor săi alesi, inclusiv a celor numiți. Faptul că o națiune îndelung umilită și sărăcită a reușit prin forțe proprii să ofere Europei, într-un timp remarcabil de scurt, cel mai original model de democrație a provocat un val de invidie de tip nou — pe cit de legitimă, la urma urmei, pe cit de destabilizatoare.

Oare nu e limpede pentru oricine că prezentând unui public încă neînțeles cu morala radicală a minerilor (dar cit de cinstită, în esența ei!), unele activități din timpul lor liber au fost ignorate deliberat, o serie de frumoase realizări în muncă? Unde e probitatea ziaristilor occidentali și chiar a unor gazetari din țări vecine și prietene care par a nu ști că în cea mai mare parte a timpului minerii și-o petrec totuși în Valea Jiului? Cui folosește prezentarea deformată și trunchiată a faptelor? Nimeni nu le-a cerut minerilor să bată oameni nevinovați. Confuzia s-a produs în momentul în care minerii și-au dat seama, cu adâncă părere de rău, că nu există altă cale de a-și separa pe cei răi de cei buni decât cu bătaia. Și, în definitiv, nici nu li s-a cerut să-i ciomăgească pe bucureșteni, ci doar să ia toate măsurile pentru ca nimeni să nu mai îndrăznească să aibă și alte păreri decât cele legale.

Specificul și, în definitiv, farmecul democrației noastre originale constă în aceea că fiecare categorie profesională sau clasă socială e încurajată să-și manifeste opiniile într-un cadru pașnic, cu unele și argumentele profesiunilor și claselor respective: ziaristii cu pixurile, minerii cu târnăcoapele, poliștii cu bocancii, securiștii cu dosarele și salopetele de miner, iar dacă ar mai fi fost încă nevoie veneau și alte transporturi de oameni de bine ca să salveze țara. Veneau bucătarii cu polonice, pădurarii cu birne, imegebiștii cu buldozere și gospodinele cu buldozeriști.

O slăbiciune însă a acestei democrații e că statul nostru nu are posibilități materiale pentru

a asigura și larga desfășurare a ei. Oamenii trebuie să aibă răbdare și să înțeleagă că totul se va face treptat: mai întâi se înlesnește vorba și fapta celor care luptă pentru calmarea, discreditarea și, în final, timora ea ori-cărui fel de opoziție și abia după aceea va fi sprijinită și opoziția să se disculpe, să se răsfire și să renască într-o formă nouă, sută la sută constructivă și progubernamentală.

A sosit, prin urmare, momentul deplinei unități, când sînt coapte toate condițiile ca victimele și agresorii să-și dea mina și să-și promită unii altora că de acum înainte își vor da silința ca agresorii să nu mai fie agresori iar victimele să nu mai fie niciodată victime.

Presa — dacă nu toată, măcar o anumită parte a ei și organele ajutoare — are nobila datorie să-și facă să înțeleagă pe cetățenii core se încapăținează să nu înțeleagă asta, că problema fundamentală a democrației românești e una de interpretare. Minerii, spre exemplu, n-au maltrat la întimplare oamenii de pe stradă, ci doar și-au depășit mandatul. Muncitorii de la I.M.G.B. n-au venit să devasteze Institutul de Arhitectură, ci să cunoască mai îndeaproape viața studenților, dat fiind că înainte numai studenții erau duși în fabrici să se documenteze. Nu au avut loc acțiuni de intimidare a presei independente și de opoziție. În realitate, a fost vorba de un schimb de experiență și idei între cititori și ziaristi. Nu e corect să comentăm ca pe o dramă națională faptul că au murit cițiva oameni și că au fost bătuiți și schingiuiți cițeva sute sau, poate, mii, cit timp 23.000.000 nu au pătuit absolut nimic.

Nu e moral să-i criticăm pe președintele țării și pe primul ministru, ciță vreme nu avem garanții că minerii or să vină și de aici înainte să pună ordine în Capitală fără să fie chemați.

Să dăm tot creditul nostru celor care ne promit că astfel de lucruri nu se vor mai întâmpla, că niciodată de acum înainte în România nu vor mai fi atîțați muncitorii împotriva intelectualilor, masele împotriva unor indivizi și tot felul de gunoaie umane împotriva personalităților.

Viața a dovedit că e mult mai practic ca adversarii politici să fie eliminați unul cite unul, duplicării cumpărați cu bucata iar gazetarii temperați prin calmii de tot felul.

TUDOR OCTAVIAN ■

Mareea neagră

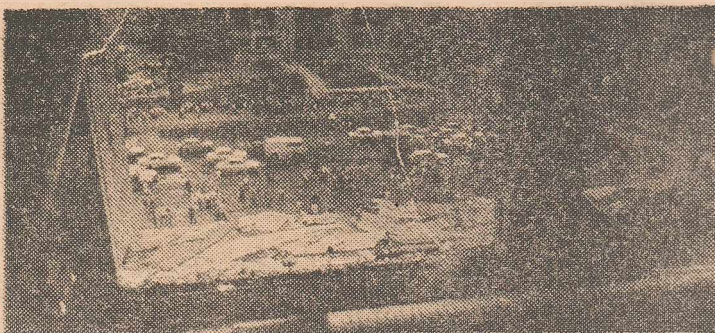
La 20 mai a plouat cu voturi în paharul F.S.N.-ului. Frontul își serba victoria relaxat: în costum alb, de vară, instalat comod la masa de onoare a terasei politice românești. Spectacolul era public, firește. F.S.N.-ul își savura victoria trăgînd din pahar picătură cu picătură, cu paiful. Cu paiful politic prin al cărui gol urca dulceața și aroma altor picături — tot altătea voturi — distilate din atmosfera încărcată și cetoasă a unei campanii electorale epuizante. Între timp, Frontul gîndea la viitor. Luînd în calcul, de bună seamă, cam ce-ar însemna și primejdia de-a rămîne cu paiful în aer. Și deodată, în pahar a apărut sînge. Nimeni n-a vrut asta, și totuși s-a întîmplat. De ce, nimeni nu știe precis.

România era și înainte țara prea multor întrebări și a unor răspunsuri prea puține. După 13—15 iunie, boala aceasta s-a agravat. Invazia minerilor a poluat iremediabil, ca o maree neagră, apele și-așa tulburi ale unei politici care a ținut parcă dinadins să amplifice efectele unor cauze asupra cărora s-a tot abținut să intervină. Oricum, se pare că surpriza cea mai mare a fost aceea că ziua de 29 ianuarie nu s-a repetat în pragul verii.

Domnul Iliescu a constatat stupefiat și cu o undă de minie că muncitorii bucureșteni — dacă nu toți, cei mai mulți dintre ei — refuză să fie bîte pe care să se sprijine cineva, indiferent cine. Iar din perspectiva cursului pe care aveau să-l ia evenimentele, diatriba sa împotriva liderilor sindicali din București apare ca fiind cel puțin nedreaptă. Muncitorilor bucureșteni nu li s-au adus mulțumiri, dar ei nici n-au căutat gloria de a se putea spune mai tirziu că lor li se datorează faptul că România s-a izolat pe plan internațional sau că ea a fost lipsită de ajutorul economic de care avea atîta nevoie. Și lor le place liniștea, desigur. Dar ce liniște ar fi fost aceea — ca a minerilor — cînd știi prea bine că ai bătut și ai omorît oameni?

Mai tirziu, cînd domnul Iliescu a depus jurămîntul ca președinte, un grup de feseniști dintre acelea care probabil îi aplaudaseră pe mineri au strigat la Ateneu: „Dumnezeu ajută și fără valută!”. Ei bine, nu ajută! Iar asta ar trebui să se știe destul de bine încît să nu mai fie pentru nimeni o surpriză.

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Fotografie de GABRIEL BUGNAR ■

Cel mai tinăr parlamentar din România

Se numește Szilagy Zsolt, născut în Oradea, anul 1968, absolvent în urmă cu numai 4 ani al liceului industrial nr. 5, azi Liceul „Ady Endre”, actualmente student, anul III la Institutul Politehnic Timișoara, facultatea de construcții. A figurat pe locul 3 pe lista prezentată de U.D.M.R. filiala Bihor la alegerile pentru Parlamentul României. La deschiderea primei sesiuni parlamentare a figurat în garda celor patru tineri parlamentari, care au înconjurat pe decanul de vîrstă al membrilor Camerei Deputaților. Moment de referință în viața acestui tinăr student orădean care a declarat în Oradea: „Nu voi fi un exclusiv purtător de cuvînt al problemei minorităților, ci un membru ce luptă din toate puterile pentru o Românie nouă. Dacă aș fi cavaler medieval, pe scutul meu ar fi: Libertate a tuturor într-o beneficiă și europeană Românie!”. (Pascu Balaci)

Sămînța solidarității țărănilor

Colhozul românesc, numit C.A.P., cu totul falimentar în zonele premontane nu reușea să umple cămările țărănilor nici la Tulcea, unde mulți țărani au rămas fără sămînță, chiar dacă zona respectivă se află în cîmpia Crișului Negru. Și, poate, pămîntul oferit țărănilor după Revoluția din Decembrie ar fi rămas sterp dacă nu s-ar fi primit ajutoare nu în bani,

alimente ori medicamente, ci în... sămînță de porumb din partea unei comunități a baptiștilor, prin intermediul domnului Nicolae Gheorghită, președintele acestei comunități pentru județul Bihor, care a trimis spre satul Tulcea o delegație din Statele Unite, reprezentată prin dl. Tibodeaux Paul din Viena. Din trei mașini TIR s-au descărcat, în primăvara aceasta, 30.000 kg de porumb special ambalat cu destinația C.A.P. Tulcea. Sămînța solidarității a dat rod neasemuit, spre bucuria destinatarilor, dar și a expeditorilor. (B. P.)

Moldovenii vor să învețe limba română

În aceste zile, municipiul Tulcea este gazda unor concursuri de informare, perfecționare și metodică predării limbii române la care participă un grup de 20 de profesori de specialitate din Republica Moldova. Lecțiile deschise sînt ținute în școlile generale nr. 16 și nr. 12 ale municipiului. Grupul de profesori este condus de Sofia Bolduratu, inspector de limbă și literatură română din Ministerul Învățămîntului Public din Republica Moldova și de Valeriu Senic, redactor șef al revistei „Limba noastră” din Chișinău. (P. B.)

Cotizații și schimbări — unu la sută

Sindicatul liber al Combinatului chimic din Craiova a trecut, după cum e și firesc, la încasarea lunară a cotizațiilor membrilor săi. Ceea ce apare ca fiind interesant e modalitatea la care s-a recurs: nici mai mult, nici mai puțin decît... cea

veche. Adică reținerea anticipată „pe stat”. De unde se vede că și în vechiul U.G.S.R. (azi cu o altă siglă și-atît) schimbările survenite au o pondere egală cu „reținerea” din salarii — unu la sută! (C. P.)

Concurs de supraviețuire

Postaru Ștefan în vîrstă de 19 ani, absolvent al Liceului de Marină Tulcea și Păun Ștefan, 27 de ani, programator la centrul de calcul din același oraș, vor participa la începutul lunii iulie la un concurs de supraviețuire organizat de revista sovietică „Vokrug Sveta” în localitatea Petrozavodsk, la nord de Leningrad. Concursul va consta în izolarea fiecărui concurent pe o insulă din Marea Albă, timp de două săptămîni, cu mijloace de existență minime. Premiul constă în turul Europei în zece zile și credem că nu va scăpa celor doi români, reprezentanții unui popor supus în ultimii cîincizeci de ani unor probe de supraviețuire planificate de congresele și conferințele p.c.r. (P. B.)

În topul farmaciei mondiale

Se așteaptă intrarea în farmacia a preparatului „Elco-hep”, apreciat de specialiști ca cel mai eficient medicament realizat pe plan mondial pentru combaterea bolilor hepatobiliare. Obținut dintr-o plantă, descoperită de medicul Aristina și Ludovic Elthes, produsul și-a demonstrat, prin studii clinice, eficiența de 90 la sută în tulburări biliare, de 60—70 la sută în hepatite cronice și de 40 la sută în hepatopatii severe. (L.T.)

WALKIE-TALKIE

„Hold-up” al caricaturiștilor români în Norvegia

Aflați în fiecare an în topuri și pe podiumul saloanelor internaționale de umor, caricaturiștii români au dat iarăși o lovitură de senzație, unde ne așteptam mai puțin: în Norvegia.

Așadar, în urmă cu cîteva zile, la Fredrikstad — un mic orașel-port la Marea Nordului — la cea de-a treia ediție a expoziției HUMOR-BIENNALEN, într-o competiție cu caricaturiști din Europa, Asia și America, românii au cucerit două premii „grase”: Marele Premiu în valoare de 6.500 coroane norvegiene (cca. 1.000 \$ US) prin Mihai IGNAT și Premiul Special al ziarului Fredrikstad Blad în valoare de 3.500 coroane norvegiene (cca. 540 \$ US) prin Iulian PENA-PAL, ambii din Ploiești.

Totodată, cu această ocazie, românii au stabilit și trei premiere absolute ce merită să le consemnăm:

- primele premii obținute de caricaturiștii români în Norvegia;
- primele premii internaționale după Revoluția din decembrie;
- primele premii ale unor membri ai Societății Caricaturiștilor Români.

Cum majoritatea saloanelor internaționale de umor se vor deschide în lunile următoare ne punem, firește, întrebarea: unde vor da următoarea „lovitură” caricaturiștii români?

AUREL ȘT. ALEXANDRESCU ■

Cafenele Dinescu

În urma apelurilor insistente adresate guvernului decîtăre poetul Mircea Dinescu, pentru deschiderea unui număr cit mai mare de cafenele, în care omul de rînd să bea cafea, să citească ziarele și să injure guvernul, iată că, în municipiul Tulcea s-a

deschis pe strada „23 August” o cafenea „model Dinescu”. Unitatea este amplasată chiar în centrul orașului, la stradă, posedă umbreluțe roș-albastre, fețe de mese, cafea, chioșc de ziare și afliuența publicului este foarte mare. Se pare că viitorul guvern deja a început să fie injurat. (P. B.)

ÎNCEPUT GREU

Primul ministru, dl. Petre Roman, a ținut săptămîna trecută în fața Parlamentului un discurs-program impecabil. Reforma economico-socială preconizată de noul guvern se anunță a fi profundă, direcționată hotărît și rapid spre economia de piață. Nu au fost uitate nici măsurile de protecție socială a grupurilor ce vor fi afectate. Guvernul e tînăr și bine pregătît, ceea ce ne mai dă o speranță în plus de reușită.

Două griji majore par însă a crea unele îndoieli. Conjunctura internațională ne este nefavorabilă. Păcat. Începusem bine. Ceea ce a pus capăt la toate a fost expediția de pedeapsă a minerilor asupra Capitalei, care a avut rezultate dezastruoase. Au fost chemați, au venit și au trecut prin bite și lanțuri puțină încredere de care ne mai bucuram. Străinătatea s-a uitat cu ochi de melc la incredibilul de o originalitate indiscutabilă care se producea într-o țară europeană care proclamase, deși de pe o tribună provizorie, democrația totală.

După o perioadă de șase luni de ziceri și deziceri, impresia internațională poate fi ameliorată doar printr-o consecvență și neezitantă atitudine democratică de sus în jos, prin aplicarea fermă a legii în toate cazurile, prin respectarea dreptului la opinie, etc. Metodele se cunosc, mai trebuie doar aplicate.

Cealaltă grijă vine din interior. Etica muncii e grav deteriorată. Mai direct spus, oamenii nu muncesc. Unii deloc, alții doar se prefac, alții nici nu mai știu cum, pentru că ani buni au plimbat hirtii fără rost de colo pînă colo.

Dar asta nu e o problemă românească. Toate țările fostului lagăr socialist s-au lovit de ea. Soluția e totuși simplă. Rareori, și pentru puțini oameni munca e o plăcere. Pentru ca omul să muncească trebuie să aibă o motivație, să știe pentru ce și pentru cine o face. Deci nu etica muncii, termen demodatizat prin proastă și abuzivă folosire, ci motivația muncii trebuie avută în vedere. E timpul să înțelegem că nu se poate să se muncească în lei și să se cîștige în dolari. Și în acest domeniu un pachet de legi fără echivoc, care să convingă omul că muncește pentru el și ai lui și nu pentru stat sau reprezentanții acestuia, pentru azi și mîine și nu pentru sfîrșitul mileniului III, ar rezolva repede, chiar foarte repede grija exprimată de primul ministru.

De fapt, guvernul nu trebuie să redescopere lumea și legile ei, ci să se uite cu atenție și respect la ce se întîmplă în țările din partea mai îndepărtată a Europei.

Succes guvernului, succes nouă!

OPREA GEORGESCU ■

GUVERNUL ROMÂNIEI

Primul ministru al Guvernului

PETRE ROMAN

1. Ministrul de stat însărcinat cu activitatea industrială și comercială : ANTON VĂTĂȘESCU
2. Ministrul de stat însărcinat cu calitatea vieții și protecția muncii : ION AUREL ȘTOICA
3. Ministrul de stat însărcinat cu orientarea economică : EUGEN DIJĂ-RESCU
4. Ministrul asistent al primului ministru pentru reformă și relații cu Parlamentul : ADRIAN SEVERIN
5. Ministrul afacerilor externe: ADRIAN NĂSTASE
6. Ministrul apărării naționale : VICTOR STĂNCULESCU
7. Ministrul finanțelor : THEODOR STOLOJAN
8. Ministrul de interne : DORU VIOREL URȘU
9. Ministrul de justiție : VICTOR BABIUC
10. Ministrul resurselor și industriei : MIHAI ZISU

11. Ministrul comerțului și turismului : CONSTANTIN FOTA
12. Ministrul agriculturii și alimentației : IOAN ȚIPU
13. Ministrul comunicațiilor : ANDREI CHIRICA
14. Ministrul lucrărilor publice, transporturilor și amenajării teritoriului : DORU PANĂ
15. Ministrul învățămîntului și științei : GHEORGHE ȘTEFAN
16. Ministrul mediului : VALERIU EUGEN POP
17. Ministrul culturii : ANDREI PLEȘU
18. Ministrul sănătății : BOGDAN MARINESCU
19. Ministrul muncii și protecției sociale: CĂTĂLIN ZAMFIR
20. Ministrul tineretului și sportului : BOGDAN NICULESCU DUVĂZ
- Mai fac parte din guvern, în mod excepțional și următorii secretari de stat, șefi de departamente :
21. ROMULUS NEAGU — la Ministerul de Externe
22. ANDREI ȚUGULEA — la Ministerul Învățămîntului și Științei

Istoria se repetă

Agora, Socrate și paharul de cucută

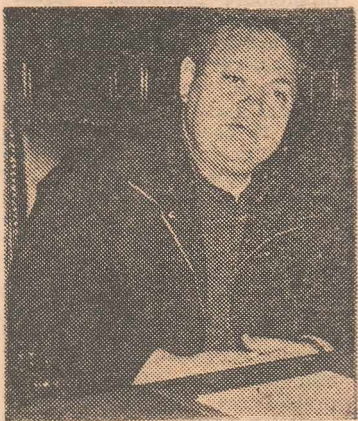
Am revenit la Arhitectură și vom veni mereu pînă ce se va face dreptate. Și vom trece și după aceea pentru ca niciodată să nu se mai repete acele zile de coșmar.

Am avut noroc. În cîteva ore am reușit să stau de vorbă cu rectorul și decanul Institutului, cu liderii sindicatului de la I.M.G.B. și Arhitectură.

Arhitectura în exil?

Rectorul părea mai temător decît în urmă cu cîteva zile, neîncercător în preșă. Să spun mai speriat?

— Bucureștenii au început să se întrebe dacă toate aceste violențe nu îi vor determina pe studenții de arhitectură să-și continue studiile în străinătate, pentru că multe facultăți din Europa le-au deschis porțile?

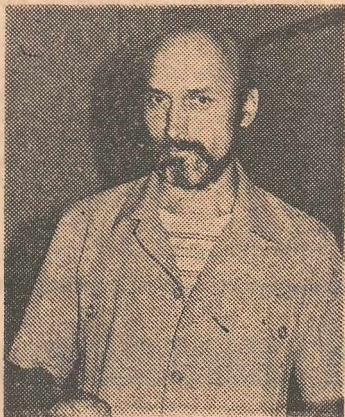
SANDU ALEXANDRU
rectorul Institutului
de arhitectură :

— S-a discutat în Senat un astfel de paragraf în care se arată că nu ar fi de dorit ca studenții să plece să-și continue studiile în alte țări, datorită unui sentiment de nesiguranță. Cu majoritate de voturi s-a hotărît ca acest paragraf să nu fie trecut în declarație.

Noi, în orice caz, am pregătît, așa cum ni s-a cerut de către minister și procuratură, documente, informații, pentru întocmirea unei cărți albe.

IMGB contra IMGB

Se întîmplă uneori să-ți iasă în drum exact oamenii pe care îi cauți. Cam așa s-a petrecut întîlnirea mea cu cei doi lideri ai sindicatului de la I.M.G.B.

VASILE CERNA MORITZ

lider al sindicatului liber IMGB :
— Am venit să spunem studenților că acea agresiune din 13 s-a organizat fără acordul sindicatului.

— Circulă atît de multe variante încît am vrea să aflăm și noi, de la un martor ocular, ce s-a întîmplat în I.M.G.B.

ADRIAN ROTARIU

lider al sindicatului liber IMGB :
— Pe 13 la ora 10 și zece minute au început să sune telefoanele iar oamenii ne întrebau de ce se organizează o mare adunare. Am mers la

directorul general, domnul Ghinescu, să aflăm amănunte. El a spus că, pe barba lui, organizează o contrademonstrație. Noi, cei din sindicat am întrevăzut ce se poate întîmpla la Universitate, am coborît și am încercat să-i convingem să nu meargă. Le spunem că acolo nu se vor cunoaște între ei și se vor lovi unii pe alții și va ieși o nenorocire. Le-am spus că avem acasă copii, soții, necazuri nu trebuie să mergem acolo. Mulți mă întrebau de ce nu organizează sindicatul contramanifestația și le spuneam că sindicatul este apolitic. Pe la 10,30 o parte dintre ei au plecat. I.M.G.B.-ul are cinci porți și au ieșit pe toate. Acolo unde mă aflam eu am văzut plecînd vreo 600. Urmau să se întîlnească la Piața Unirii. Sintem foarte necăjiți.

— Îi veți sprijini pe studenți în acțiunea penală pe care o vor deschide I.M.G.B.-ului?

— Da, adevărul trebuie să iasă la suprafață. Noi ne simțim vinovați pentru că dacă am fi fost un sindicat puternic nu s-ar fi ajuns aici.

Ministrul pare bun.

Dar ministerul?

Au început discuțiile între delegația de la Arhitectură și domnul Doru Viorel Ursu, ministru de interne.

— Ne-a spus că din punctul lui de vedere, una din problemele delicate este opoziția care există asupra poliției, rămas mai demult și, aș spune eu, strîns în urma unor evenimente mai recente. I-am sugerat că una din modalitățile de a micșora acest opoziție va fi o discuție clară despre : Ce au făcut minerii ? De ce au venit minerii ? Pentru că jumătate din București și trei sferturi din țară nu știu adevărul și sînt convinși că minerii au venit să facă dreptate. De asemenea, dacă tot s-a constatat că studenții nu au avut nici un fel

de activitate subversivă, trebuie să facă public acest lucru. Și se pare că a făcut o declarație la televiziune.

— Da, într-o emisiune transmisă după miezul nopții. Cînd o astfel de declarație ar fi trebuit dată la o oră de maximă audiență.

— Impresia noastră este că Ursu încearcă să fie cooperativ. Îmi dau seama însă că ministrul nu înseamnă încă M.I. Există în poliție tot felul de nivele intermediare în care atmosfera veche este încă prezentă. Speră însă ca atitudinea ministrului să pătrundă și la nivelele mai joase.

Legea acestei țări

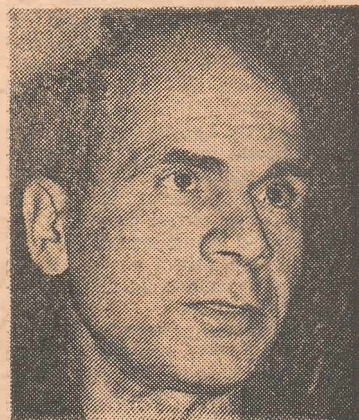

CĂLIN IRIMESCU

lider al sindicatului
de la arhitectură :

— I-am spus domnului ministru că în aceste situații limită un singur lucru poate apăra omul obișnuit, pentru că noi ne considerăm niște oameni obișnuiți. Aceasta este Legea. Nu este vorba de o lege a poliției, de o lege a minerilor, de o lege a studenților ci de : Legea acestei țări. Domnul ministru a fost de-a dreptul entuziasmat. Dar am adăugat : aceasta înseamnă că domniile lor trebuie să recunoască faptul că acest institut a fost violat în mod samavolnic de poliție, pe data de 13, fără să aibă un mandat de percheziție.

M.I. propune happy-end

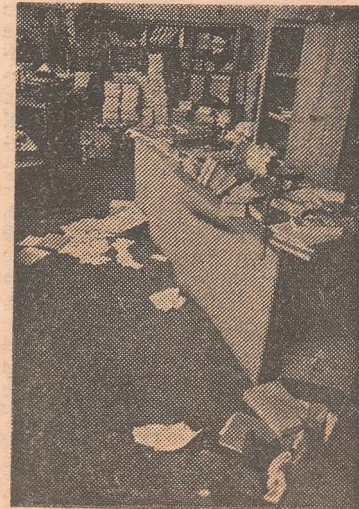

MARIUS SMIGELSKI
decanul Institutului
de arhitectură :

— Printre altele domnul Ursu ne-a spus că ar trebui să existe un loc, un fel de Agora, în care să se poată schimba opinii, chiar divergențe. Noi, cei din Arhitectură am discutat deja posibilitatea unor concursuri prin care un astfel de loc să fie amenajat chiar la Universitate. Pentru ca Piața Universității să devină Piața Reconcilierii.

AURELIA BORIGA ■

Fotografii de GIG MOTOIANU ■

Fotografie de
GABRIEL BUGNAR ■

David împotriva lui Goliat

Printre cele mai numeroase acțiuni de privatizare din ultimul timp, alături de goșerii, chioșcuri de vată de zahăr și sucuri, taxi-parti, și magazine de prezentare vestimentară se numără, apărute ca ciupercile după buletinul meteorologic — și așa-numitele firme XEROX. Să recunoaștem că, fie și în titulatură, să concurezi cu firma XEROX (RANK XEROX!) este un curaj de a ridica praștia în fața lui Goliat. Mai ales după elegantul comunicat al firmei XEROX, șifonată că toate aceste mici magazine îndrăznesc să-i poarte (impropriu) numele..

Așa începe privatizarea

Epopoea deschiderii unui asemenea atelier începe astfel: pe strada Mendeleev, nr. 48, aproape de Piața Romană (după numele primului ministru?), a apărut de curând o firmă XEROX. Am descins acolo și am stat de vorbă cu inițiatorii acesteia, care sînt soț și soție, titularul contractului fiind Bărbulescu Olga. Așadar, „o afacere în familie”. Am făcut-o pe „cercetașul” și, investigînd sumar încăperea (măsurînd cam cît un pătrat cu latura de patru metri) am văzut așa: trei mese (cu cele trei aparate pe care le posedă deocamdată), un pat pliant (pentru „cart” și „odihnă”), un neon și... cam afit. Așa începe privatizarea.

Peripețiile unei firme private

Întrebînd-o pe d-na Olga Bărbulescu care au fost principalele dificultăți întîmpinate, dînsa ne-a răspuns: „În primul rînd, spațiul. Acesta, unde funcționăm acum, nu e spațiul nostru, ci sîntem într-un provizorat.

re. Pot să spun totuși că avem o bună amplasare. Ne-au trebuit un teanc de aprobări de tot felul, ba de la poliție, ba de la pompieri, spațiu etc. Am umblat pentru astea mai mult de două săptămîni. Nouă ne-a promis d-nul Terzi o încăpere, alături, la două numere mai jos, unde este (a fost) un magazin de podoabe, ca, pe

nefi pe picioare întreprindea? ” mă interesez eu. „Să aducem îmbunătățiri, să cumparam noi aparate care să multiplice la scară și, bineînțeles color”. „Cum ați ajuns în posesia acestor aparate?” lansez o întrebare care mi se pare palpitantă. Răspunsul se dovedește la fel de palpitant: „Ieri am venit din Germania de Vest, am fost

Noi am scris afară, ca firmă, XEROX, deși e impropriu, aceste aparate din dotarea noastră numindu-se „mașini de fotocopiât MINOLTA”, dar toată lumea știe de XEROX... „Ați mai lucrat în domeniu?” intervin din nou, fixînd-o cu privirea pe interlocutoare. Ne răspunde: „Nu, n-am mai lucrat niciodată...”

Lamento pentru Securitate

Ca să rup tăcerea observ cu admirație: „Văd că aveți și telefon...”. „A, nu, asta era al Securității, au avut destule pe aici, dacă vreți să vă arăt, mai sînt niște încăperi, în spate...”. Accept invitația. În spate, două camere, cu acces dintr-una într-alta, avînd un aer de camuflaj. Pe masă, goliță, o sticlă cu o etichetă elocventă: GORDON'S DRY GIN; o chiuveță, oglindă cu dulăpior, totul cu un ciudat aer clandestin. Aici era, deci, un birou al Securității. Deschid un fișet metalic (în care se aflau, probabil, dosare, sau...) unde acum sînt multe pahare de plastic cu un rest de zaț de cafea în ele, o colecție de sticle de bere, golite de conținut, prăfuite. În rest, culbul gol, din care pasărea și-a luat zborul. Cum se schimbă vremurile. Doamne, „Ieri hogaec de securiști, azi atelier XEROX! Aici șezum și plîserăm, la riurile Vavilonului, ar fi spus membrii acestei caste (castă?) a Securității, și ar fi plîns cu capetele pe masă, dacă s-ar fi aflat acolo.

MIHAIL GALĂȚANU

Ne privatizăm văzînd cu ochii, cu ce fel de ochi? XEROX CONTRA XEROX

Am făcut o cerere din februarie-martie la Primăria Sectorului 1 al Capitalei, la șeful I.C.R.A.L. Dînsul, d-nul Paul Terzi, nu ne-a rezolvat problema, neacordîndu-ne încă o încăpere în care să începă două mese. Pentru început nici nu am avea nevoie de mai mult. Chiriile nu sînt foarte mari, dar d-nul Terzi, ca să ne descurajeze, a zis că ne costă 100 de lei metrul pătrat, cînd, de fapt, e numai 10 lei, noi am luat-o de bună, și am început să ne facem destule griji... Localul pe care îl vedeți este... închiriat (de fapt, a doua oară n.a.) de la niște prieteni care au mașini de tricotate și vor să deschidă un magazin de tricotate, dar nu au reușit încă să-și pună la punct toate problemele; ei s-au înscris pentru acest spațiu încă din primele zile cînd se emiteau autorizații de privatiza-

urmă, să aflăm că nici măcar nu aparținea imobilul respectiv de sectorul la care lucra dînsul”. Discuția e întreruptă de primii clienți (sîntem la ora 11, chiar ora la care se „inaugurează”). O domnișoară splicuită solicită două copii după două invitații de călătorie în Belgia, și după pașaport. Continuu interogatoriul, întrebîndu-i cum stau cu comenzile. D-na Olga (plîmă, jovială, cam la 40 de ani) răspunde cu amabilitate: „În general vin studenții, care își trag la xerox cursurile, mai ales că nu percepem taxe mai mari decît cele obișnuite, profesori care multiplică anumite cărți, bibliofili care copiază opuri rare, și tot felul de oameni, pentru fotocopile unor cărți de muncă, acte, diplome buletine de identitate...” „Ce intenționați să faceți pe viitor, dacă pu-

acolo special pentru asta. Aparatul pe care îl vedeți (marca MINOLTA, japonez, mărește, micșorează, reproduce la scară) a costat exact 989 mărci-vest”. Îmi arată factura. Înmulțesc în gînd cu 12 (după cota oficială aproximativă a mărcii-vest) și ajung la suma de 11868 lei per aparat apoi cu trei — și află că, numai aparatura, a costat, pentru început, 35 604 lei. D-na Bărbulescu continuă: „Fiecare folosește un altfel de toner (tușul său), așa că intenționăm să facem contract cu firma străină, să ne livreze tonerul chiar din Germania. La achiziție nu am reușit să obținem decît două flacoane”. Intervine și soțul care spune: „Acele aparate sînt depășite acolo, în Germania, și pe măsură ce timpul trece, va trebui să ne facem rost de utilaje moderne, în pas cu cerințele

Oradea este municipiul cel mai apropiat de frontieră și de Europa și nu atît din cauza fericitei sale opoziții geografice cît, mai ales, datorită mult-asteptatului spirit de inițiativă, de know-how, la care se adaugă hărnicia și inventivitatea românului care se manifestă aici, semn că marea urbe de pe malul Crișului Repede și-a adus acum, brusc, aminte de faima sa de mare cetate comercială în perioada interbelică.

În Oradea, adresa Piața Victoriei nr. 4/B este la fel de cunoscută acum ca și Downing Street nr. 10 din Londra. Pentru că la o lună de la izbucnirea Revoluției și de la descătușarea inițiativei private în celebrul pasaj acoperit numit „Vulturul Negru” din chiar centrul orașului ia ființă prima Agenție de consulting și comisionari din România sub conducerea întreprinzătorului jurist Ioan Bonca, pe care-l întîlnești la sediul, Agenției de la ora 6 pînă la orele 22 zilnic. Orașul care se mîndrește în secolul al XV-lea cu un observator astronomic, primul în această parte a Europei se mîndrește acum cu prima agenție de consulting și comisionari cu un evantai divers de activități și care vine în sprijinul inițiativei private a cetățeanului de rînd. Telefonul domnului jurist Bonca Ioan nr. 3 62 35 este asaltat de numeroase cereri ale întreprinzătorilor din Oradea, județ și chiar din străinătate. Agenția, în conf. cu Decretul nr. 54/1990 privind organizarea și desfășurarea unor activități economice pe baza liberei inițiative are (din păcate, spune dl. Bonca) numai 20 persoane încadrate, ceea ce este puțin față de solicitările care se înregistrează. Ei sînt, în marea lor majoritate, juriști, economiști, ingineri. Cei trei manageri ai inițiativei private își conjugă eforturile pentru ca omul de rînd să izbutească în afacerea sa. După cum vedem, simbata „după-masă” și duminica magazinele comerciale sînt în totalitate închise. Oare atunci n-avem nevoie de pîine, carne ori lapte? Vrea omul să-și facă

o brutărie dacă are bani și-i dă mîna? Se duce la Pasajul „Vulturul Negru”? Vrea să deschidă o mică cofetărie? Se duce tot la „Vultur”? Vrea un garaj unde să repare mașini? Tot sub aripa „Vulturului” caută adăpost! Pentru că tripla de aur: jurist — economist — inginer funcționează complet și ireproșabil. I se întocmește schița de construcție pe teren, i se calculează cifra de afaceri imposibilă și i se obțin vizele de funcționare începînd de la sanepid la pompieri și pînă la Comisia Națională pentru Industria Mică și Servicii. Întreprinzătorul nu

stînd în asistență de specialitate în ceea ce privește studiile, documentațiile, consultanțele și sugestiile solicitate înainte de a se lansa cineva într-o afacere.

Riscul de eșec este cu atît mai mic cu cît drumurile spre Agenție sînt mai dese. Bihorul, poarta de intrare a Occidentului în România oferă, de asemenea, o adevărată mină de aur în industria turismului, județul avînd, rînd pe rînd, cîmpie, deal, munte și... „marea Bihorului” — lacul de acumulare de la Baraj Leșu ori „marea caldă” a Băilor Felix. Agenția din pasaj

tăcerii și izolării și să apropie sufletele femeilor și bărbaților în vederea întemeierii unei căsnicii.

Agenția dispune și de un compartiment „experimentat” de detectivi particulari, dar cazurile specifice acestui serviciu nu vor mai fi preluate pînă la crearea unui cadru legal precis în care detectivul va acționa. Agenția a făcut în acest sens propuneri de lege ferendă la Ministerul Justiției, Procuratura Generală și Inspectoratul General al Poliției.

Compartimentul conducere auto din cadrul Agenției ofe-

mici și ale asociațiilor cu caracter lucrativ sînt enorme. Străinii care investesc la noi sînt scutiți de impozit pe primii 2 ani, iar în următorii 3 ani plătesc doar 50 la sută din impozit. Autohtonii, deși cu „capital” mult mai derizoriu decît străinii, nu sînt scutiți de plata enormă a acestor impozite. „Dijmele” sînt extrem de apăsătoare și, pur și simplu, descurajante. Normal, ar fi fost să se fi acordat din partea Guvernului posibilitatea declanșării liberei inițiative fără această „strangulare” bănească. De asemenea, limitarea numărului de angajați la numai 20 de persoane este total neinspirată și nu oferă desfășurarea unei activități în stare să reziste „ghilotinei” impozitului. Așadar, cît de sus se poate înălța „Vulturul Negru” din Oradea, dacă l se atîrnă de picioare „ghiulele dijmelor” noii democrații și întîmpină uneori piedici birocratice la nivel de sanepid ori pompieri?

Cu alte cuvinte, după Revoluție, în ceea ce privește inițiativa privată ce ni s-a dat cu dreptate, ni s-a luat cu stînga, ori invers. Un fel de „na-ți-o frîntă, că ți-am dress-o!”. Nu lipsește inițiativa privată pentru că românul este inventiv, harnic și inteligent, dar lipsesc două lucruri mari care paralizază orice început de privatizare: materiile prime și spațiile corespunzătoare desfășurării activităților generate de libera inițiativă.

De aceea, sesizînd la timp pericolul, meseriașii, întreprinzătorii și comercianții din județul Bihor s-au unit în această Asociație pentru a lupta pentru revendicări firești, ca Decretul nr. 54/1990 să nu rămînă o venerabilă criptă de litere amăgitoare, dar moarte. Iar conducerea actuală a țării și guvernul nu trebuie să uite nici o clipă că pe străzile marilor orașe din Transilvania și București s-a murit nu numai pentru libertate, dar și pentru prosperitate, pentru o viață mai bună, pentru o apropiere de nivelul de trai atins de țările civilizate ale Europei.

PĂȘCU BALACI

Cît de sus poate să zboare „Vulturul negru” din Oradea

mișcă un deget. Totul i se pune la dispoziție. Este scutit de alergătură și bătaie de cap pe la ușa diverselor instituții care mai au meteahna de a-i amîna la nesfîrșit pe bieții oameni.

Agenția de consulting și comisionari este o firmă serioasă care a pus pe picioare multe întreprinderi mici, asociații cu scop lucrativ și asociații familiale din județul Bihor.

Faima Agenției s-a dus atît de departe încît a trecut și oceanul și adresa Piața Victoriei nr. 4/B din pasajul „Vulturul Negru” din Oradea a devenit o adresă utilă pentru românii din diaspora. De pildă, românul Tincău, inginer din Girișu de Criș dorește să vină din Statele Unite și să deschidă la Girișu de Criș o fabrică de dulciuri, asigurînd locuri de muncă pentru o mie de oameni. Exemplele ar putea continua.

Agenția străjuiește de imaginea „vulturului” acordă activități de consulting atît persoanelor juridice române cît și societăților cu capital străin mixt ori chiar integral, con-

dispune de comisionari și mijlocitori în vederea identificării de spații și terenuri necesare construcției imobilelor în vederea desfășurării activităților solicitanților.

Oradea este, alături de București, poate, primul oraș care a organizat o agenție matrimonială. Știm cu toții că dictatura ceaușistă a însemnat și o infometare și înăsprire a condițiilor de viață, lucruri care, last but not least, a determinat și o deteriorare a relațiilor familiale. Oradea, ca și alte orașe mari n-ar putea să se laude că ar avea un număr foarte mic de divorțați și celibetari. Dimpotrivă, el este destul de mare. Oamenii care trăiesc însingurați cu nădejdea abia pîlpîindu-le în sufletele dornice de refacere a vieții (în cazul divorțurilor) și de începere a vieții de familie (în cazul celibetarilor). Cum orașul este față de sat, unde toată lumea se cunoaște, o uriașă mostră de izolare a indivizilor unii față de alții, agenția matrimonială, fără a zgîndări orgolii celibate își propune să spargă acest zid al

ră obținerea calității de conducător auto amator în numai 5 săptămîni. Autoturismele „Dacia”, în foarte bună stare și marcate cu sigla A.C.C. (Agenția de consulting și comisionari) nu se pot compara cu cele rablagite de la vechia școală de șoferi. Deja, la sediul Agenției s-au înregistrat 500 de cereri ale bihorenilor care vor să obțină mai repede permisul de conducere.

De curînd s-a înființat „ASOCIAȚIA ÎNTEPRINZĂTORILOR PRIVAȚI DIN JUDEȚUL BIHOR”, cuprinzînd pe toți meseriașii, întreprinzătorii și comercianții de pe teritoriul județului. Numele Asociației este SPERANȚA și militează pentru înființarea și funcționarea întreprinderilor mici, particulare, fiind constituit în baza Decretului nr. 8/31 dec. 1989 privind înregistrarea și funcționarea partidelor politice și organizațiilor obștești din România.

Și, totuși, aproape de Europa sîntem atît de departe de ea. În primul rînd, cotele de impozit pentru impunerea beneficiilor întreprinderilor

La barul restaurantului București, vinuri de toate soiurile, chiar dacă accesibile doar pungilor simandicoase. Să ne fie clar, în noua etapă cine nu muncеste cu spor, nu bea vinuri din soiuri pure. Un eventual ministru al vinurilor ar avea de rezolvat problema protecției sociale a unor largi pături nevoiașе care se înghesuie fără succes să cumpere renumitele vinuri din pădurile noastre. (O. G.).

Vechi metehne la aeroportul Otopeni

De cîtva timp, în perimetrul destinat sosirilor la aeroportul Otopeni, panouri zdravene, de talia celor ce marchează șantierul metroului, ascund privirilor celor ce așteaptă pe cei așteptați. Printr-o logică specifică regimului defunct, deși vama se face prin cîteva puncte, ieșirea proaspăt sosiților se face printr-un culoar îngust în condiții chinuitoare și umilitoare, la adăpostul acestor panouri. În loc să se păstreze o anumite ordine, cum poate ar fi fost în intenția administrației, efectul este invers. Dincolo, repet, de umilință. Ideea de a interzice orice fel de acces ține în primul rînd de mentalitate. Mentalitatea de a face ordine prin interdicție. În vreme ce în oricare aeroport civilizat din lume se circula normal, în condițiile unui firesc control, la Otopeni nu-ți vezi nici rudele, nici prietenii decît după ce aceștia se revarsă epuizați prin culoarul cu pricina. În timpul acesta, la ghișeu de schimb valutar, strămul este asaltat pînă la agresiune de traficanții de valută, care operează, nestîngerii, iar soferii particulari, în consens cu organele de ordine, pătrund pînă la banda ce transportă bagajele. Aici, unde e nevoie de ordine și se impune protecția cetățeanului, administrația nu are nici o idee. Aeroportul se extinde și în cîrînd spațiile destinate plecărilor și sosirilor vor arăta altfel. Ne e teamă însă de vechile obiceiuri.

(Răzvan Bărbulescu)

Faliment sau batjocură?

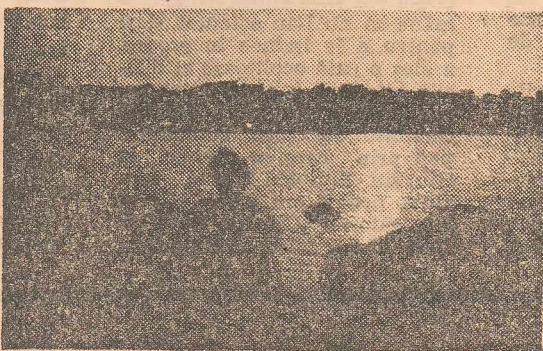
Transportul în comun gălătean creat la sfîrșitul lunii trecute probleme insolubile populației orașului. Fie că e vorba de faliment, fie că, pur și simplu, de batjocură din partea I.J.T.L.-ului cetățenii au fost nevoiți în repetate rînduri să piardă trenuri, să înțirzie la slujbe, să parcurgă pe jos distanțe apreciabile, să „încurajeze” taximetria particulară (ne)autorizată sau să renunțe cu seninătate la a se mai deplasa.

Troleibuzul lor s-a transformat înapoi în traseul 101 (mult mai scurt!), iar traseele autobuzelor 34, 22, 12, 10, 27 ș.a.m.d. au devenit traseele-fantomă. Cel mai adesea se zăresc pe străzi autobuze-convenție și tramvaie-convenție. Ne întrebăm: pe

cînd și trotuare-convenție? Așteptăm, așteptăm explicații. (C. P.).

Teatru bahic

Se pare că și Teatrul Național din Craiova, asemenea multor altor locașuri de cultură din țară, trece printr-o perioadă grea, căutînd din acest motiv căi de a supraviețui. Iată cum se face că din ajutoarele primite din Occident, teatrului craiovean i-a rămas un camion „MERCEDES” cu remorcă, dăruit de firma „MÖBEL PFISTER” (32-DJ-696). Cum — necum, conducerea teatrului se pare că a găsit o soluție insolită de a-l utiliza eficient: cărușia. Deocamdată, el aprovizionează ritmic restaurantul „JIUL” cu vin de la Stațiunea didactică experimentală Bănu-Mărăcine. Să fie și acesta un mod sui-generis, de adaptare la noul mediu?... (C.P.).

Pe malul mării cînd răsare luna. O imagine de început de sezon. Acum, la virful lui, trebuie să ne imaginăm că de pe fiecare din cei doi bolovani mai ascultă clipocitul valurilor încă vreo 5—6 turiști. (O. G.).

De la coadă adunate

Tot ai noștri, draguți!

— Nu știu, domnule de ce, da-mi vine tot mai greu să stau la coadă.
— Ei, cui îi vine ușor?
— Nu zău, înainte era mai altfel! Unde nu eram așa obosiți?
— Da' de ce ești obosit, nene? Te pomenești c-ai început să munciești la slujbă?
— A, nu! Eu sînt pensionar... eu... cu cozile! Asta e treaba mea; și pic de obosală, nu alta. Să stai așa, noapte de noapte...
— Te-oi fi ducînd la bar, te pomenești?
— Ei, asta-i! Ce, baru-i de noi,ăștia care stăm la cozi? Aia-i pentru oameni „subțiri”, cu parale. Da' ce? Nu sînt și distracții mai ieftine?
— Tare-aș vrea să știu unde poți să te distrezi așa, fără bani!
— Păi, acasă. Fii atent, e simplu: Te uiți la „Actualități” — la televizor vreau să zic — și p'ormă, dai drumu' la radio — la „București-4”, se-nțelege. Vezi ce zic unii, ce zic alții și te distrezi, mai mare dragu'!
— Ce spui, domnule? Îi mai ascuți? Aoleu, eu am și uitat de ei! Și înainte... era sfînt!
— Da! Mai prin iarnă, m-am și temut, c-or să-și piardă pîinea. Ce să mai zică, dacă nu mai e nici „odiosu”, nici „sinistra”...?
— Așa e! Cînd l-am văzut și pe Nece Munteanu la televizor, de se pupa cu colegii lui de aici, am zis: „Gata, nene”! Ori vii colea, la „București-1”, ori, aleluia, îți cauți mata acolo altă slujbă. Că dacă spunăștia ai noștri tot, cine te mai ascultă? Cum să te descurci?
— Ei, uite că s-a descurcat. Deși... cînd cu ciomăgeala, nu prea i-a venit la îndemînă.
— Păi ce, era aici?
— Cum, nu? Și mi se pare că l-au trecut la ăia cu alte păreri decît e frumos. Că altfel, de ce avea să se ascundă tocmai în „Balta Albă”?
— Și nu l-au ajutat colegii de la televiziune? Sau de la radio! Că, după cîte am înțeles, avea destul.
— Nu știu ce-a fost. Da' acum... să fim drepti! Ce, ei l-au primit pe domnul Valeriu, cînd s-a dus în vizită pe la ei? Păi, e frumos să ții omul la poartă? În sfîrșit, tot ai noștri draguți! Acu', îl ajută.
— Cum să n-aibă? Pîinea lui de unde vine? Știri, informații... chestii d'astea! Ai noștri... băieți „salon”... îi lasă lui ce-i mai „gras”. Nu le zic ei, ca să aibă el ce să ne spună. Si-s o grămadă! Uite, d'ăia sînt eu nedormit și-mi vine greu să stau la coadă.

LIANA TATOS ■

Aveți dreptul! Aveți dreptate?

O propunere... de speriat

O semnătură în vîrfurile penitei, de cele mai multe ori greu descifrabilă, te poate duce cu gîndul la anonim. Nu prea înțelegem de ce Andrei Ștefănescu — admițînd că este un nume real —, din Slătina — asta se vede după ștampila poștei — ne mai scrie, dacă se teme. Un motiv mai plauzibil pentru semnăturile „în doi peri”, n-am găsit. Și, de ce se teme? Tot ceea ce ne scrie este... de notorietate: că a fost rău pe vremea lui Ceaușescu, că nu se găsește o sumedenie de obiecte (pe care le înșiră, începînd cu cîrligile de rufe și terminînd cu chiloții de damă) și că „acum e raiul vinzătorilor ce dosesc marfa”.

Poate doar propunerea pe care o face să-l sperie: „Ar trebui ca la inspectoratele de poliție, anchetele să fie duse, în ceea ce privește femeile, de femei și nu de bărbați. Numai așa am scăpa de femeile hoate, iar dreptatea nu s-ar mai face pe criteriile frumuseții și ale tinereții. S-ar face dreptate de dragul dreptății, ceea ce este vital pentru popor”.

Japca

„Cum se numește altfel, decît Japcă, mă-

rîrea asigurării și impozitului pentru casă și automobil, în martie anul trecut, măsură aplicată retroactiv cu data de 1 ianuarie 1989? Se spune că toți banii ADAS-ului erau îngropați în Casa poporului. Cerem să se revină la vechile impozite sau să se justifice cele noi.” Semnează, din păcate, tot un anonim. De ce sînteți atît de puțin curajoși, oameni buni?

Telegramă

Numele: Givulescu Eugen — Hunedoara, Bd. Dacia, nr. 8, ap. 91, prim solicitant de spațiu comercial în Hunedoara (luna ianuarie 1990). **Text:** Rugat Primărie municipiu Hunedoara atribuire spațiu comercial (autorizație nr. 72/1986). Depus acum patru luni prima cerere. Depus, apoi, încă șase cereri pentru spațiu asociație familială, conform Decret Lege 54/1990. STOP.

Azi, 11 iunie 1990 — nici răspuns scris, nici spațiu, STOP. Motiv comunicat verbal: „Nu avem dactilografe și mașină de scris”. STOP.

Scop: Eludarea aplicării Legii 54/1990 de Primăria Hunedoara. STOP.

Concluzii: Necesară opoziția publică. Sancționarea sabotajului legilor țării, conform legilor țării. Stop.

Sperăm ca prin intermediul revistei, te-

legrama de mai sus să ajungă repede mai ales, acolo unde trebuie.

Dreptul la replică

„În numărul 22 al revistei, din 30 mai 1990, a apărut articolul „Simplă coincidență?” în care se face referire la o scrisoare adresată redacției de către mai mulți părinți ai elevilor de la Școala Generală nr. 6 Mircea Eliade din Satu Mare, în numele cărora semnează Gabor Vasile și prin care se sesizează că cei doi copii ai noștri, Monica și Robert, s-ar îmbrăca din „pachet”, ar consuma alimente și ar avea jucării din import, provenite de la Casa de Copii unde mama lor este directoare. Articolul este tendențios, cuprinde minciuni sfruntate și constituie opera unor „binevoitori” care au condus această instituție înainte de Revoluția din decembrie și care nu se pot împăca cu situația neputinței de a dispune și pe mai departe de bunurile unor copii năpăstuiți de soartă. În toate clasele a VIII-a nu există un părinte cu numele Gabor Vasile, ceea ce denotă lașitate și lichelism din partea autorului. Am fi bucuroși dacă colectivul de cadre al Școlii Mircea Eliade s-ar pronunța privind integritatea

personalității acestei fetițe”. Semnează: **Iuliana și Mihai David.**

Integritatea personalității unei fetițe nu credem că poate fi pusă la îndoială și nici n-am făcut-o. Nu asta așteptăm de la colectivul de cadre al școlii cu pricina, care, de altfel, nu ne-a răspuns în nici un fel. Am fi dorit să fim informați de către școală asupra realității, ceea ce am și cerut în articolul incriminat. Pînă acum — tăcere. Oare, de ce?

Listă deschisă

Inginerul **Adrian Daniliuc** de la TAGCM Botoșani ne informează că, la cererea specialiștilor. Primăria județului Botoșani a hotărît să fie primul care să renunțe la construirea blocurilor de prefabricate.

„Deși” pe hîrtie aceste blocuri trebuiau să asigure un confort sporit, nu se putea, pentru că acest sistem constructiv are neajunsuri din concepție. Orașele au ajuns să semene între ele, s-a ignorat și faptul că blocurile din prefabricate sînt cu 20 la sută mai scumpe și necesită consumuri de oțel și ciment cu 50 și respectiv 60 la sută mai mari decît blocurile din cărămidă, la suprafețe egale. Este timpul să se ia în comun, de către primării, coștrucitori și viitori locatari, decizia dacă să se construiască mai repede, dar mai

scump și mai rău sau economic, de calitate și pentru confortul oamenilor. Trebuie să construim nu numai pentru azi, ci și pentru viitor”.

Botoșănenii au făcut începutul, lista rămîne deschisă. Cine se mai înscrie?

Grupul realizat de **LIANA TATOS** ■

Poșta redacției

Sirbu Costache — satul Gulea, com. Dolhasca (Suceava): O hotărîre judecătorească poate fi schimbată sau anulată numai de către o instanță judecătorească superioară. Dv. atî depășit și termenul de un an înăuntrul căruia puteați solicita Procuraturii Generale promovarea unui recurs extraordinar. ● **Rechițan Ioan** — satul Bătuta, com. Bîrzova (Arad): E o întrebare grea, la care nu vă putem răspunde noi și aici. Veți găsi lămuririle dorite în studiile publicate de istoricii noștri. Pentru că aveți 84 de ani și 6 luni, vă dorim sănătate deplină și încă mulți ani „în pace înțeleaptă între oameni”, cum spuneți. ● **Florea Filofteia** — com. Vadu-Pasii (Buzău): Iată adresa Spitalului de ortopedie Foișor: Bd. Dimitrov 35, sector 2, cod 73241, tel. 35 13 87. ● **Păunescu Nicolae** — Drobeta-Tr. Severin: Aveți dreptate. Nimeni nu vă oprește să depuneți banii obținuți prin valorificarea fierului vechi într-un cont pe care însă aveți libertatea să-l alegeți singur. În presă au apărut astfel de propuneri de a ajuta diverse asociații sau inițiative. ● **Rusu Aurelia** — Roman: Nu. ● **Costea Doina** — Mangalia: În Constanța va funcționa în anul școlar următor o Școală normală, str. Răscăleii 42, tel. 16 434. ● **Pop Ileana** — Sighetu Marmatiei: În județul Maramureș — Liceul de artă în Baia Mare, str. Petofi 2, tel. 12 482. ● **Ionescu Ileana** — Cluj-Napoca: Da, aveți dreptul. ● **Ursu Dumitru** — Lugoj: În municipiul Timișoara, Liceul de informatică „Grigore Moisil”, str. Ghirlandei 4, tel. 16 996. ● Alte adrese din R.S.S. Moldova, ale unor tinere care doresc să corespundă: **Izvoareanu Lidia**, raionul Cotovschi, satul Cărpineni, str. Gastelo 20, cod 278545 (16 ani, poezie, muzică de diferite genuri, șah, bucătărie); **Călugăreanu Viorica**, raionul Cotovschi, satul Cărpineni, str. Gagarin 72, cod 278545 (16 ani, muzică diferite genuri, istorie, limbi străine, literatură beletristică). ● **Tudor Aurel** — București: Vă așteptăm la redacție, fără program, luni-vineri, orele 11—14.

REGHINA VÂRVICI ■

EXCLUSIVITATE „FLACĂRA“

Droguri și tăcere în Carpați

Se prezintă, politicos, de altfel, că se numește ANTONIO IAVAZZO. Este un italian simpatic, îmbarcat în calitate de marinar pe cargoul „Valperaiso“ sub pavilionul țării sale de origine. Sosea, ca și conaționalul său NICOLA CO-RIERI, pe care l-am cunoscut cu o lună înaintea, din același Dakar, tot în Constanța noastră.

Nu știm ce afinități avea ANTONIO IAVAZZO cu IOANNIS ANGHELEKAKIS, faptul că se născuse în localitatea italiană Torre del Greco, nu ni se pare îndeajuns pentru a lămuri cum de i-a trecut prin cap și lui, să disimuleze cele 400 de grame de rășină de cannabis printre înfășurările aparatului de radio cu tranzistori, purtat ostentativ, la vedere. Ideea nu era nouă, după cum știm, și ca să poată părăsi țara noastră cu nava cu care sosise a fost nevoit să achite suma de 2 000 dolari S.U.A., drept cauciuc.

De la Constanța la Giurgiu (De acum înainte acesta va fi, de cele mai multe ori periplul nostru).

Tot în dolari, dar de astă

Moș Crăciun nu vine cu mina goală (II)

dată 18 432, au achitat: MIKLUSZ SERGEJ, soția sa MIKLUSZ DARJA (născută Rasim), MERVIC IGOR și PRIBAC SLAVICA, toți patru cetățeni iugoslavi, studenți ai Universității din Liubliana, ce se înapoiau dintr-o excursie efectuată în Turcia. Transportau 10,480 kg rășină de cannabis și 1 kg hașiș lichid. Drogurile, adică cele 24 calupuri și punga cu extrasul de hașiș erau ascunse atît în autoturismul marca „Zastrava“, înmatriculat în R.S.F. Iugoslavia, cît și pe corpul inițiatorului acestei tentative de trafic ilicit de droguri — MIKLUSZ SERGEJ.

Trebuie să reiterăm ideea că în combaterea traficului și abuzului de droguri cu implicații multiple și deosebit de nefaste la toate nivelurile societății umane, cooperarea dintre organele de poliție și lucrătorii vamali, atît în cadrul național dar și în relațiile internaționale, este deosebit de importantă. Cu cît această colaborare este mai strînsă, cu atît se vor efectua mai multe interceptări de transporturi de droguri.

De asemenea, schimburile de informații între țările membre ale Organizației internaționale de poliție criminală — INTERPOL dar și între acestea și Secretariatul General permit semnalarea intențiilor de vehiculare a stupefiantelor

de către traficanți, statelor către care aceștia se îndreaptă, lucru ce conferă organelor statale un avantaj net față de traficanți. Rod al unei astfel de colaborări vor putea fi considerate și următoarele descoperiri efectuate, ce le prezentăm în continuare.

Astfel, la data de 30 septembrie 1975, la punctul de control trecerea frontierei Calafat, după ce a traversat cu bacul dinspre Bulgaria unde cenusii ale Dunării, se prezintă cetățeanul turc BOZDEMIR ALI, muncitor, domiciliat în orașul Frankfurt pe Main din R.F. a Germaniei. Călătorea cu autoturismul marca „Mercedes“, cu numărul de înmatriculare F-TC-680, în interiorul căruia, controlul vamal deosebit de riguros efectuat a dus la descoperirea cantității de 9,161 kg rășină de cannabis, ce intenționa să o transporte în localitatea unde locuia.

Semnalat anterior prin INTERPOL că va intra curînd în România, BOZDEMIR ALI nu poate reclama autoritățile române că nu l-au așteptat, deși pentru a le induce în eroare, a ales o rută ocolitoare și dificilă totodată, intrucît impunea traversarea fluviului, alegînd Calafatul în locul comodului pod prin care se ajunge la Giurgiu. Epilogul? Prin sentința penală nr. 2 895/1975 a Judecătoriei Calafat, BOZDEMIR ALI a fost condamnat la

cinci ani închisoare, dispunîndu-se în același timp de către instanța de judecată, și trecerea în patrimoniul statului român a autoturismului marca „Mercedes“, ce fusese utilizat la transportarea hașișului respectiv. Aviz amatorilor.

JEAN DRĂGAN ■

Un subiect arzător

Cine vămuește vameșii?

„Subiectele arzătoare“ sînt, în general, probleme nerezolvate. De cinci luni, vama este un subiect arzător și va continua să fie așa pînă cînd conducerea „neprovizorie“ a țării va încerca o primă soluție. Deci, din nou: pe cînd noile reglementări vamale?

Se luminează de ziuă. La cîteva kilometri de hidrocentrala Porțile de Fier — în ambele sensuri de circulație — coloane de mașini așteaptă intrarea în vamă. Le depășim precaut, știind că, în general, o asemenea îndrăzneală se pedepsește cu o bătaie strasică. Sînt sute de mașini de pe care noaptea se scurge rece și obositoare. Intrăm în vamă, al cărei hol central e transformat

în dormitor. Vameșii ne privesc cu ochii tulburi de somn, mirîndu-se că am reușit să ajungem direct la ei. Șeful de tură al poliției vamale — domnul lt. col. Dumitru Costreie-ne, verifică atent identitatea. Da, sîntem cei care sîntem. Asta înseamnă că am putea scrie, sau, în sfîrșit, că am putea face ceva pentru — vorba aia — dezamorsarea tensiunii de aici. Și la Porțile de Fier situația e explozivă. De ce?

— Pentru că, ne mărturisesc dl. Costreie-ne, într-un gînd cu polițistii și vameșii care se string în jurul nostru, mai completînd pe alocuri — pe aici, în ultimele două luni, s-a trecut de o sută de ori mai mult decît în ultimii zece ani. Și noi am rămas aceiași. Într-o luptă inegală cu cei care încearcă să scoată mărfuri prea multe sau interzise (alimentare, de exemplu), bunuri din patrimoniul, bani. Căci se vinde tot, domnule! Tot! Magazinele românești sînt goale, iar în piața iugoslavă găsești ciocripi „Ileana“, spray de bărbierit „Bob“, pantofi „Banatul“ sau cămăși „Oradea“, mă rog, tot ce dorești! Și mai e ceva.

Tendința de a ascunde în portbagaj și bunul simț. Omenia. „Pietarii“ noștri, coalizați, o presc orice mașină, încearcă să intre sau să iasă din vamă înaintea lor. Adică, mașini cu ajutoare, cu mîncare, cu medicamente, cu produse absolut necesare în țară. În schimb, „fac rost“ de piese din întreprinderi. Vor să ducă dincolo piese de tractor sau de autoturism, unelte și mașini agri-

Țara vinurilor fără vinuri(II)

Zero minus cît?

Pornim de la zero. Adică, de la cantitatea de vin existentă, în acest moment, în rețeaua comercială a județului Timiș. Și apoi, începem să scădem, în contul viitoarelor luni ale acestui an. La început scădem ceea ce e de scăzut din punctul de vedere al Direcției comerciale județene.

— Pe scurt — îmi explică domnul director Liviu Georgescu, doctor în economie —, la un necesar de minimum 200 de vagoane de vin, anul trecut am avut 146, iar în acest an, cu mari eforturi, am obținut o repartitie de 105 vagoane, pe care, însă, nu le avem.

— De ce?

— Întîrzieri și anulări. Iată numai două exemple: în aprilie, „Vinexport“ Oradea ne-a anulat un contract pentru 9 vagoane, iar „Vinexport“ Focșani unul de 6 vagoane. Fără explicații. În rețeaua comercială (328 unități, care pun în vânzare băuturi) nu veți găsi nici un litru de vin. N-am inclus aici rețeaua de alimentație publică, cu 468 de unități, care trebuie aprovizionate cu băuturi, dar nu sînt decît în mică măsură. Unica șansă de a cumpăra o sticlă de vin o poate oferi rețeaua magazinelor Trustului I.A.S., care vinde 55 la sută din totalul cantității desfăcute în județ.

— Cîte magazine are Trustul I.A.S.?

— Două în Timișoara, patru în județ. În continuare nu e loc de discuții.

Întreprinderile agricole de stat au dreptul la desfacerea acestui procent cantitativ, indiferent de mărimea rețelei. Legea viei și vinului e clară. Chiar dacă datează din 1971.

Să strîngem, însă, „bloca“ repartițiilor neonorate. Există, totuși, o întreprindere de vinificație și produse spirtoase a județului Timiș, care, privită dinspre rafturi, a devenit invizibilă.

— Într-adevăr — recunoaște deschis domnul director Ștefan Sălăgean — în acest moment produsele noastre în materie de vinificație sînt inexistente în magazine. Mai exact, noi primim, prin centrală, repartiții de vin de la alte întreprinderi din țară. Situația este absolut anormală dar, totuși, perfect explicabilă. Noi am intrat în anul 1990 cu stoc zero, fiindcă producția anului 1989 (ca și producțiile anilor trecuți, de prin 1985 încoace), a fost foarte slabă. Într-o criză permanentă de vin, am fost siliți să vinificăm foarte repede și să ieșim pe piață. În ce privește situația actuală, pînă acum am primit 27 de vagoane, din minimum 52 necesare în luna iunie a.c., (capacitatea noastră de depozitare fiind de 500 vagoane).

— Ce ne va aduce în continuare anul 1990, din punctul dumneavoastră de vedere?

— Sincer, nu întrevăd îmbunătățiri. Sperăm într-o producție bună la toamnă. Asta înseamnă că abia la începutul anului 1991 vinul autohton va apărea în magazine. Probabil că vom lucra, de aici înainte, la concurență cu producătorii particulari, ceea ce e bine, dacă aceasta nu va fi pur financiară, ci calitativă, inclusiv sanitară și igienică.

Deci, pînă acum, zero la zero. Adică Direcția comercială (cu stoc zero) primește de la I.V.P.S. Timiș (nu din țară) cantitatea zero de vin. Să trecem la cel mai important producător din județ — Asociația economică intercooperatistă viticolă Recas, specializată în soiurile Merlot, Cabernet, Cadarcă, Fetească albă, Riesling italian și Porto. La un potențial de 7 000—8 000 kg la hectar producția podgoriei a rămas în ultimii ani, la 1 200—1 400 kilograme. Lăsînd la o parte calamitățile naturale, marile probleme le-au constituit, pînă acum, colaborarea cu S.M.A., dotarea cu substanțe chimice și sistemul de recoltare. Discuția cu domnul director Constantin Canhiță și domnul contabil-șef Teofil Rădăcă le-a abordat, firește, pe fiecare din ele. Concluziile sînt limpezi.

Problema S.M.A. rămîne în continuare problema S.M.A. Fiindcă mecanizatorii își au programul propriu de lucru (uneori în neconcordanță cu programul impus de starea viei); problemele proprii (în special cu piesele de schimb, unde asociația nu-l poate ajuta) și sistemul propriu de muncă, pe care — din nou — asociația nu-l poate nici perfecționa, nici stimula, nici sancționa. Care ar fi soluția? Simplu. Asociația să aibă în dotare utilajele necesare. Cum? Aici răspunsul e dificil. Deocamdată, prin cumpărarea citorva tractoare viticole. Oamenii au bani pentru șapte tractoare, din cele 42 necesare. Dar nici cele șapte nu pot fi cumpărate, fiindcă Brașovul nu și-a făcut planul și n-are de unde să onoreze comenzile. Deci, scădem tractoarele.

Problema substanțelor rămîne problema substanțelor. Acum, după ploile din ultimele zile, via ar trebui tratată cu lidomil, cu turdacuprol și cu altele. Nu e lidomil, nu e turdacuprol, nu sînt nici altele. Protecția viei contra bolilor și dăunătorilor este, la această oră, egală cu zero.

Problema recoltării este singura rezolvabilă, printr-un artificiu. Normele sînt, după lege, aceleași, 340 kilograme la 40 lei. Cine lucrează pe rupte pentru cîteva lei? Nimeni. Dar adunarea generală a asociației mai acordă — legal — 15 la sută din producție în produse sau bani. Din 300 de kilograme de struguri — cît recoltează, în medie, pe zi — omul își poate reține 45 kg. Pe piață asta ar fi vreo 400 lei. În vin, cam 27 kilograme. Cu 30 lei kilogramul, 700 de lei. Rentabil. În locul miilor de elevi, studenți,

muncitori și intelectuali care provocau, prin simpla lor prezență, o „pierdere planificată“ de 30 la sută din producție, în acest an cîteva sute de muncitori pot face treabă bună cîștigînd foarte bine. Întrebare: cît a contractat A.E.I.V. Recas în acest an cu I.V.P.S. Timiș? Zero kilograme. De ce? Fiindcă, pînă acum, colaborarea cu I.V.P.S. a fost în pierdere. Strugurii de vin au fost livrați, anul trecut, cu 1,10 lei kilogramul. Iar prețul vinului a fost, în medie, la 40 lei kilogramul; „restul“ reprezentîndu-l nu beneficiile întreprinderii (care, și ea, a lucrat în pierdere, asigurînd retribuțiile angajaților la nivelul a 40—60 la sută), ci monopolul statului. E adevărat, acum prețul la kilogramul de struguri de vin a crescut. Dar, pînă cînd producătorii nu vor avea granița rentabilității, contractul nu va fi semnat.

Iată, deci, cît de înclîcite sînt, la o scurtă investigație, „căile vinului“. Iată de ce n-avem și nici nu vom avea prea curînd de unde să scoatem sticla de vin, pe care s-o punem oaspetelui pe masă. În ultimă instanță, de la zero, prin scăderi succesive, se poate ajunge — în România de azi — tot la zero. Vorba ceea: dacă vrei, poți. Dacă nu vrei, nu poți!

RADU CIOBOTEA ■

O mafie a vinului?

Lui Mircea David i s-a uscat gura. De nervi. „N-o să-l plîngem noi pe dumnealui“, veți riposta aflînd că este vgrba despre unul dintre șefii de unitate ai braseriei „Bucur-Obor“ din Capitală. Și am să vă contrazic pentru că, vorba Elenei Răducanu, colega domniei sale, n-ați stat față-n față cu clientul, care-ți cere și n-ai ce-i da.

„Să bea un sprîț!“, veți zîmbi, malitios.

Păi, asta e problema! De unde? Povestea apei minerale e veche și... răsufletă, drept pentru care se „fabrică“ altele, mai noi. De pildă, cea a vinului; vin care... nu e! Nici într-un restaurant? Nici. Deși, ca să respectăm adevărul, depinde cînd te nimerești. O zi e, șapte nu.

Facem o socoteală a primei jumătăți a lunii iunie. Admițînd că s-ar consu-

cole de care e mare nevoie în România. Acest exod al măr-furilor românești vindute „la negru” în Iugoslavia trebuie să înceteze cât mai curînd!

Afară e o dimineață frumoasă. Coloana de mașini continuă să stea pe loc. Podul e plin pînă la refuz. Se pare că treaba s-a împotmolit la vama iugoslavă. Reușim — avîndu-l în dreapta pe interlocutorul nostru — să parcurgem podul în viteză. Dincolo, primul șoferi român așteaptă. Marius Nițu din Craiova, Ion Ciociltean și Dumitru Dirimă din Teleorman vor fi primii norocoși. Ei vor ajunge „dincolo” după o noapte, o zi și încă o noapte de așteptare. Dar acum — acum ce mai așteaptă? Totuși, nici un vameș iugoslav nu controlează nimic! Intrăm într-un birou, ne prezentăm și întrebăm.

— Rumunski novinari așteaptă afară! ne repede, politicos, un milițian. Voi trecut peste două ore! Pînă atunci, aici bem cafeaua! Înțeles?

Înțeles. Ne întoarcem la românii noștri, cărora vestea adusă le produce o neașteptată bucurie. „Deci, după cafeaua asta trecem!” Privim în spațiile noastre coloana sutelor de mașini. Ei, cei care sînt încă în România, după cită cafea vor ajunge la „ultimele două ore”? Și, mai ales, de ce acceptă, cu bună știință, această unică variantă — așteptarea?

RADU CIOBOTEA

Porțile grandomaniei

Cum toată lumea stă cu ochii înfipti în micul ecran, cititorii noștri, mulți dintre ei, își vor aminti desigur reportajul în care noul director al Spitalului clinic de urgență a refuzat cu obstinație și aroganță ca o echipă a Televiziunii să pătrundă în incinta edificiului. Motivul: pentru vizitarea internaților sînt rezervate doar două zile pe săptămînă.

Boala e mai veche și cu toate că aparține personalului medico-sanitar se dovedește în continuare endemică și incurabilă. În fapt, așa cum vom arăta cîteva rânduri mai jos, în toată lumea civilizată izolarea bolnavului de cel căruia le aparține, rude, prieteni, colegi de serviciu, contravine unor reguli elementare de practică și deontologie medicală. Adevărul e că, în fiecare așezămint sanitar, directorul instituie și aplică propriile sale reguli.

Grandomania acestor stăpîni absoluți începe chiar de la poartă. Se va observa ușor cum o caracteristică a spitalelor din România (a celor din Capitală cu deosebire) este și blocarea (ferecarea) porții principale. Aceasta — conform proiectului arhitectural — este concepută pentru a oferi vizitatorului intrarea în holul central (unde ar trebui să se afle un birou de informații, chioșcul de ziare, telefoanele etc.), iar de aici, potrivit unei distribuții rațio-

nale a compartimentelor existente, accesul, facil și civilizat, spre punctele vizate. Dar nu este așa! În aproape toate spitalele, ca urmare a unor ordine exprese, poarta nr. 1 este încuiată, chiar legată cu lanțuri. Intrarea se face de regulă printr-o ușă dosnică, prevăzută inițial altor scopuri. În această situație se găsesc, de pildă, Spitalul „Colțea”, Spitalul „Grivița”, Spitalul „Al. Davila” și Spitalul „Caritas”. Maternitatea „Polizu”, Spitalul C.F.R.-2, Spitalul Fundeni. La acesta din urmă, prin grija fostului director, cerbicia s-a manifestat în forme și mai acute. Pentru a ajunge la Clinica de cardiologie (care, evident, are și ea intrarea principală încuiată), situată la o distanță apreciabilă de gardul și poarta de incintă, omul este nevoit să parcurgă drumul pe jos, chiar dacă este vorba de un cardiac sau de un vîrstnic vîlăguit și slab de picioare.

Cum s-au născut și au proliferat, devenind regulament de funcționare aceste excese megalomane? Fiindcă este împiedicată interdicțiile amintite n-au nici o legătură cu rigorile actului medical și nici cu ambianța socio-profesională a unei instituții sanitare.

Ei bine, nu e greu să găsim modelul acestor metode de poliție medicală în exclusivismul, grandomania și trufia imbecilă a fostei nomenclaturi comuniste. (Să te ferească Dumnezeu de dictatura prostiei, inculturii și parvenitismului!) „Invenția” aparține fostelor instituții politice și administrative ale României bolșevizate, unde

distanța dintre profitocrat și omul de rînd trebuia să fie drastic marcată. Între măsurile instituite în acest scop a fost și aceea de rezervare a intrării principale doar protipendadei comuniste. Pe porțile principale ale Comitetului Central, ministerelor, județelor de partid au pătruns întotdeauna numai virfurile plutocrației naționale. Dar exemplul a fost preluat și de alți conducători de instituții și întreprinderi, mai coboriți în grad, dar nu mai puțin vanitoși, iar între aceștia și de directorii de spitale deci de șefii unor compartimente profesionale în care ar fi trebuit să domnească omenia și solitudinea.

Care este situația în țările civilizate?

Cu doi ani în urmă, într-un reportaj cu temă asemănătoare am cerut părerea regretatului dr. Mihai Mihăilescu, expert U.N.E.S.C.O., și unul dintre rarii consilieri români pe probleme de construcții spitalicești. „Un edificiu sanitar — ne spunea atunci — nu se construiește la întîmplare, ci, evident, după o schemă care să-i garanteze o perfectă funcționare. Distribuția spațială a diferitelor compartimente pornește dintr-un punct nodal, iar acesta este holul de la intrare. Dirijarea publicului (bolnavi și vizitatori) prin intrări laterale lezează buna funcționalitate, ca să nu mai vorbim de faptul că omul se simte umilit, desconsiderat, tratat ca un nepoftit. De asemenea: internarea bolnavului nu înseamnă claustrarea lui. El nu se internează într-o închisoare,

ci într-un așezămint sanitar, iar personalul medical nu trebuie să-i apară ca niște gardieni în halate albe. El trebuie să rămînă în legătură permanentă cu familia și toți cei apropiați. În orice instituție medicală civilizată, vizitarea pacienților este permisă în fiecare zi”.

Am vizitat un asemenea spital cu trei ani în urmă, la Aachen, în R.F.G. Rețin pentru informarea cititorului nostru următoarele amănunte: pe poarta principală, deschisă în permanentă, cetățeanul pătrunde într-un hol imens, de dimensiunile unei piețe publice. Pe margine se înșirau magazine de diverse profiluri, restaurante, cafenele, cofetării, automate, jocuri mecanice, un cinematograful, un mare și activ birou de informații, chioșcuri de ziare, poșta, telefoane, locuri de agrement și multe altele pe care le-am uitat. Ai toate datele să te simți într-un mare centru comercial.

Doamne, Dumnezeu, nu vreau să spun că ar trebui să fie și la noi la fel! Sîntem prea săraci pentru asemenea construcții. N-avem banii nemților, dar avem în schimb un capital uitat: solitudinea și dragostea de oameni. Să le amintim celor ce au transformat spitalele în cazărmi sanitare că rolul lor este de a se pune la dispoziția marelui public, cu toată îngăduința și înțelegerea pe care o datorează omului în suferință, și nu de a-și exersa setea de putere prin megalomanii ceaușiste.

LIVIU TIMBUS

ma o singură sticlă de vin la o masă într-o zi întreagă, la „Bucur-Obor” ar fi nevoie de circa 400 sticle, zilnic.

— Ieri am reușit să aducem 3 400 sticle — prima dată în luna iunie — un vin roșu, de proastă factură. Pentru el am trimis trei zile la rînd mașini și oameni — din personalul de servire. O dată au stat toată ziua la coadă, dar nu le-a venit rîndul pînă la sfîrșitul programului. A doua zi au stat din nou, dar n-au mai apucat. Abia a treia zi au luat vinul ăsta, care, nici nu știu dacă ajunge pînă mîine.

De notat și observația Elenei Răducanu:

— Să zicem că nu s-a făcut vin. Dar, atîta cît ai, împarte-l corect la toate unitățile. E o mafie îngrozitoare. Înainte, o mai știam. Acum, habar n-am unde începe și unde se termină.

— Și încă ceva, mai zice Mircea David. Contează aceeași birocrație. Așa, n-o să putem fi niciodată buni negustori. Eu am lucrat o perioadă în R.F.G. și vă spun: dacă eram nemți, aveam vin. Și nu numai vin, iar omul se simțea rege la masă.

Da, dar nu sîntem nemți. Și atunci, ce facem?

LIANA TATOS

Triumghiul Ber-muzelor bahice

Între Cotești, Panciu și Odobești se întinde un triumghi fertil pentru bacante. Am încercat, aici, să reconstituim după natură, portretul unui complex viticol.

Facerea vinului, ca facerea lumii

Facerea vinului seamănă cu facerea lumii, ne spunea d-nul Ilie Bujoreanu, șef complex vinificație (CIPIS) de la Panciu, de formație inginer horticol. De altfel, în hrubele cu budane de sticlă (de aproape 10 000 de litri fiecare), în care se păstrează licorile locului, ca și în încăperile alcătuint algoritmul tehnologic, a fost ceva „care m-a frapat”: în locul sloganelor politice, a îndemnurilor „mobilizatoare”, „indicțiilor prețioase”, se află citate, cu tilc, privind materia divină a vinului, din acei anonimi celebri precum Herodot, Paul Claudel („Vinul este profesorul gustului”) — sau scurte aforisme. Ca ghid în acest muzeu al licorilor,

d-nul Bujoreanu mi-a derulat prin fața ochilor filmul de fabricație a vinului, însoțindu-și explicațiile cu frenezia profesiei trăite pe viu, cu eleganță și dezinvoltură. Totuși, ce se află dincolo de bunele intenții? Domnul director al întregului complex viticol, Gheorghe Plopeșteanu, de asemenea de formație horticultor, ne răspunde precis: în fiecare zi se expediază din complex o cantitate de vin echivalentă cu trei vagoane (tip cisternă).

O picătură în deșert

Însă, ne mai spune dînsul, această cantitate este o picătură în deșert. Cereerea de vin absoarbe ca un burete uscat această picătură. Vom putea acoperi într-adevăr cerințele, doar atunci cînd se va putea realiza o producție medie de 10 000 de litri la hectar pe întreaga suprafață viticolă a țării, opinează d-nul Vasile Jelea, coordonatorul S.M.A.-ului din Panciu. Abia atunci s-ar rezolva mulțumitor problemele.

Unde se scurge vinul?

Problema, spinoasă a vinului, comportă și alte laturi. Aflăm de la d-nul Plopeșteanu că beneficiarii firmei din Panciu se numesc: ICRA din București, din Hunedoara și din toate unitățile de profil din aproape întreaga suprafață a Moldovei: Neamț, Bacău, Suceava etc. Însă, de aici, din comerț, există anumite „scurgeri” de vin. Astfel spus, există o rețea densă de micii care absorb vinul. Există și persoane care, beneficiind de tratamente preferențiale, și-au făcut o „profesiune” din a achiziționa vinul la prețuri oficiale și a-l revinde la prețuri astronomice ale speculei. După ce ascultăm explicațiile dumnealui, îl întrebăm care ar fi imperativele imediate pentru îmbunătățirea situației, în ceea ce privește obținerea unei cantități mai mari de vin, în cadrul complexului viticol pe care îl conduce.

Trei motive pentru care gîtu

nc e uscat

După opinia dînsului, ar fi trei probleme care ar condiționa rezolvarea problemei vinului. Prima, aceea că nu există suficientă autonomie a Complexului Viticol Panciu, continuînd să funcționeze, ca mentalitate, structură și metodă, vechea centralizare, care împiedică formarea unor parteneri tradiționali de afaceri — și obligă la achi-

ziționarea, de exemplu, a pesticidelor de foarte slabă calitate, produse pe piața internă. Astfel intrăm în cea de-a doua problemă: **aprovizionarea cu cele necesare bunului mers al algoritmului de lucru să se facă respectînd strict indicațiile specialiștilor.** Adică, a continuat dînsul, să dăm specialiștilor exact ceea ce ne cer! Și a treia problemă: **forța de muncă la recoltat să fie asigurată.** Anul trecut au ieșit la cules studenții, militarii, elevii. Anul acesta riscăm ca, fără o bună prevedere și organizare, strugurii să rămînă în vie...

Șampania ca o spumă a zilelor?

Dacă n-aveți vin, beți șampanie — ar fi spus un personaj celebru (intrat în istorie printr-o aserțiune asemănătoare despre pline și cozonac). Însă cum stăm cu șampania? Am colindat beciurile și hrubele datînd de pe vremea lui Ștefan cel Mare (1494), însoțit de inginerul oenolog Adrian Toma, care ne-a furnizat informațiile necesare despre această tehnologie lentă a obținerii spumei venusiene care, în mod normal, ar trebui să dureze aproximativ optsprezece luni. Aici se produc, anual, trei milioane de butelii. Șampania este o domnișoară simandicoasă, cu pretenții: acceptă să-și subțieze gustul numai la o temperatură de 10—12 grade Celsius. Beciurile de depozitare au o întindere impresionantă: peste 2 000 de metri liniari. Însă, aici sînt probleme care vor trebui surmontate. Acum, ne spune șeful secției, s-ar impune să ne dotăm, să facem investiții, să căutăm parteneri externi, pentru o utilitate corespunzătoare (mașini de decorat, de dozare licoare, de dopuit, de pus coșulețul, de spălat sticle pline). De asemenea, foarte important ar fi modernizarea liniei de etichetare (cu utilaje din Franța și Italia, singurele țări care produc așa ceva în domeniu). Dacă linia ar fi automată, pretinde d-nul Toma, costul de producție (per sticlă) s-ar reduce de la 21 de lei sub 15 lei, pentru toate acțiunile din flux care pot fi executate automat.

În loc de epilog, am gustat din spuma răcoroasă, întepîndu-mi cerul gurii, uscat de atîtea întrebări.

MIHAIL GALĂȚANU

Academia vinului

Sîntem în măsură să consemnăm traducerea în fapt a unei generoase pro-

punerii inițiate la noi în țară de către un grup de specialiști cu nume de rezonanță în domeniul oenologiei: constituirea primei Uniuni a Oenologilor din România, organism care să se pună în slujba reabilitării acestei profesii de evidentă importanță, a redresării situației de criză manifestată în sectorul hortic-viticol și al industriei vinificației, a recistigării prestigiului național și internațional din aceste domenii, a încercării de a impune oenologia ca disciplină de graniță, situată între știință și artă.

Găzduite sub auspiciile Universității din Craiova — Facultatea de horticultură, lucrările acestei reuniuni au fost deschise — la propunerea Comitetului de inițiativă — de către decanul de vîrstă al specialiștilor prezenți, dl. ing. Al. Ionescu (București), personalitate distinctă în acest domeniu de pionierat în țara noastră. Lucrările au avut ca loc de desfășurare sediul Stațiunii didactice experimentale Banu Mărăcine, din cadrul Universității Craiova.

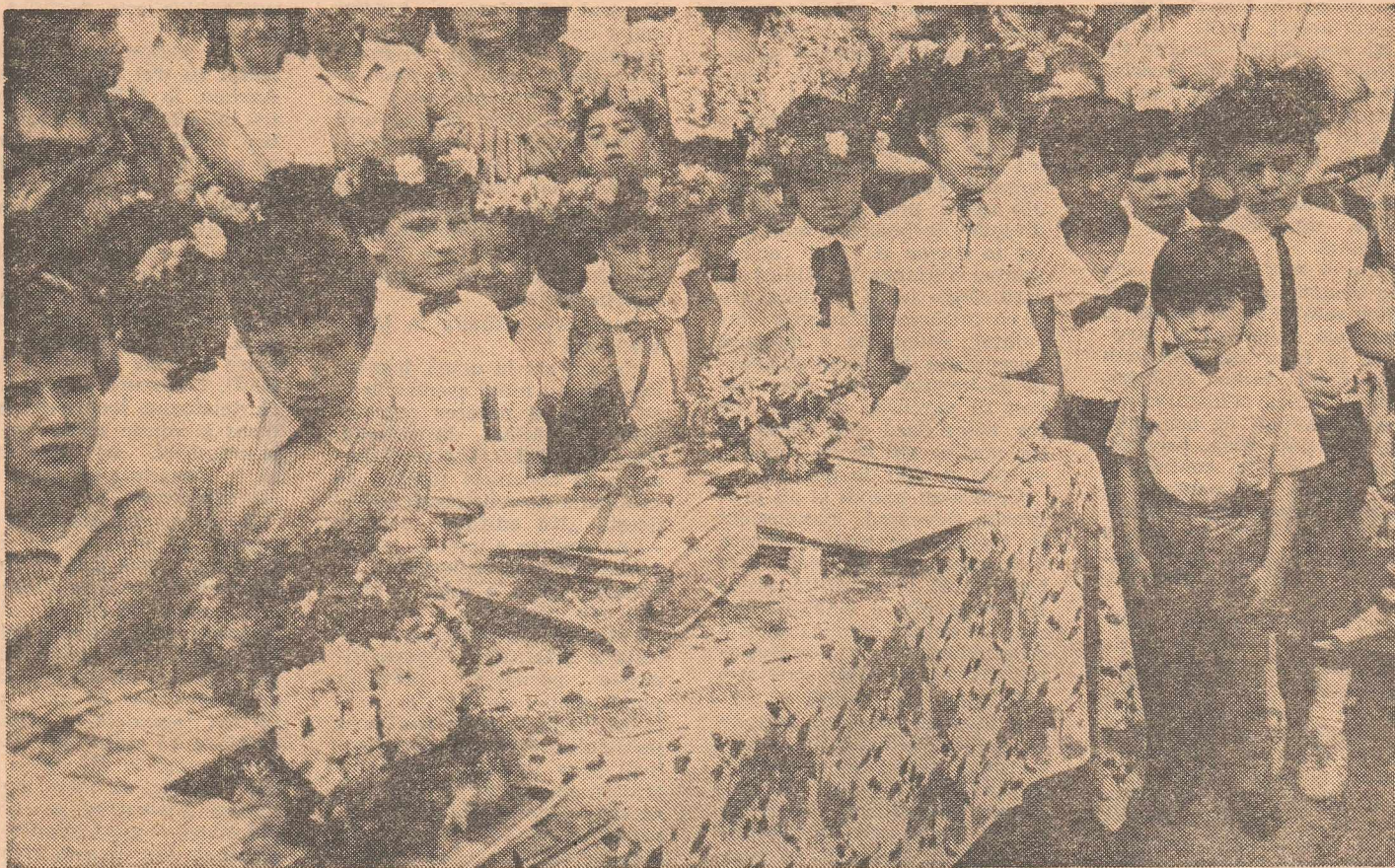
În perioada celor două zile de desfășurare a acțiunii de constituire propuse, s-a trecut la discutarea proiectului de statut și la alegerea Consiliului de conducere a U.O.R., după cum urmează: 1. Președinte: **Al. Ionescu**, membru al Academiei italiene a Viei și Vinului 2. Vicepreședinti: **Mihai Maciel**, director științific al Institutului de cercetări pentru viticultură și vinificație Valea Călugărească, **Gheorghe Csavossy**, prof. dr. la Școala de viticultură Ciurubrud; 3. Secretar general: **Aurel Popa**, lector la Facultatea de horticultură din Universitatea Craiova, director al Stațiunii.

Au fost prezenți cadre și specialiști din cadrul Universităților Craiova, Galați, Iași, Stațiilor de cercetări, I.V.P.S.-urilor și podgoriilor Valea Călugărească, Murfatlar, Jidvei, Ciurubrud, Simleul Silvaniei, Blaj, Timișoara. S-a convenit ca sediul permanent să fie la Craiova, sediu care va găzdui și redacția primei reviste române de oenologie.

Considerăm salutară și întru totul oportună reușita pe care v-o semnalăm în aceste rânduri. Noua „academie a vinului” preia printr-o matură asumare responsabilități indispensabile unei țări civilizate, în care tradiția vinurilor trebuie continuată, firește, pe o treaptă superioară.

CRISTIAN PAVEL

Sfârșit de an școlar! Început de școală nouă?

Cuvintele emblematice, încărcate de adânci semnificații educaționale și politice, sub semnul cărora credem că e nimerit să așezăm paginile cu învățămîntul, pe care le-am găzduit și acelea pe care dorim să le găzduim cu dragă inimă în continuare, sînt acelea ale marelui nostru poet și gazetar Mihai Emi-

nescu: „...profesorii de universitate. În loc să-și caute de treabă, fac politică; profesorii de licee și de școli primare asemenea; ingineri, medici, scriitori, muzicanți, actori chiar — toți fac politică, pentru a parveni. Și acesta e răul cu desăvîrșire mai mare; căci relele actuale ar putea fi trecătoare, dar con-

rupindu-se însuși nervul vieții oricărei societăți, iubirea de muncă, nu mai e nici măcar speranță de îndreptare“. Cu mai puțină bucurie și cu neslăbită speranță, trebuie să admitem că, scrisele mai marelui nostru preste limbă și grai, Eminescu Mihai, au, și la acest ceas tulbure al contemporaneității, o blîndă și dureroasă actualitate.

Cite ceva nou pe frontul de est

În noul sediu al Decanatului Facultății de Industrii Alimentare și Tehnică Piscicolă (I.A.T.P.) tronează o liniște și o curățenie demne de invidiat. Cochetă moștenire peceristă (fostul sediu al școlii interjudețene și intercontinentale de partid) se înfățișează ca spațiu propice cursurilor de specialitate. Alături, cele două noi cămine intrate în administrarea Universității, precum și viitorul club al universitarilor vin să releveze noile disponibilități de-aici.

Domnul conf. dr. ing. Cornel Popa, decanul facultății, acceptă plin de solitudine scurta convorbire pe care o propun. Consemnez că din 1955 încoace, specialiștii din industria noastră alimentară se pregătesc aici, în orașul de la Dunăre. Facultatea dispune de condiții favorabile unei instruirii corespunzătoare, sub îndrumarea unui colectiv de cadre universitare competente. În proporție de peste 70% cu titluri de doctor și lucrări de specialitate confirmate și apreciate. În plus, aici există stații-pilot pentru fiecare specializare, toate funcționale, menite să completeze pregătirea studenților. Sînt înregistrate, din păcate, perioade de stagnare în activitatea acestora, datorită lipsei sistematice a pieselor de schimb și a utilajelor care să funcționeze la parametri nominali. Producțiile stațiilor-pilot sînt valorificate în întregime, însă nu fac față solicitărilor. Nici cu procurarea de materii prime nu se stă mai bine. Aflu că și aici, ca încă peste tot de altfel, funcționează principiile absconse ale procurării „pe cont propriu“ („dai — ai“; nu e vorba de nici un chinezism!). Veniturile acoperă normele cadrelor salariate, însă proporția rămîne o mare necunoscută. Domnul decan precizează: „Mi s-a părut foarte interesantă metodologia adoptată de omologii noștri din Ungaria, privind sistemul de repartizare al fondurilor rezultate din livrări și contracte finalizate: 50% revin universității, iar restul de 40% constituie fondul de premiere pentru realizatori. Pare de-a dreptul stimula-

tiv, nu?“ Cu partea ce ar urma să revină instituției, ar putea fi achiziționată aparatură modernă și tehnică de calcul, precum și literatură de specialitate. Este relevant faptul că facultatea nu dispune decît de două minicalculatoare. Îmi permit să deplasez centrul de greutate al discuției asupra aspectelor noi. Dl. Cornel Popa își luminează chipul într-un zîmbet transparent, care abia lasă să se observe interesul domniei sale vizavi de schimbări. „Propunerile noastre se vor grea mai cu seamă pe programa de învățămînt. Urmărim inițierea unui curs de tehnologie generală, care să poată oferi absolvenților posibilitatea de a munci eficient în orice caz din subramurile industriei alimentare. În plus, pentru cele 10 specializări din cadrul facultății, studenții vor avea șansa de a alege trei direcții de aprofundare, lucru care înainte era impus. Vom viza un examen de diplomă condiționat de cunoașterea unei limbi străine, paralel cu mărirea ponderii acestor ore în perioada anilor de studii. Aceeași problemă și în cazul programării, care va fi introdusă încă din timpul primului semestru de studii. O altă noutate: preconizăm ca pe parcursul predării materiilor să evidențiem interdependența disciplinelor, prin semnalarea reciprocă a noțiunilor asupra cărora să se insiste oportun, pentru o mai bună înțelegere a întregului ansamblu de cunoștințe. Ca ultimă noutate, încercăm introducerea sistemului universitar gradual, în trepte, astfel: cei patru ani și jumătate de studii (decî 9 semestre) se vor încheia cu un examen, în urma căruia 2/3 din absolvenți să poată promova în semestrul al 10-lea, care să se încheie cu proiect de diplomă (ingineri), restul de 1/3 putînd urma semestrele 10, 11, 12, care se vor finaliza cu teză de diplomă (ingineri specialiști). După încheierea semestrului al 12-lea, se inițiază un nou concurs pentru promovarea în treapta a III-a, în urma căreia vor rezulta ingineri cu studii aprofundate sau chiar doctori în științe. Deocamdată se preconizează ca la examenul pentru treapta a II-a să se impună cunoașterea a două limbi străine și o medie generală de peste nota 8“.

Sînt interesante aceste informații cu titlu de noutate. Domnul decan sfîrșește prin a adăuga intențiile de a contacta

universități omologe din lume, în vederea schimburilor de experiență între studenți și cadre didactice. Remarc și dorința domniei sale de a edita o broșură în limba franceză, prin care să poată fi informați cei interesați de ofertele de predare la Galați a cunoștințelor de specialitate în limba franceză. Pentru cei „cu sufletul la gură“, notez cifrele de școlarizare estimate pentru acest an: 210 locuri ingineri zi (ind. alimentară), 20 locuri ingineri seral (ind. alimentară) și 20 locuri ingineri zi (tehnică piscicolă). Succes deplin!

O problemă spinosă: naveta în învățămînt!

Cadrele didactice din județul Bihor care efectuează naveta la locurile de muncă pe diferite distanțe (unele deosebit de lungi!) sînt nemulțumite de faptul că o Hotărîre a Guvernului român nu este aplicată în ceea ce privește drepturile lor firești. În 6 februarie 1990 a apărut în „Tribuna învățămîntului“ nr. 4 cuprinsul acestei Hotărîri pe care Inspectoratul școlar județean o interpretează după bunul plac sau — mai rău — nu o interpretează de loc! În respectivul act normativ se amintește că „Pentru stabilizarea învățămîntului la sate, în sprijinul dezvoltării agriculturii, cadrele didactice cu domiciliul în orașe, titulari în mediul rural, vor avea norma redusă la 16 ore pe săptămînă, cu creșterea retribuției de 10 la sută. Pentru cadrele didactice care predau la clase simultane creșterea retribuției va fi cu 20 la sută“.

Nimic mai firesc! Căci, 10% se acordă navetiștilor pentru a-și acoperi cheltuielile cu abonamentele la autobuz sau cu mașinile de ocazie, plus costul încălzimintei ori îmbrăcămintei. Reducerea cu 2 ore a normei săptămînale este firească pentru a acoperi timpul necesar drumului de acasă pînă la locul de muncă, nu rareori, atît de îndepărtat.

Hotărîrea Guvernului a rămas doar pe hîrtie. Probabil, conducerile școlilor împreună cu inspectoratele așteaptă

„indicații“ care nu se mai dau. Legea e lege, nu mai are nevoie de „indicații“, din moment ce este vorba de o stare de fapt atît de simplă și evidentă. Cere-m să se facă dreptate — și la nivelul conducerilor școlilor profesorilor navetiști!

Mieii Domnului

Devenise Cenușăreasa învățămîntului. Umilită tot mai mult, se retrăsese în cel mai întunecat ungher, cu convingerea că nimeni, niciodată, nu avea să se mai uite cituși de puțin la ea. Reușise cu chiu cu vai să înșele vigilența. Cereberilor le agățase într-un colțisor un desen naiv, înfățișînd un cerșetor care spunea cam așa: „Fie-vă milă de un amărit care nu știe decît o singură limbă!“ Acum, sigur că urma și vremea balului, a prînzilor care să-i întindă mina cu încintare, a ieșirii din umbră, a splendorii. Ea a venit, că așa-i povestea.

Dintre toate suratele ei, filologia are șansa de a se pune cît de curînd pe picioare, de a deveni chiar cea mai curtată, cu condiția ca anumite persoane să știe să o pună în valoare. Deja limbile moderne au recîștigat o parte din teritoriul pierdut. E vorba de clasele mici, II-IV. Apoi, o seamă întreagă de licee revin la clasele cu profil filologic. Iată, de pildă, numai în București cum se prezintă trei dintre ele.

Din cele unsprezece clase a IX-a ale Liceului „Iuliu Hașdeu“, șapte vor avea profil uman: trei de filologie, trei de limbi moderne și una de limbi clasice. Clasele a XI-a sînt repartizate în mod egal: trei filologie și trei industrial. Fără alte precizări.

Liceul „George Coșbuc“ încearcă cîștiga numele și renumele vechiului liceu de engleză. El oferă, pentru prima treaptă, două clase cu profil uman, plus două clase de real, cu predarea unor discipline în limba engleză. În premieră absolută pentru treapta a doua vor fi două clase de filologie și trei cu profil real. Ambiții mari.

Liceul „Constantin Noica“ (fost „Zola Kosmodemianskaia“) visează de ani de zile să se transforme în liceu de franceză. Cine nu a auzit de trupa de teatru „Molière“ (de limbă franceză) e rău! Să se întreprindă ce a făcut în ultimii cel puțin cinci ani! Ce să mai vorbim de mulțimea de cărți de literatură, de dicționare (Larousse, Robert, Lexis) și multe altele pe care, cu generozitate, liceul le va pune la dispoziția învățăcelilor îndrăgostiți de franceză. Pînă una-alta, din cele zece clase a IX-a, opt vor avea profil uman: două de filologie, șase de limbi moderne, cu specificația că cel puțin trei vor beneficia de predare intensivă a limbii franceze. Ba, mai mult, una din clasele de mate-fiz. își va desfășura orele opționale tot în franceză. Treapta a doua păstrează două clase de real, una de industrie ușoară și cinci clase de uman, împărțite, după solicitări, în filologie, științe sociale și istorie.

La prima vedere, pare mai mult decît promițător. Admitem că e un început, numai că ne întrebăm: sînt oare liceele pe deplin pregătite pentru saltul pe care-l propun? De fapt, ce propun și ce oferă viitorilor elevi? Va beneficia fiecare serie sau grupă de studiu de un cabinet potrivit cu noile metodologii (cunoscute de toată lumea?), sau se perpetuează lupta pentru ocuparea unicului cabinet de limbi, de regulă prost dotat sau cu aparatură învechită și nu de puține ori defectă? Binevoitorii din străinătate au trimis, pe lîngă rechizite, cîteva mașini dactilo, aparate xerox. Tragem nădejde că tot ei se vor milostivi să doneze aparate video, de preferat cu metode video de învățat limbi moderne cu tot.

Ce fel de manuale se propun? După nivel și profil? Care sînt materiile deosebite ce se vor preda? Este limpede pentru toți candidații unde dau examen și de ce acolo; ce se va întîmpla cu ei în următorii patru ani, ce li se oferă și, mai cu seamă, ce li se cere? Poate ar fi fost util un test de preselecție, de verificare a unor calități cerute de profesori. S-ar fi putut evita în felul acesta o mulțime de neînțelegeri, dureri de cap, poate chiar drame, mai ales pentru copii. De aifta amar de vreme, fiecare generație se consideră cea sacrificată. De cîte astfel de generații mai avem nevoie?! Profesorii așteaptă hotărîrile ministerului, ministerul așteaptă propunerile profesorilor. De pierdut, pierdem toți!

9

Mai sint mii de cărți de citit

Nichita Stănescu și șocul viitorului

Dacă te afli în gară la Ploiești și vrei să iei trenul care vine de la Suceava și merge la București, deci de la nord la sud, constai că trenul respectiv merge de la sud la nord. De ce? Pentru că aici calea ferată face o buclă enormă, parcă anume pentru a-i deruta pe pasageri. Aceasta este și originea expresiei „a o-ntoarce ca la Ploiești”. Cu mențiunea că în timp expresia a căpătat și un sens spiritual, referindu-se la abilitatea avocată a ploieștenilor, care, indiferent de ce ai afirma, îți pot demonstra oricând contrariul, așa cum se pot contrazice, la nevoie, și pe ei înșiși, fără să te faci să te simți în vreun fel oprimat ca interlocutor, ci dindu-ți, dimpotrivă, plăcuta senzație că ești luat drept martor inteligent la un spectacol de dialectică.

În Ploiești s-a născut și a copilărit poetul care a întors, ca la Ploiești, cursul poeziei noastre: Nichita Stănescu. El a fost, după cum se știe, un mare admirator al lui I.L. Caragiale. Pe un exemplar din ampla monografie consacrată de Mihail Sevastos orașului Ploiești, a scris cindva câteva versuri referitoare la satul natal al lui I.L. Caragiale — aflat în apropiere de oraș —, sat care se numea cindva Haimanale și care în prezent poartă numele marelui scriitor: „Caragiale, Caragiale, / Dacă nu erai marele, / Rămineam tot... Haimanale.” Mai puțin se știe însă că între arta liricului și cea a satiricului există importante similitudini. Cine studiază creația lui Nichita Stănescu observă că poetul, în loc să propună o viziune asupra lumii, propune o suită de viziuni, situându-se cu mobilitate în cele mai diferite și surprinzătoare unghiuri. De multe ori, chiar în cuprinsul aceluiași poem, perspectiva se schimbă rapid și tranșant, ca și cum o mină nervoasă ar manevra „camera de luat vederi”. Trecind peste prejudecata genurilor, în instabilitatea opticii putem recunoaște aptitudinea lui Caragiale de a adopta succesiv diferite măști, fără ca vreun rol să contamineze rolul următor și fără ca autorul să amestece în viața personajului ceva din propriile sale trăiri sufletești.

Este vorba, bineînțeles, de reversul liric al histrionismului caragialesc. În orice caz, indiferent dacă Nichita Stănescu a valorificat sau nu în mod deliberat încrederea spirituală cu marele înaintaș, cert este că prin acest proteism a răspuns și răspunde în mod admirabil exigențelor sensibilității omului din secolul douăzeci. Marea sa contribuție în evoluția poeziei românești și universale o constituie tocmai înnoirea radicală a mijloacelor de expresie. Din secolul nouăsprezece, în care poezia era construită și finisată ca un monument de bronz, Nichita Stănescu n-a păstrat nimic. Sau a păstrat totuși ceva, ceva greu definibil, un ton sentimental, care se aude în versurile sale mereu, ca un acompaniament, de dincolo de text. În rest, însă, n-a păstrat nimic. Dintr-un monument de bronz, poezia s-a transformat la el într-o emisie continuă de forme schimbătoare, într-o fluentă, într-o realitate în statu nascendi. Înnoirea a mers atât de departe, încât a depășit cu mult așteptările contemporanilor și a devenit un posibil mesaj pentru cititorii din secolul douăzeci și unu. Poezia lui Nichita Stănescu, de fapt, nu încapă în rama secolului douăzeci. Ea depășește acest secol, și prin reflexele unei sensibilități „retro”, și, mai ales, printr-o excepțională capacitate anticipativă.

Această poezie a produs la noi, imediat după apariție, un adevărat „șoc al viitorului”. A fost contestată, blamată sau elogiată într-o stare de surescitare suspectă care și ea exprima, probabil, deruta. Au apărut nu zeci, nu sute, ci mii de interpretări critice. Dar fiecare interpretare explică ceva și lasă neexplicat altceva. Este ca și cum această poezie ar avea mai multe naturi. Și, probabil, chiar are.

Aceste naturi nu se găsesc în stare pură. Ele se succed, se interferează și adeseori se suprapun în cuprinsul aceluiași poem. Din combinarea lor indecisă și totuși, în ansamblu, impetuoasă rezultă un text fluid, transparent. Este un proces de integrare a unor părți „colorate” într-un tot „incolor”, asemănător cu „dispariția” culorilor spectrului în propria lor sinteză, lumina albă.

Această alchimie poetică se realizează într-un regim de intensitate lirică maximă. Caracteristica principală a nichitastănescianismului (nichitismului? stănescianismului?) constă, de altfel, tocmai într-o preferință nicidecum trădată pentru maximum. Cu precizarea, însă, că nu este vorba de supralicitare în direcția patetismului, ci de o mărire până la paroxism a gradului de îndrăzneală artistică. Nichita Stănescu combină astfel cuvintele încit creează mii de volți de tensiune lirică în numai câteva versuri și, citind aceste versuri, te miri că nu se „ard”, ca o sirmă de cupru prea subțire.

Tendința lui de a trece dincolo de limitele admise, de a face cu conștiința cititorului experiențe suspecte, dintre acelea care în evul mediu erau pedepsite cu arderea pe rug, creează o puternică impresie de clandestinitate și de ezoterism. În raport cu această atmosferă, atmosfera poeziei de până la el pare domestică. Ca și atmosfera poeziei de după el...

De curind, criticul și istoricul literar Alexandru Condescu a publicat o nouă ediție — aproape completă — a operei lui Nichita Stănescu. Poartă titlul *Fiziologia poeziei* și a apărut la Editura Minerva. Parcurgind cele 640 de pagini ale ei nu avem deloc sentimentul apropierii de o creație din trecut. Simțim, dimpotrivă, că facem o incursiune în viitor, într-o epocă în care am vrea să cerem exil poetic (în atenția linotipistului: poetic, nu politic!).

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

Civilizația ochiului

„Imagini de la țară” de Ion Dumitriu

E o mare plăcere să poți urmări constituirea unei metode în pictură. Cauzele unui traseu spiritual sînt tot atât de interesante ca și obiectele de artă care le concretizează. De aceea, la artiștii de seamă, cercetarea unui eșantion, a unui singur tablou și, uneori, chiar numai a unui desen e o treabă ce amintește de arheologie. Apare aici întrebarea: de ce să te ocupi doar de o lucrare, cînd ai la îndemînă un panoramic al creației, zeci și sute de imagini? Răspunsul nu-i tocmai multumitor, dar mulți, desigur, îl vor accepta fiindcă își regăsesc în el condiția: e poate mai interesant să cauți, decît să găsești. Retrospectiva unei vieți de creație ne oferă satisfacții cuprinzătoare — studiul unei piese ni le face, oricum, mai intense. Dovadă cite cărți se scriu pornind de la un tablou.

Un avantaj al prietenilor rezervate cu artiștii e și acela că poți selecta din existența lor și, evident, din faptele de metodă doar ceea ce o definește cu adevărat. Cînd stai prea aproape de

pricina intimă a unei opere există riscul de a nu o mai percepe corect. Pe Ion Dumitriu îl cunoșc bine de două decenii. Îl știu începuturile, dibuirile și lămuririle. Ca destui alții din generația sa a suportat cîndva influența superioară dar drastică a lui Horia Bernea. Șansa lui Ion Dumitriu a fost să nu se sfîiască a-i recunoaște înfrîurirea, de unde puterea de a se desprinde din aceasta firesc, fără rupturi dramatice. Privind în urmă, amicitia artistică, atât de coerentă, la un moment dat, cu Horia Bernea nu ne mai apare ca esențială. E ceva ce a folosit fără să dezagrege. Folosul a fost atât de curat, de nemuncit și, în final, de natural a-i așeza pe cei doi pe poziții dacă nu antagonice, în orice caz foarte diferite esteticeste încît se poate afirma că s-a produs reciproc. Eu cred că Horia Bernea a beneficiat într-o măsură importantă de creativitatea cercului său de prieteni-pictori (cu aproape toate datele ca să se poată chema o „școală”). Așa e întotdeauna într-o școală artistică: cei tari ajung curînd să se manifeste ca personalități sigure constituite, cei slabi se aleg doar cu unele rudimente de stil.

Ultimele expoziții ale lui Ion Dumitriu — cea mai recentă avînd loc la SIMEZA, în iunie a.c. — dezvăluie, din talentul său atât de fermecător, mai ales elementele de forță. (Să-mi fie iertat: există și talente plictisitoare. Multe daruri nu ajung niciodată să se evidențieze în

întregime din cauză că artiștii se dezinteresează de efectele operei.) E vorba de cîteva cicluri inspirate din peisajul armonios și atât de românesc al Poienii Mărului, imagini de o senină simplitate compuse, ca unui impresionist, pentru toate ceasurile zilei. Numai că substanța picturii nu e impresionistă, cît mai degrabă conceptuală, marcată constant de dorința unei integrări cu filozoficul. Corespundență în literatură al unei astfel de picturi îl constituie acele scrieri care, pe măsură ce se dezvoltă, își dezvăluie și dedesubturile de meșteșug și concepție. Ion Dumitriu nu expune vederi din natură. El prezintă povestiri ale povestirii. Numai că, spre deosebire de alți confrăți, ale căror producții ajung să fie arțagos teoretice și, pînă la urmă, alterate de snobism, de snobismul mai nou al primordialității, Ion Dumitriu e controlat și respectuos cu publicul său. Își respectă, așa putea spune, contractul în chip pilduitor. Tablourile pe teme „țărești” pot sta pe pereții unei gospodării de la munte în bună conviețuire cu obiectele de tradiție. Nu-i puțin lucru.

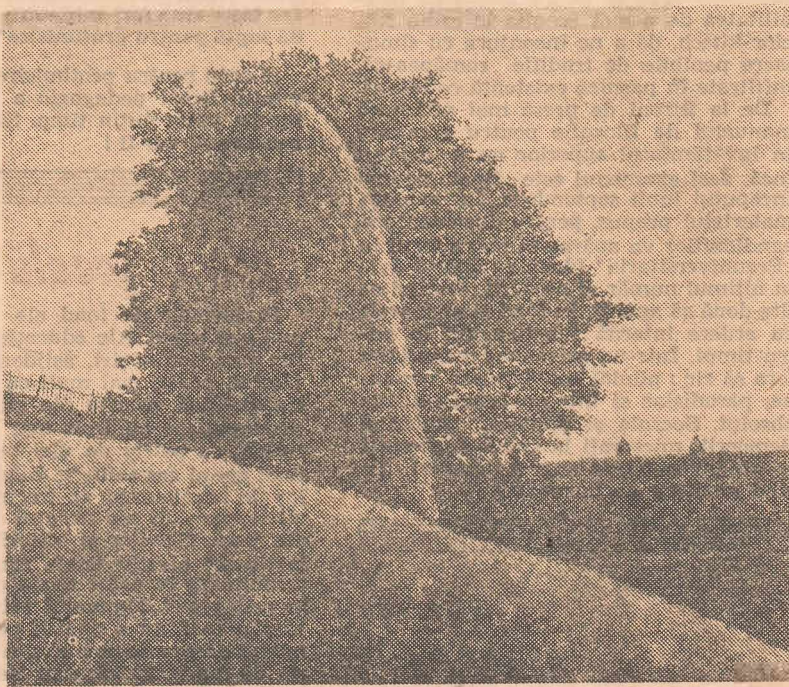
TUDOR OCTAVIAN ■

Lanterna magică

Film interzis celor sub 18 ani...?!

Poate că nici n-ar fi meritat să aduc vorba de „CE LE PLACE TIGRILOR” dacă acest film nu ar fi permis anumite referințe la „politica” de repertoriu cinematografic, de care m-am ocupat în ultimul timp: adică, el făcînd parte din acea categorie de producții ce nu fac nici un serviciu acestei politici, ba chiar dimpotrivă.

Filmul, polonez (sub afișul căruia se află, la vedere, un ștraif cu textul: „Acest film este interzis persoanelor sub 18 ani!”), se pretinde a fi o „comedie de situații”; pînă aici, toate bune. Se mai poate ghici — conform ștraifului cu pricina — că mai conține și anumite picanterii; ceea ce, iarăși, nu e un sfîrșit de lume. Din nefericire, „situațiile” presupuse a naște comedia sînt niste gaguri atît de ieftine, încît te apucă tristețea — iar în ce privește picanteriile, imaginile

Marginalizarea literaturii pentru copii și tineret

Deși există la Uniunea Scriitorilor o secție specială a literaturii pentru copii și tineret (circa 90 de membri), de mulți ani circulă la noi ideea că nu există o literatură pentru copii și tineret, negîndindu-i-se specificitatea, problematica, modalitățile estetice. Cărțile pentru copii și tineret sînt înglobate în conceptul larg de literatură „fără vîrstă”, fiind supuse aceluiași criteriu discriminatoriu aparținînd esteticii axiologice a secolului trecut: scrieri bune — deci durabile, scrieri proaste — deci caduce.

S-a tipărit în ultimii 40 de ani o unică „Istorie a literaturii române pentru copii”, semnată de Hristu Căndroveanu. Lucrarea acreditează, însă, o imagine falsă și fragmentară a acestei literaturi (limitată la opere beletristice), tratată în afara oricărui criterii estetice și psihologice, dovedind o totală ignorare a particularităților de gust, de preocupări, de nivel de informare, prezente la tinăra generație de azi, o îndepărtare supărătoare de cercetările actuale, de concluziile acestora și de orientările moderne ale domeniului.

O barieră în calea dezvoltării unei literaturi originale și valoroase pentru copii au constituit-o și planurile editoriale centralizate, atît prin rigiditatea lor birocratică, cît și prin maniera total

eronată de a acoperi aria cerințelor de marketing și nevoile spirituale reale ale micilor cititori. După 1977 s-a încetățenit un sistem de planificare și control, constituit dintr-un consiliu formal și dezabuzat al oamenilor muncii, talonat de un consiliu artistic la fel de expeditiv, ambele controlate minuțios, financiar, dar mai ales politic, de către un instructor al fostului Consiliu, cu drept absolut de amînare și scoatere din plan a titlurilor și de masacrare a manuscriselor sau ilustrațiilor în numele „purității” ideologice. Această „inovatie” care a funcționat aproape două decenii a compromis volumul și calitatea producției editoriale, i-a scăzut atractivitatea grafico-artistică, punînd-o într-un umilitor contrast: cu ce se publica în țările vecine, cu aflulul de tipărituri „omagiale” care beneficiau de cea mai bună hîrtie, de cele mai bune cerneuri, de tiraje uneori exorbitante. Ajunseser să ne fie rușine să ne prezentăm la expozițiile și tirgurile de carte.

S-a procedat la o descurajare a scriitorilor pentru copii, tarifele pentru cărțile de versuri și povești fiind cu 20—40 la sută inferioare față de echivalentele lor pentru cei maturi, iar cele acordate literaturii de informare pentru copii — atît de pretenți-

oasă și așa greu de scris — menținîndu-se la nivelul anului 1952, chiar sub cotele ridicole cu care se plăteau pe atunci broșurile SRSC — de obicei traduse din rusește.

„Concesia” Elenei Ceaușescu de a nu se pune cărțile pentru copii sub interdicția transmisă verbal editorilor de a nu publica decît o lucrare pe an unui scriitor, nu a avut efect stimulator, ba dimpotrivă. Sperăm că noul Minister al Culturii și factorii editoriali vor manifesta un cît de mic interes pentru opinia publică, pentru sociologia gustului literar, pentru legea cererii și ofertei, pentru principiile de marketing și ergonomie a cărții pentru copii, ignorate pînă acum cu un dispreț seniorial.

Aș îndrăzni să enunț cîteva observații și cîteva „idei”, demne de a propulsa din punctul ei mort producția editorială. Din sutele de întîlniri cu micii cititori din toată țara, am reținut cîteva realități: în primul rînd, copiii nu iubesc trei tipuri de cărți: pe cele pisăloage (moralizatoare), pe cele în care ei sînt considerați niste embrioni negînditori, obligați să înghită și să aplaude înepțiile celor mari, numai pentru că sînt mari (ca vîrstă și ca... scriitori) și pe cele urite, adică prezentate lamentabil sub aspect grafic. Ei iubesc mult umorul și li se oferă puțin umor (vechiul regim nu-i plăcea surîsul). Ei adoră natura și tremură de curiozitate, dar după vîrsta de 10—12 ani cînd s-a sfîrșit cu broșuțele, motăneli, ursuleții și răuștele, cărțile care le dezvăluie tainele lumii și noutățile

sînt atît de posac-vulgare încît nasc firescul dispreț al puștilor de 13—17 ani, intrați buluc în sală, și care regretă apoi, la ieșirea din sala de proiecție și cu voce tare, că au dat banii pe bilete, în loc să vadă pe la vreun prieten, la video, ceva într-adevăr „sexy”...!

Nu vom menționa nici un nume de realizator, nu vom încerca să remarcăm vreo secvență măcar mai acătării, pentru că aceasta **nu există** în acest submediocru filmuleț cu pretenții. Ne vom permite însă să „povestim” filmul pe scurt (ceea ce nu se face îndeobște!), pentru a încerca să argumentăm de ce anume o astfel de peliculă este departe de a fi o realizare cît de cît **pasantă**. Ba fiind chiar o producție — prin punerea în temă și prin rezolvarea unor situații mai ales — cu totul **amorală**! Așadar: prietenul A. (un bonom înșurat), se simte dator să-i sară în ajutor prietenului B. (un alt bonom, deasemenea înșurat), care încearcă să se sinucidă întrucît l-a părăsit soția (înțelegem că din motive de... pat, pe care prietenul B. îl folosește condamnabil de rar!). Soluția? Să i se găsească lui B. o parteneră pe măsură, care să-i reînvie simțurile atrofiate din nu știm ce pricină. Unde? Firește — pe Litoral! Cum? Printr-un concediu luat în doi, prietenul A. avînd rolul de inițiator al lui B. în ceea ce privește „agățarea” duduiilor și restul... Ei bine, din toată afacerea asta, el — adică prietenul A. — datorită unei timidități aproape patologice a amicului său, este cel nevoit să se „sacrifice”, fiind nevoit să satisfacă, pe rînd, toate „fecioarele” agățate, de fapt, pentru celălalt... Și de aici, un periplu obositor și dizgrațios — și făcut mai ales fără pic de humor! — printr-o faună de prostituate, pești și homosexuali, totul învăluit în nor de fum de țigară și surori de alcool, prezenta celor câteva trupuri nude putînd pune pe fugă chiar și pe un fost pușcăriaș eliberat și măcinat interior de abinența unor buni ani de zile...! Cam asta e tot. Ba nu: în final, epulzat de „ajutorul” dat lui B., prietenul A. este cel pe cale de a se sinucide, părăsit fiind la rîndul său (și noi credem că pe drept!), de către propria-i nevestă, care e însă bună prietenă cu una dintre vinzătoarele de plăceri cu care și-a consumat o noapte... și etc., și etc. Ultima soluție va fi, deci, un nou concediu, în doi, dar... la munte! **Ha-ha!**

...Nu avem nimic împotriva, am mai spus-o, împotriva înfățișării amorului nud (am remarcat o astfel de scenă, reali-

zată superb, în „Micuța Vera”, de pildă — acel frumos și amar film sovietic). Dar a face din trupurile unor femei goale imagini de panopticum, a persifla anumite tare morale sau biologice pînă a transforma niște bieți „eroi” în niște făpturi imbecile, a-ți bate joc de-a dreptul de căsnicie oferind, drept unică soluție, prostituarea fizică (și intelectuală, în acest film polonez), mi se pare cu mult prea mult...! **„CE LE PLACE TIGRILOR”** se încadrează în acel tip de sub-produs cinematografic ce se apropie — în varianta lui strict plastică — de pictura „de gang”. Cu binecunoscutele urmări pe care le are existența acestui tip de experiment artistic.

HORIA PĂTRAȘCU ■

Univers sonor

Trei zile rodnice

Profesiunea de dirijor, sinteză a mai multor căi de cunoaștere și practicare a muzicii, este fascinantă pentru cei care reușesc să-i împlinească vocația dar greu de împlinit pentru cei care doar presupun aceasta. Există un moment al opțiunilor, al examenului lucid față de posibilitățile reale. Răspunsul favorabil se află greu, căci *a fi dirijor* nu înseamnă doar a-ți oferi spectacolul gesturilor și nici măruntele coordonări de formații muzicale. Mi se pare formidabil că s-a ivit, spre folosul unui asemenea autoexamen, ideea „Galelor tinerilor dirijori”, propulsată cu mai mulți ani în urmă de Colegiul criticilor muzicali. Din cele știute, se pare că această formă de prospectare și lansare a tinerilor este un unicat, spre deosebire de cursurile de dirijat care proliferază în jurul multor măestri, pe toate meridianele. Și aici în „Gale” se învață, dar important este votul de încredere acordat de critici, orchestră și public. Ceva între impresariatul profesional și generoasa încurajare direcționată spre necesitățile vieții muzicale.

Am urmărit, în cele trei zile frumoase de la Buzeni, cinci tineri, reprezentînd temperamente diferite, stadii diferite de acces la arta interpretării și chiar școli diferite de dirijat. În ansamblu, o ediție optimizantă, cu talente care vor fi remarcate de public. Nu-mi propun un palmares, nici o ierarhizare valorică. Timpul va hotărî. Totuși, să remarcăm mo-

dul în care personalitățile prezente și-au aflat conturul. Iosif Ion Prunner (îndrumat de maestrul Constantin Bugeanu) este pianist și beneficiază de o practică dirijorală la pupitrul formației „Camerata” pe care o conduce. Acum investighează o materie sonoră față de care are un interes deosebit în finisarea detaliului, urmînd să-și consolideze construcțiile de ansamblu. Romică Rîmbu (profesor Erwin Accl) aduce un anume profesionalism, ca membru al Filarmonicii din Oradea, linia gestului fiind încă cea a „oglinzii” de studiu care a înlocuit pînă acum orchestra. Dorel Murgu (profesor Emil Simon) pornește în demersul său de la o experiență pe care, în postura de violonist al Filarmonicii din Satu Mare, a acumulat-o, obținînd efecte spectaculare. Camil Marinescu (profesor Cristian Mandeal) are de asemenea la bază o formație de instrumentist, dublată de o instruire muzicală solidă care îi îngăduie sublinierea liniilor expresive și o arhitectonică de tensiune. În fine, revenind pentru a doua oară pe podiumul „Galelor”, deși este încă student la Academia de Muzică din București, Dan Rațiu (format sub îndrumarea măestrilor Constantin Bugeanu și Horia Andreescu) se detașează prin acuratețea gestului și claritatea unei lecturi creatoare a textului, autoritară prin încărcătura temperamentală și profesionalismul pregătirii. Toți cei cinci dirijori au găsit în colaborarea cu Filarmonica din Ploiești un sprijin generos care trebuie subliniat în mod special, căci acest ansamblu semnează interpretarea tuturor edițiilor de pînă acum, depășind efortul cu exemplară dăruire artistică.

Agenda galelor își adăunează și prezente solistice menite a demonstra aspectul de practică a acompaniamentului și, totodată, de a-i spori spectaculozitatea. Simpla enumerare este elocventă și pentru programul comentat — fagotistul Miltiade Nenoiu (București), soprana Vilma Papp (Cluj), soprana Adina Nițescu (București), basul Csaba Airizer (Timișoara), violonistul Florin Ionescu-Galați (Brașov). În tradiția edițiilor precedente există și ideea invitării unor măestri ai baghetei. Inițial se proiectase omagierea lui Emanuel Elenescu, laureat al premiului UNICRIT. În fapt, aplauzele s-au îndreptat spre un alt maestru, Ilarion Ionescu-Galați, care a răspuns invitației, marcînd cu o prezență de prestigiu finalul manifestărilor.

GRIGORE CONSTANTINESCU ■

științei sînt rare, întristător de rare.

Prin 1986, astfel de cărți reprezentau 6—7 la sută din planul editorial rezervat copilăriei mari și preadolescenței, în raport cu cele 25—35 la sută de procente semnalate în țările dezvoltate. Copiii și-ar mai dori și ceva literatură de anticipație ca să le miște imaginația. Colecțiile atît de îndrăgite, existente odinioară au fost desființate fără motiv și fără regret de niște capete a căror geometrie e greu de definit (probabil că și acestea erau un fel de extraterestre... negativi). Se cer, de asemenea, aflate tematice, enciclopedii amuzante, cărți de „de ceuri” și, de ce nu, cărți scrise și ilustrate de copii, un fel de „livres des enfants terribles” care constituie deliciul producțiilor editoriale din străinătate, stimulează pasiunea literară și poate va determina peste 10—12 ani și improprietatea lotului de scriitori pentru copiii din țara noastră a căror vîrstă medie se apropie astăzi de aceea a bunicilor.

Se poate vorbi de un scriitor specializat în literatură pentru copii sau aceasta stă la îndemîna tuturor scriitorilor? Iată o întrebare care se pune adesea și în mai multe locuri. Am toate motivele să sprijin ideea că literatură pentru copii cere nu numai vocație și cultură dar și o specializare, așa cum se cere în chirurgie o specializare pentru chirurgia ochiului, esofagului, creierului după însușirea perfectă a culturii medicale și a tehnicii generale operatorii. Aceasta nu înseamnă că un scriitor care s-a

dedicat antiprozei sau poeziei postmoderniste n-ar fi capabil să scrie o foarte bună carte pentru copii. Cu riscul de a stîrni controverse, cred că „Nică fără frică”, de Nina Cassian sau „Cartea cu Apollodor” de Gelu Naum vor supraviețui poeziei lor adresate maturilor.

Oricît ar încerca unii critici

să mă convingă asupra literaturii „fără vîrstă”, m-aș îndoi că „Muntele vrăjit”, „Idiotul” sau „Patul lui Procust” ar putea fi înțelese și gustate de un cititor de 11—12 ani. Mai degrabă, cărți geniale pentru copii pot rămîne cărți de căpățîi și la 60 de ani.

TUDOR OPRÎȘ ■

Ministerul Culturii TRUSTUL DOMUS

Începînd cu data de 1 iunie 1990, a fost redeschis pentru vizitare MUZEUL PELEȘ, cu următorul program:

miercuri
joi
vineri — 9—15
sîmbătă
duminică
luni și marți — închis

Datorită afluenței extrem de mare a vizitatorilor, conducerea muzeului roagă să se țină cont de următoarele precizări:

Agențiile de turism, inspectoratele de învățămînt, conducerile școlilor, organizatorii de la întreprinderi și instituții, alți factori care se ocupă de turism cultural, sînt rugați să ia legătura telefonică cu dispeceratul MUZEULUI PELEȘ (SINAIA — 973/1 41 51 ; 1 41 52 ; 1 41 53), pentru a fi programați.

Precizăm că deocamdată nu vom putea primi grupuri organizate de vizitatori în afara acestor programări, aceasta pentru a putea asigura conservarea și integritatea valorilor inestimabile de patrimoniu național ale palatului și zonei înconjurătoare.

Subliniem că în zilele de luni și marți pot fi vizitate contra cost, fără programare prealabilă, complexul de monumente, inclusiv terasele exterioare ale parcului PELEȘ.

REPETĂM TELEFOANELE DISPECERATULUI MUZEULUI
SINAIA — 973/1 41 51 ; 1 41 52 ; 1 41 53.
UNDE PUTEȚI PRIMI ȘI ALTE INFORMAȚII

Non gaudeamus igitur!

Imaginea cutremurătoare a bătrînului dascăl de la Facultatea de geologie din București, care nu-și mai putea stăpîni plînsul în timp ce evoca distrugerile comise în timpul Reconquistei Pieței Universității de către invadatorii în salopete, sosiți în Capitală parcă de pe o planetă a Răzbnării îmi va rămîne pentru multă vreme în memorie.

Nu mă îndoiesc că în sanctuarele facultății au fost monștri, șerpi și vipere otrăvite, hidre și gorgone înfiorătoare importate pe banii lui Rațiu din Occident de vreme ce vajnicii cuceritori au luptat împotriva lor cu tot ce le-a venit la mînă. Și nu le-au venit niște ranooci de bolnavi, ci tot felul de minerale rare și criale scumpe pe care ar fi trebuit — cei dintîi! — să le cinstească și să le prețuiască pentru că numai ei știu cu cîtă trudă se scot din adîncurile pămîntului precum: cristale de granit, flori de mină, biotit, piri i, rubin, topaz, baritină, malahit, ametist, chihlimbar agat, cupru, sulf, calcopirita, cuarț, galenă, blendă, ara jonit, magnetit etc.

Faptul că pe Institutul de arhitectură scria înainte, bineînțeles, în mod ironic, „Facultate de golani”, după cum i-a boezat dl. Iliescu pe manifestanții din Piața Universității, nu trebuia să însemne automat și necondiționat mandat de distrugere a proiectelor viitorilor arhitecți ai României de mîine și molestarea unor studenți (și studențe!) aplecați creator asupra planșelor care au necesitat 6 luni de muncă!

„Expediția de pedeapsă” a administrat o lecție usturătoare dar binevenită bisnișarilor tucurii care infestau Capitala și compromiteau, în acest fel, pe demonstranții și greviștii foamei, dar nu trebuia să lovească — supremă ironie amară! — în nevinovatele minerale și cristale din galantarul Facultății de geologie.

Acele cristale or fi conținînd blestimate spirite malfefice, care i-au ametit și apoi i-au urcat, ca în tranșă, pe vorbitori în balconul Facultății de unde se rosteau discursuri mulțimii?! Da, doamnelor și domnilor! Chipuri hide de vraci și moace de babe deșuchate în dezmățul democrației se pot vedea limpede în luciul oglinzilor acestor cristale care au făcut des-cîntece la abatul vrăjitoarelor pentru ca să se reușească performanța — unică în lume! — a unei demonstrații de protest care a ținut din 2. aprilie pînă în 13 iunie a.c.! Pentru asta, necruțătoarea închiziție subpămînteană a pedepsit pe eretici stulenți și le-a distrus cu patimă de maniaci religioși amuletele, relicvele, icoanele de piatră, falșii idoli, chipurile cioplite de mîna unei naturi democratice și care a lucrat de sute de mii de ani la aceste capodopere, dar criminală și complice la demonstrația studenților! Să nu creadă ereticii întru democrație că la noi, în scumpa noastră patrie, nu se nasc, dacă e nevoie! — închizitori care să nu pedepsească aspru pe cei care se abat de la dreapta credință! Iar credința cea dreaptă nu poate fi decît a majorității căzută în extaz în sfînta Duminecă a Orbului, cînd trandafirul a înlocuit ostentita cruce!

Ce geolog care scrutează adîncurile pămîntului și-ar fi putut închipui vreodată că minierii pentru care lucrează vor ajunge să facă vaste și spectaculare prospecțiuni chiar în perimetrul Facultății unde au învățat, distrugînd și amestecînd elementele în haosul primordial?! Haos contra cosmos, ignoranță contra știință! Sintem din nou la Facerea lumii! Și care Dumnezeu al adevărului și dreptății ne mai poate salva, după atîția ani de comunism și propagandă mincinoasă?

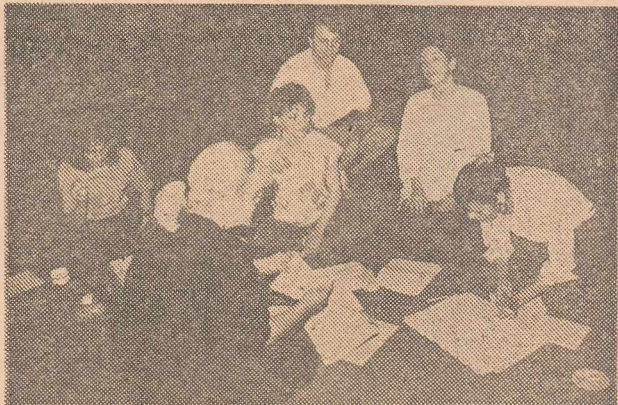
Bătrînul dascăl de la Facultatea de geologie din București, prezent în cadrul emisiunii studențești „Gaudeamus” din seara zilei de 22 iunie a.c., cînd s-au aniversat 6 luni de la Revoluție, este o imagine tulburătoare a umanității ultragiutate și agresate de prostie, fanatism și violență, a intelectualului atît de hulit și de neputincios în fața obștesților stihii ale naturii... umane, amenințată în ființa ei să devină, ineluctabil, un monstru de necontrolat prin imorala inoculară a genelor politice.

Așadar, non gaudeamus igitur!

PAȘCU BALACI ■

Zmeul își aruncă buzduganul peste șapte mări și șapte țări. Andrei Șerban a trimis-o peste ocean pe grațioasa actriță a Teatrului La MaMa, Priscilla Smith, să antreneze actorii Naționalului pentru Trilogia greacă. Se repetă zece ore pe zi, Priscilla venind cu un pachetel cu trei sandvișuri și o energie uluitoare. Tinerii actori sînt fericiți pînă la exaltare. Cei mai în vîrstă, după un moment de panică, par a redescoperi plăcerea de a lucra non stop. Să nu uit să vă spun că textele sînt în greaca veche, greaca modernă și latină.

(A. B.)

În imagine de la dreapta la stînga: Andreea Vulpe, Priscilla Smith, Cerasela Stan, Mircea Rusu, Silvia Năstase, Liliana Hodoroaga.

Mihail Manoilescu

- ministru de externe, iulie-august. 1940 -

URMARE LA „MEMORIILE MELE“

„Cel de-al doilea delegat român, Valer Pop, și-a notat, la rindu-i, scenele tragice petrecute pe cind ni se impunea silnic diktatul de la Viena: „...Se citește hotărîrea Axei în

limba germană, apoi în limba italiană, ni se înmînează textul și cite o hartă. Aruncînd o privire asupra hărții și a noilor frontiere, vedem cu adîncă durere soluția nedreaptă, imposibilă și intenabilă care s-a dat. Lui Manoilescu, care dăduse semne de agitație și mare indispoziție, i se face rău, cere apă, rezistă însă cu greu, pînă la urmă. La un semn al lui Ribbentrop intră reprezentanții presei, Ribbentrop rostește o scurtă cuvîntare, Ciano una ceva mai lungă, apoi sedința se ridică. Totul s-a petrecut fulgerător. Il sprijin pe Manoilescu pînă într-un salon rezervat unde are o sincopă. Suita germană se retrage. Cer apă, un coniac. Von Doernberg se interesează de starea lui Manoilescu, în numele lui von Ribbentrop și oferă asistența medicului personal al acestuia. Doctorul constată o hipotensiune foarte gravă, aduce trusa și dă injecții“.

STELIAN NEAGOE

[X]

Dimineața am trecut-o într-o stare de nervi mai cumplită decît aceea din cursul nopții. Fabricius n-a venit la ora 10 cum era convenit ca să mergem la sedința arbitrajului. Am așteptat ceas după ceas, înnebuniți. Între timp am aflat că sîntem invitați la dejun împreună cu delegația ungară, ceea ce era culmea torturii! Tîrziu de tot am primit programul zilei care prevedea pentru întreaga sedință de arbitraj 20-30 minute! Înțelegeam acum că nu vom avea măcar prilejul să luăm cuvîntul. Am redactat atunci, împreună cu Valer Pop, o scurtă declarație pe care trebuia s-o citească la începutul sedinței, pentru a protesta împotriva faptului că nu am fost ascultați.

Singurul fapt nou care s-a produs în cursul acestei dimineți infernale au fost vizitele lui Ghigi și Fabricius, care mi-au adus proiectul definitiv al scrisorilor de garanție. Dar cînd au venit a doua oară către ora 11,30 am înțeles după figura lor că soluția dată era teribilă pentru noi. Mă simțeam acum ca un om care așteaptă să fie dus la eșafod și se roagă în gînd să se sfîrșească mai repede.

Abia la ora 1,30 a venit, în fișe, Fabricius, ca un halucinat. În holul hotelului lumea saluta cordial; în stradă aclamațiuni și ovațiuni. Vremea era urîță ca și sufletul meu. Într-o mașină deschisă, care făcea să-mi pătrundă vîntul în piept prin tunică, am trecut cu Fabricius pe străzile altădată vesele și atît de rizătoare pentru mine, ale Vienei. Prin fața Hotelului Imperial, pe la statuia lui Schwartzberg, pe lângă fosta Ambasadă franceză și fosta Legație română, spre Ostbahnhof.

Eram în paroxismul neliniștii. Voiam să se sfîrșească mai repede și să aflu cu o clipă mai devreme sentința dată, țării și mie. Credeam că mașina va intra în curtea Castelului Belvedere, chiar în dreptul Legației române. A fost un adevărat chin că a trebuit să înconjur pînă aproape de gară pentru a intra — pentru mai mult fast — pe poarta principală din fața castelului.

Văd ca prin vis sentințele și compania de onoare de la intrare care, întocmai ca la execuțiile capitale, subliniau oroprea momentul prin bătăi de darabană. Apoi marea scară, în capul căreia mă aștepta Ribbentrop, mulțimea de ofițeri și diplomați în uniformă.

Ribbentrop m-a condus printr-o serie de săli somptuoase pînă în salonul rezervat delegațiunii noastre. Am așteptat acolo cîteva minute. În sfîrșit a venit Doernberg, șeful Protocolului ca să ne ia. Am plecat împreună cu Valer Pop printr-o altă serie de săli din fața Palatului care dă spre centrul Vienei, pînă la sala sorocită arbitrajului. Era un salon rotund, cum se întîlnește atîtea în colțurile palatelor vechi. O masă rondă în mijloc.

Intrînd, Valer Pop și cu mine am salutat. În fața noastră Ribbentrop și Ciano cu suita lor, în care am între-zărit, în picioare, pe Clodius. Cu un gest grav și rece ni s-au indicat fotografiile noastre. Toată lumea tăcea. Toți voiau să fie solemn, dar pentru mine, erau miniștri.

Peste un minut a fost introdusă delegațiunea ungară. Primul ministru, Teleky, tip de profesor — mai curînd de liceu decît de Universitate — privind oblic după ochelari ca un japonez, Csaky — grăsun, indeseat, vulgar, într-o uniformă care amintea pe a surugilor de la curțile noastre boierești. Au salutat. Le-au răspuns toți. Mi se pare că mașinal am răspuns și eu.

Peste un alt minut eram așezați în jurul mesei. Ribbentrop și Ciano aveau la dreapta și la stînga pe cei doi interpreți, Italian și german.

Ribbentrop s-a ridicat cel dintîi ținînd un discurs pe care abia l-am putut urmări. După aceea, Ciano. Inevitabilul microfon le-a stat înainte pe masă.

Cînd a terminat Ciano, am cerut și eu cuvîntul. Voiam să fac declarația în termenii stabiliți de mine cu Valer Pop: „Rog să se constate și să se treacă în protocol că delegația română nu a avut niciodată ocaziunea de a prezenta și de a dezvolta punctul ei de vedere, în fața comisiei arbitrale“. N-am apucat decît să cer cuvîntul. Ribbentrop mi-a răspuns destul de scurt și brutal că voi vorbi la sfîrșit. Au continuat formalitățile.

Schmidt a citit în limba germană actul de arbitraj. Nu am avut nici o emoțiune, fiindcă nu aducea nimic esențial. M-au indignat numai cele două minciuni sfruntate, cuprinse în textul oficial, prima că „guvernul regal român și guvernul regal ungar s-au adresat guvernului Reichului și guvernului regal italian cu rugămintea de a face un arbitraj“ și a doua că cei doi miniștri de externe au luat hotărîrile lor „după o nouă convorbire“ cu miniștrii Manoilescu și Csaky.

Or, adevărul este că ei n-au avut decît o singură convorbire cu mine în care nu s-a vorbit decît de oportunitatea acceptării arbitrajului, iar nicidecum nu a fost tratată în fond cauza românească și că după ce ei au fost învestiți cu calitatea de arbitri, prin acceptarea Consiliului de Coroană, eu nu am fost admis să le fac nici o ple-

doarie în fondul cauzelor.

Actul de arbitraj a fost citit din nou în limba italiană. Veni apoi momentul culminant. Pe masă stătea păturită harta, ca o sentință de moarte, Schmidt, venit lîngă mine, mi-a ajutat s-o desfac.

Am observat întîi că este o hartă românească. Am desfăcut-o cu nordul în jos, ceea ce m-a făcut să nu înțeleg nimic. Mi-a întors-o Schmidt. Ochii mei căutau tăietura de la granița de vest pe care cu toții o așteptam. Mi-am dat seama însă că este altceva. Am urmărit cu ochii granița care pornea de la Oradea către răsărit, alunecînd sub linia ferată și am înțeles că cuprindea și Clujul... Am început să nu mai văd. Cînd mi-am dat seama că granița coboară în jos ca să cuprindă secuimea am mai avut, în disperarea mea, un singur gînd: Brașovul! O mică ușurare: Brașovul rămînea la noi.

Cînd am privit în toată grozăvia împărțirea Transilvaniei, am înțeles că puterile care îmi erau mult slăbite mă părăsesc cu totul. Totul dinaintea ochilor s-a făcut neclar, ca un nor galben, din galben cenușiu, din cenușiu negru.

În clipa aceea am pierdut cunoștința. Nu mai trăisem o asemenea senzație fizică decît cu 22 ani în urmă, cînd o injecție cu novocaină la o operație mă făcuse să trec pentru o clipă pe lumea cealaltă, de unde mi-am revenit cu ajutoare medicale date în extremis.

Acum aveam pentru a doua oară impresia netă că am trecut dincolo. Cîneva a cerut pentru mine un pahar cu apă. Doernberg a deschis ușa alergînd prin mulțimea de ziaristi, de diplomați și ofițeri care umpleau sălile strigînd: un pahar cu apă, un pahar cu apă...

Peste un minut mi l-au adus. Valer Pop mi l-a dat în silă să-l beau. Am început să văd din nou și am avut puterea să duc mai departe calvarul.

Mi s-au prezentat actele spre semnare. Am scos tocul meu cu cerneală verde, cu care scrisesem atîtea lucruri frumoase și atîtea gînduri bune pentru țara mea. Am iscălit tot fure și mai citesc, Valer Pop citea pentru mine. De altfel nu mai era nimic de verificat; actele erau cunoscute, harta tot așa.

Trebuia să-mi vie rîndul pentru declarația mea. Ribbentrop profitînd de starea mea de slăbiciune, a ridicat sedința, fără să-mi mai dea cuvîntul. Nu am avut nici măcar prilejul să spun acele vorbe, care însemnau nu numai o constatare, ci și un protest.

M-am ridicat susținut de Valer Pop și de un străin care mă privea cu grijă, de frică să nu cad. Am fost dus într-un mare salon cu ferestrele largi spre Parcul Belvedere.

Mi s-a dat un pahar cu alcool și peste puține clipe a sosit doctorul Eisen Schiemeisen, celebrul medic care fu-

sese chemat pe vremuri la București pentru a îngriji pe regina Maria. Mi-a luat pulsul și tensiunea. Tensiunea era între 6 și 8! Eram mult mai aproape de moarte decît de viață. A lăsat să plece toată lumea din salon și mi-a făcut imediat o injecție. Am început să mă simt mai întremat.

Lungit pe canapea, cu doctorul lîngă mine, priveam pe fereastră. Curînd a venit și Valer Pop. Îmi spuneam cu glas scăzut ce grozăvie mă așteaptă, căci de acum înainte voi fi blestemat de toți țărani din Ardeal pe care i-am iubit așa de mult, pe care dovedisem că-i iubesc.

Cînd mă gîndeam la tinerii intelectuali și la țărani îmbrăcați în portul românesc pe care eu reușisem să-l aduc din nou la lumină și să-l fac iubit în regiunea Arghireșului și în „familia Sorecanilor“, cînd mintea îmi luneca către cei care acum treceau sub străini, simțeam că mă pierd din nou ca în sala arbitrajului cu cîteva clipe mai înainte.

Peste cîteva minute a venit Ribbentrop. Omul de gheață era de data aceasta mișcat, învins. S-a așezat lîngă mine. A început să-l interogheze pe doctor care-i face raportul. I-a vorbit mult despre hipotensiunea mea, dîndu-i indicațiuni și ordine.

Apoi a început să-mi vorbească: „Domnule ministru. Nu trebuie să fii descurajat; tot ce se întîmplă acum este spre binele României. Să ai adîncă convingere că dacă era altfel, se întîmpla dezastrul cel mare. Așa cum este, trebuie să te consideri ca salvatorul țării d-tale și așa trebuie să te socotească și ceilalți români. Nu știi ce clipă grea ai trecut. Veți afla-o mai tîrziu. Îmi pare rău că ești dumeasta acela care a trebuit să suporte această durere. Regret din toată inima că un prieten vechi și sincer al Germaniei trebuie să sufere astăzi, pentru păcatele altor oameni de stat ai României“.

Am rămas uimit de naivitatea cu care destăinuise — el, arbitru! — sentimentele care îl minaseră atînci cînd a dat sentința. Dacă n-ar fi fost decît această mărturisire și încă ar fi fost de ajuns ca să-i răpească arbitrajului orice valoare morală. Un arbitru care vorbește ca un zeu răzbuțitor care își proclamă urile și ranchiunile care i-au dictat hotărîrea!

Făcîndu-mă că nu observ acest aspect al vorbelor lui, i-am răspuns: „Ceea ce mă îngrozește nu este judecata istoriei, ci soarta ce se deschide acum atîtor români care trec sub stăpînirea maghiarilor“.

Ribbentrop m-a asigurat că nu trebuie să am grijă de aceasta, fiindcă ei, germanii înțeleg să supravegheze mai departe, împreună cu italienii, ceea ce se va întîmpla în Transilvania cedată ungurilor (!), că vor fi foarte atenți în această privință și că România poate să se adreseze lor în orice împrejurare, dacă cumva ungurii vor abuza de situația lor față de românii ardeleni.

Cam în același sens i-a vorbit Ribbentrop și lui Valer Pop, cîteva minute după aceea. Expresia lui cea mai hotărîtă a fost: „Cauza românilor din Transilvania este din ziua de azi și cauza noastră“. Voi vorbi și cu Ciano, care va exprima desigur același punct de vedere“.

*) Iați cum descrie Ciano această scenă în notele lui politice: „30 August. Cere-monia semnării la Belvedere. Ungurii, cînd văd harta, nu-și intră în piele de bucurie. Apoi se aude o prăbușire. Manoilescu a căzut leșinat pe masă. Doctorii, masajii, ulei camforat. În sfîrșit, își revine, dar suportă

CINE PE CINE ANCHETEAZĂ?

În ziua de 14 iunie, către prînz, la solicitarea colegiului de redacție al revistei „Flacăra“, am urcat scările ce duc la redacția ziarului „România Liberă“, ocupată în acel moment de mineri. La etajul al III-lea, unde se găsesc birourile ziarului „Tineretul Liber“ l-am întîlnit pe Constantin Sorescu, critic literar și angajat al respectivului cotidian. Timorat de prezența zecilor de mineri odihnindu-se pe trepte și în bîte, precum și de aceea a unei mulțimi de femei din servicii auxiliare care aprobau zgomotos și agresiv acțiunea lor purificatoare, l-am abordat colegial pe Constantin Sorescu asupra celor întîmplute, felicitîndu-l totodată pentru alegerea sa ca deputat.

Mi-a răspuns pe un ton ritos și acuzator că, în schimb, el nu are nici un motiv să mă felicite pentru că scriu și nici pentru orientarea revistei „Flacăra“, apreciînd că minerii au tot dreptul să facă ordine, mai ales, în

redacția „României Libere“. În acele clipe, minerii conduși de căpitanul Cămărășescu — deghizat în ortac — scotoceau prin camere în căutarea redactorilor vinovați de „destabilizarea țării“.

Supunem acest fapt Camerei Deputaților și Comisiei constituite pentru cercetarea evenimentelor din 13-15 iunie deoarece Constantin Sorescu face parte din această comisie. Nu cred că are dreptul moral să ancheteze și să aibă opinii într-o problemă în care și-a exprimat, de fapt, opiniile și încă într-un mod foarte net. Publicăm alături fotografia reprezentînd momentul în care căpitanul Cămărășescu (în stînga) e arestat în sediul Ministerului de Interne la data de 26 dec. 1939, după ce a încercat să se sinucidă dîndu-se cu capul de pereți. La acea dată exista prezumția că a tras în populație. Fotografia a apărut în albumul „România-Libertate“ editat în Franța.

TUDOR OCTAVIAN

Protestul oamenilor politici prezentat de Nicolae Iorga în Senat

Moldova de Răsărit, care poartă numele dinastiei Basarabilor, stăpînă pe gurile Dunării, continuă o viață de două ori milenară în legătură cu strămoșii noștri cei mai depărtați, iar punerea în valoare a acestor teritorii de o bogăție unică în ce privește roadele pămîntului se datorește muncii românești sub conducerea timp de cinci sute de ani a domnilor moldoveni, legitimi suverani ai Basarabiei încă din veacul al XIV-lea.

Cînd s-a simțit nevoia unei închinări față de Imperiul Otoman, considerat ca o continuare internațională a Bizanțului, adică a Romei de Răsărit, legătura cu acela care a fost pentru noi nu sultanul turc, ci împăratul, n-a stîrbit în teoria de Stat otomană dreptul exclusiv al Moldovei la hotarele ei istorice. Ca și țara vecină, Moldova n-a făcut parte din „Casa din lăuntru” a Imperiului, ci din „Casa din afară”, din care nimic nu se poate înstrăina. Dovada o avem și în acest răspuns la pretenții de anexare ale austrieilor înainte de pacea din Karlovitz, la 1699, răspuns ale cărui cuvinte sunt redată astfel de cronică moldovenească de atunci: „Țara Moldovei este voinică (liberă) și turcilor este închinată, nu este luată cu sabia”.

Numai confuziunea tuturor noțiunilor de drept în Europa întreagă de la sistemul împărțirilor de state al secolului al XVIII-lea la încălcările epocii napoleoniene a putut aduce părăsirea printr-un tratat ruso-turc, care nu ne privește, a Basarabiei către țară în 1812.

Rusia însăși a considerat acest act nu ca însușirea unei provincii, ci ca formarea unei „oblastii” moldovenești la care spera să adauge restul Moldovei și de aceea s-au păstrat legile, obiceiurile și limba pînă la 1870.

Judecata Europei în urma războiului Crimeii, a întărit dreptul românesc prin aceea că Moldova a fost pusă păzitoare în numele ei, a gurilor Dunării cu tot ținutul care le acoperă. Iar cînd Rusia lui Alexandru al II-lea a reluat silnic, nu fără a oferi compensații pe care, ca atare, am declarat că nu le primim, înțelepciunea întemeietorului Dinastiei românești contemporane a retras numai înaintea invaziei armate și funcționarii fără a voi să iscălească un act de ce-

siune. În 1879 încă o hotărîre juridică românească urma cu cercetarea unui proces basarabeian dovedind cu texte de drept că România este din acest punct de vedere, teoretic, stăpînă încă acolo.

În timpul Marelui Război Basarabia căzută în anarhie și reclamată fără nici un temei de o Ucraină fără bază istorică, n-a cerut nimănui această moștenire firească. Ea s-a oferit de la sine pe baza dreptului de autodeterminare care e la baza teoriei constituționale a Republicii Sovietelor.

A se aplica Ținuturilor nordice ale Bucovinei, unde niciodată n-a fost o stăpînire rusească, sub pretextul că astfel se capătă o despăgubire pentru acele pagube pe care le-am fi adus Basarabiei pe care dimpotrivă, am ridicat-o dintr-o stare de quasi-barbarie, din cauza unei insule rutene, înseamnă o strămutare a dezbaterii pe un teren național care e negat prin însăși cererea de a se ceda întreaga Basarabie cu populație covârșitor românească. Iar atingerea teritoriului însuși al Vechiului Regat e cu totul în afară de toate postulatele teritoriale ce s-au înfățișat României în raport cu ținuturile alipite.

Ultimatumul de ieri, urmat de o luare în stăpînire imediată, nu poate găsi nici un temei istoric și legal și înstrăinarea unei atît de largi părți a României Unite calcă peste dreptul a trei milioane de țărani români și a unei părturi de intelectuali devotată cauzei naționale.

Fără a pune în discuție necesități care s-au socotit că nu se pot evita, subsemnații, dintre care cei mai mulți sînt întemeietorii înșiși ai Statului Român nou în hotarele lui firești, nu pot admite ca în orice formă să se dea o recunoaștere legală în numele Statului și poporului român la ceea ce nu este decît o uzurpație determinată de confuzia de noțiuni, firește, trecătoare, a unei epoci de criză fără pereche. N. Iorga, Iuliu Maniu, C.I. Brătianu, Dr. N. Lupu, Mihai Popovici, Alex. Lapedatu, V.P. Sassu, I. Lugosianu, Aurel Dobrescu, N. Polizu Micșunești, Gh. Popp, A. C. Cuza, Dr. C. Angelescu, G.G. Mironescu, Stelian Popescu, Gh. Brătianu, Pan Halippa, T. Emandi, V. Madgearu, C. Brătianu, Oct. Taslăoanu, M. Berceanu.

Regăsirea de sine (10)

Iată-ne acum nevoiți să le mai explicăm o dată conducătorilor de toate rangurile că dacă vrei să fii „moldovan” trebuie să spui „pasajir” și „atîrnare către țărani”, iar dacă vrei să fii român trebuie să spui „pasager” și „atitudine față de țărani”.

Maică Precistă! Pînă cînd vom tot lămurii că limba moldovenească și limba română nu sînt riuri ce curg separat și se varsă în mări diferite, ci constituie unul și același fluviu care curge nestăvilit și se varsă în oceanul aceleiași spiritualități?

Tocmai neînțelegerea faptului că limba noastră este română și nu „moldovenească”, tocmai această neînțelegere duce la apatie, la indiferență și creează terenul prielnic perpetuării buruienilor. Adevărata ascensiune se va produce numai atunci cînd limba română literară se va întrona definitiv în câminul ei de drept, în conștiința tuturor moldovenilor și va constitui modul nostru cotidian de a fi.

Legile privind statutul limbii de stat a R.S.S. Moldova și revenirea ei la grația latină. Programul guvernamental de asigurare a funcționării limbii de stat ne trezește speranțe mari, însă trebuie să ne dăm seama că am obținut doar certificatul victoriei și că înfrumusețarea panoramei spirituale a republicii nu va fi cîine știe-ce atîta timp cît în virful dealului vor sta niște rățăci în piclă și se vor canoni să țină întoarsă pe dos conștiința de neam și de limbă a poporului din vale.

Cu asemenea ajutoare nu mai trece

Gorbaciov pragul casei comune europene!

Conducătorii Moldovei Sovietice trebuie să se pătrundă de înțelegerea faptului că republica noastră se cheamă o economie nenațională, o miliție nenațională, o academie nenațională, o agenție de informații și anumite publicații antinaționale și că într-o republică în care numai unele sate sînt naționale, limba literară — chiar de-i zicem moldovenească — este lipsită de oxigen, nu are aer, se sufocă.

Conducătorii Moldovei Sovietice vor înceta să creadă în misiunea istorică a bastoanelor de cauciuc numai atunci cînd vor înțelege că Moldova cea cîntată de poezi este într-adevăr „icoană în inimi purtată” și că pentru poporul nostru este mult mai scump Albastrul de Voroneț decît Roșul de Tiraspol și este mult mai plăcută auzului Balada lui Ciprian Porumbescu decît huruiala sinistră a tancurilor sprijinătoare de posturi înalte.

Serie și în cărțile sfinte: „Cînd Domnul va scoate țarăși din robie Sionul, atunci gura noastră se va umple de ris și limba noastră de cîntec”.

Moldovenii se întorc la biserică, se întorc la limbă, se întorc la pămînt, la tot ce le-a fost răpit...

...și gura lor se va umple de ris!

VALENTIN MÎNDICANU
(din revista „Nistru”, nr. 2, Chișinău)

Fotografie de MIHAI POTIRNICHE

Republica Moldova

O victorie numită suveranitate

După 50 de ani de despărțire forțată de sinele său românesc, Basarabia și-a luat propria soartă în mîini. Declarația de suveranitate a Parlamentului Republicii Moldova, din 23 iunie 1990, și declarația Frontului Popular de dezavuare a pactului Ribbentrop-Molotov și considerarea a zilei de 28 iunie ca îndoliat memento sînt două acte de importanță istorică uriașă în destinul încercatului neam de limbă română din această parte a lumii, unde riurile sînt nu numai ape curgătoare ci și însingurate tăieturi din întregul etnic imemorial.

Intr-un an de zile, sufletul românesc din Basarabia a cunoscut o relansare în prim-planul politicii actuale europene cum nu s-a mai întîmplat în toți cei 50 de ani de minciună, umilintă și rușine la care a fost supus de sortii nemiloși ai evenimentelor planetare. Evoluția recentă a lucrurilor din Republica Moldova este dovada superbă a libertății și demnității umane victorioase împotriva abuzurilor trecătoare, ilustrarea ideii că tot ce e clădit pe minciună și violență nu durează la nesfîrșit în istorie, că un neam își găsește — mai devreme sau mai tîrziu — matca firească a evoluției sale, scopul lăuntric pentru care s-a născut ca popor în materia lumii, împotriva tuturor uzurpărilor și umilintelor nedrepte.

Dobîndirea grafiei latine, a statalității limbii române, a tricolorului ca drapel național iar acum, afirmarea plenară a suveranității ca stat, sînt tot atîtea trepte istorice pe care Republica Moldova le-a urcat într-o răsufflare ca să recupereze, parcă, cei 50 de ani de înăbușire umană și spirituală la care a supus-o un destin cumplit, — victorii prin care Moldova basarabeiană și-a cîștigat cu eroic curaj demnitatea de a se gîndi pe sine ca popor suveran, dreptul de a dialoga de la egal la egal cu marile puteri ale lumii, încrederea că timpul lucrează pentru popoarele care cred pînă la capăt în drepturile lor.

Basarabia se adresează acum tuturor guvernelor, partidelor politice și forțelor progresiste din lume să susțină eforturile Frontului său Popular de a obține independența deplină a Republicii.

În această situație politică de-o nouă te care ne dă senzația că evenimentele au luat-o pur și simplu înaintea tuturor așteptărilor, obligîndu-ne la o reacție deloc comodă de adaptare la un viitor tot mai presant, ar fi o surpriză umilitoare pentru noi, cei de dincolo de Prut, să aflăm că un guvern sau o forță progresistă din America Latină, Africa sau chiar Europa se solidarizează cu idealurile Republicii Moldova înaintea noastră.

Împotriva oricăror formalisme politice internaționale, stă în logica însăși a faptelor ca guvernul român, România însăși ca țară nedreptățită cumplit de pactul Ribbentrop-Molotov să reacționeze cu bucurie la vestea că Basarabia, chinuită sa fiică, s-a eliberat singură din „închisoarea popoarelor”, după 50 de ani de suferințe istorice inumane, stă în dreptul firesc al unui părinte să reacționeze cu întregul său potențial de ființă umană nedreptățită atunci cînd un fiu considerat pierdut definitiv își face auzit strigătul său vital de existență și libertate.

Dincolo de bucuria firească a fiecărui român, exprimată prin cuvinte și metafore sărbătorești, e de datoria țării noastre ca sumă a tuturor bucuriilor individuale ale cetățenilor săi, ca ridicare a lor la fantastica putere a speranței, să-și exprime înaintea altor țări, partide politice sau forțe progresiste din lume întreaga solidaritate cu lupta poporului basarabeian printr-o declarație oficială, așa cum a făcut-o și pînă acum salutînd eforturile oricărui popor al lumii de a-și redobîndi libertatea și suveranitatea.

Ne-am solidarizat cu forțe progresiste și popoare care luptau pentru independență din îndepărtata Africă, din cele mai îndepărtate colțuri ale lumii, și numai recunoașterea absurdului însuși că dumnezeu universal ne-ar putea împiedica să n-o facem și acum cînd Republica Moldova înalță drapelul victorioasei sale latinități în cea mai superbă libertate și credință realistă, lăcidă în victoria sa numită suveranitate.

ION ZUȘĂȘCU

PLĂȚI PENTRU REUNIFICARE

Incepând de luni, 2 iulie 1990, a intrat în vigoare Tratatul de stat privind unificarea economică și monetară a celor două Germanii. De acum înainte, est-germanii vor primi salariile în mărci vest-germane (în raport de 1 la 1) și, totodată, vor fi abrogate legislația socialistă, regimul și ordinea socială a statului socialist, dispozițiile și obiectivele economiei planificate, concepția de drept și justiție socialistă, ideologia socialistă, concepțiile ideologice ale clasei muncitoare, morala socialistă și toate elementele de acest fel. Unificării economice și monetare ar urma să i se adauge foarte curând, în decembrie anul acesta sau cel mai târziu în ianuarie anul viitor, și reunificarea politică.

Da, dar cum orice în lume se plătește, era imposibil ca un lucru de o asemenea amploare și importanță ca reunirea celor două Germanii să se facă pe gratis. Cine, ce, cât și cui a plătit ori urmează să plătească? Este de la sine înțeles că principalul plătitor nu putea fi decât cel bogat, nababul, adică R.F.G. Mai întâi, un preț politic, plătit alături de R.D.G. și concomitent (în aceeași zi) cu R.D.G.: recunoașterea graniței cu Polonia, a frontierei de pe Oder-Neisse. Au făcut acest lucru cu inimă grea, convinși că fără asta nu se poate. După cum scria Agenția Reuter, cancelarul Helmut Kohl a susținut că este o ocazie istorică de a se uni și că acceptă, ca preț, pierderea pentru totdeauna a teritoriilor din Polonia. „Astăzi ne aflăm în fața unei alegeri clare, a spus Kohl. Fie confirmăm frontierele existente, fie pierdem șansa de a ne reunifica țara”. A fost aleasă, după cum am văzut, prima variantă.

Ministrul de finanțe al R.F.G., Theo Waigel, prezentând presei „prima marcă unită” primită la Berlin

Urmează plățile în mărci vest-germane. Prima dată către est-germani. Una dintre ele este chiar raportul de schimb și de plată a salariilor, de 1 la 1 (la bursa neagră acest raport este de 1 la 10). Apoi, preluarea de către R.F.G. a efectelor desocializării R.D.G. Se estimează că din cei 9 milioane de muncitori est-germani, între 2,5 și 4 milioane vor deveni șomeri, pe măsură ce numeroase întreprinderi și chiar complexe industriale își vor închide porțile, nefiind capabile să facă față competiției pe piața liberă de tip occidental. Experții vest-germani au calculat că un milion și jumătate de șomeri redeșiți îi va costa pe cetățenii R.F.G. o zecime din veniturile lor anuale, iar trei milioane de șomeri — o cincime din venituri. În sfârșit, un preț pipărit (dai un ban, dar face, nu?) l-a plătit Bonnul Moscovei: un împrumut de 5 miliarde de mărci vest-germane.

Printre plătitori se află și R.D.G. Despre dificultățile economice care o așteaptă am vorbit deja — dar, e drept, se mizează pe acoperirea de către R.F.G. Ceea ce nu va mai putea fi însă compensat este pierderea statalității, transformarea dintr-o țară într-o regiune, fapt ce presupune, printre altele, și un sfârșit nedorit de carieră pentru mulți oameni politici est-germani de marcă.

Economicște, U.R.S.S. nu va avea de dat, ci de primit. Pe alte planuri însă, trebuie să convenim că și Kremlinul va plăti, fie și numai dacă luăm în considerație că R.D.G. nu va mai face parte din Tratatul de la Varșovia și că o Germanie unită poate provoca sovieticilor insomnii.

Pentru reunificarea Germaniei sînt de făcut deci o mulțime de plăți, și nu din cele mărunte. Însă ele sînt inevitabile, întrucît, de cînd lumea, obrazul subțire cu chelțulă se ține.

ION D. GOIA ■

TEMĂ CU VARIAȚIUNI

Cînd minerii mai erau încă în București, în ziua de 15 iunie, domnul Petre Roman a organizat la palatul din Piața Victoriei o conferință de presă în care a expus punctul de vedere guvernamental cu privire la tragicele evenimente petrecute pe 13, 14 și 15 iunie în București. Ce a spus Domnia sa a auzit întreaga țară, întrucît conferința de presă a fost transmisă a doua zi pe micul ecran. Aceasta s-a dovedit însă a fi doar varianta pentru români. Conformindu-se unei tradiții bine încetățenite la noi în anii făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, domnul Petre Roman a oferit ulterior străinătății o altă variantă, în ultimă instanță o altă viziune asupra evenimentelor amintite. Ea a fost consemnată într-un interviu acordat ziarului „La Libre Belgique”, interviu pe care îl tipărim mai jos. Ne va mai oferi oare domnul prim-ministru și alte variante? (I.D.G.)

Întrebare: După evenimentele survenite la București în ultimele zile și descendera minerilor în Capitală, au fost stabilite responsabilitățile?

Răspuns: Pentru moment, responsabilitățile directe nu au fost clar definite. Au fost inițiate cercetări pentru inculparea responsabililor. Procuraturii (independente de guvern) îi revine sarcina de a culege mărturiile și de a evalua daunele produse atît asupra persoanelor fizice cît și în locurile publice. Dacă mărturiile permit identificarea clară a responsabililor, vor fi inculpați, mandate de arestare și o instrucție judiciară care îi va aduce pe vinovați în fața tribunalelor.

I: Ați spus că devastarea sediilor partidelor de opoziție a fost spontană. Am asistat, fiind reținut de mineri, la devastarea sediului Partidului Național Țărănesc. Printre mineri era un civil care mi-a arătat carnetul său de membru al Frontului Salvării Naționale. Nu dădea ordine, ci făcea recomandări. Cum interpretați aceasta?

R: Îmi puteți spune numele acestei persoane?

I: Nu, nu pot să vi-l dau.

R: Foarte rău. Dacă cineva v-ar fi arătat un carnet, ați fi putut vedea numele acestei persoane care pretindea că face parte din Front. Pot să vă spun că aparatul Frontului a avut un consemn: să împiedice intervenția minerilor pe străzile Bucureștiului.

I: Admiteți ipoteza că Frontul ar putea — fără ca dv. să știți — să aibă în cadrul său elemente extremiste?

R: Nu cred să existe. Poate oameni care pretind că sînt în Front, din motive provocatoare sau din motive care le sînt proprii, au încercat să dirijeze acțiunea minerilor. Acestea fiind zise, nu exclud ipoteza ca printre militanții Frontului să existe oameni care — exasperați de imaginea acestei Piețe a Universității unde elemente ale partidelor istorice întretineau agitație — ar fi putut avea reacții ce nu ar fi trebuit să se producă în cadrul legitimității.

I: Acești oameni ar fi avut reacții explozive, potrivit opiniei dv. Puterea nu a reacționat și ea exploziv lansînd un apel către populație?

R: Există de fapt o situație explozivă. Niște bande au pregătît rezerve de sticle incendiare... Apelul către populație nu trebuie luat ca o încălcare a democrației — ceea ce este în fond. Dar poliția era slabă: ea a fost lovită și dezorganizată. Responsabilitatea ofițerilor de poliție este destul de mare în atitudinea lor de dezertare de la datoria lor publică. În plus, în momentul în care apelul a fost lansat — el a fost adresat mai ales populației din București —, el urmărea să protejeze instituțiile democratice și clădirile publice care au fost atacate, precum anumite ministere, radioul și televiziunea.

I: Cine a luat hotărîrea chemării în ajutor?

R: Nu este vorba de o persoană. Eram mai mulți care făceam analiza situației pe baza rapoartelor poliției și ale forțelor armate, care știu că nu pot interveni imediat. Atunci s-a luat hotărîrea să fie lansat acest apel către populație.

I: Dar a cui a fost ideea?

R: Nu are importanță.

I: Păreați, a doua zi după trecerea minerilor, prea puțin entuziaști...

R: Noi toți eram puțin entuziaști.

I: Dar nu și președintele Iliescu...

R: Ba da. La fel de puțin ca mine. Primul grup de mineri a sosit în fața sediului guvernului către ora 5 dimineața. Nu puteam să le mulțumim că au venit pentru a-i invita să plece imediat înapoi...

I: Sfîrșitul zilei a fost ciudat. După toate violențele comise de mineri, președintele Iliescu le-a mulțumit totuși călduros pentru simțul lor civic.

R: Nu cred că le-a mulțumit pentru violențele lor sau pentru excesele înregistrate în timpul șederii lor la București. El a găsit pur și simplu cuvintele cele mai potrivite pentru a le cere să plece acasă. În dimineața zilei de 14, el le-a spus textual: „Dacă ați venit, mergeți în Piața Universității. Acolo, și nu în altă parte, și păziți Piața”.

I: Se vede că nu a fost înțeles! Dar această intervenție a minerilor nu a nemulțumit armata?

R: Nu, deoarece dacă armata ar fi putut interveni

rapid, orice apel la populație ar fi fost inutil.

I: După toate aceste evenimente, guvernul este unit din punct de vedere politic?

R: Absolut.

I: Fără „diversitate”, cum ar spune dl. Brucan.

R: Uf! Dacă îmi mai vorbiți despre acest domn, nu mai merită să discutăm, pentru că el nu mai are nimic de-a face cu noi... Sînt cel puțin trei luni de cînd nu mai are nici o responsabilitate în cadrul F.S.N. Noi nu avem nici o relație directă cu el, cu toate că se vorbește despre el ca despre o eminență cenușie. Dar, pentru a reveni la întrebarea dv., declarația guvernului după sesiunea sa plenară este o declarație a tuturor membrilor guvernului.

I: Ministrul de interne, se declarase, duminică seara, în favoarea dialogului. A doua zi după amiază, el a prezentat o luare de poziție foarte diferită...

R: Nu înțeleg ce vreți să spuneți...

I: În noaptea de duminică spre luni, cea din 17 spre 18 iunie, ministrul a organizat la ministerul său o întîlnire, potrivit manifestanților și potrivit unuia dintre liderii lor, Tudor Marieș, care se pare că trăiește în clandestinitate. A doua zi după-amiază, declarația sa din Parlament...

R: Dar nu s-a schimbat nimic. El a declarat că forțele de ordine au dreptul să intervină în cadrul legal cînd legea este încălcată, pentru a nu spune mai mult. Unde este contradicția? Chiar și astăzi, ministrul a reluat dialogul cu alți reprezentanți ai studenților.

I: A fost reluată deci legătura cu foștii manifestanți?

R: Nu este adevărat. Noi am avut contacte cu studenții, cu reprezentanții ai asociațiilor care, toate, s-au declarat ostile față de ceea ce s-a petrecut în Piața Universității, față de confuzia făcută între acești așa-zisi manifestanți și studenții, intelectuali și cele câteva asociații zise apolitice.

I: Se poate presupune că acuzațiile împotriva lui Marian Munteanu, președintele Ligii studenților, vor fi ridicate?

R: Nu pot să vă spun nimic în această privință. Nu eu trebuie să hotărîsc asta.

Europa nu își caută identitatea, dar viitorul da. De cîva timp încoace ceea ce părea imposibil a devenit probabil și ceea ce părea dificil a devenit posibil. Europa se clatină serios iar natura legăturilor ei cu exteriorul este pe cale de schimbare. Țări aflate în afara Europei civilizate vor să „reîntre” în continent și țări care au dictat Europei își schimbă și conținutul dicteului și forma sa. S.U.A. și U.R.S.S., parteneri în conflict tradițional, se uită la Europa cu ochi noi. Nu pentru că ar vrea, ci pentru că nu mai au cum altfel. Și Europa se uită la cei mari altfel. Din această sumă de modificări rezultă un apetit european nou. Europa bătrînă, depășită strategic și vehiculată economic iese din starea de scleroză tentînd o maturitate vivace. „Newsweek” abordează problema cu o prudență amabilă: „Timp de peste 40 de ani eu-

ropenii de pe ambele părți ale Cortinei de fier au acceptat ideea că cele două superputeri trebuie să discute și uneori să decidă singure asupra problemelor europene.

La baza tuturor priorităților stă convingerea că Europa — estul și vestul — este pregătită să preia conducerea propriilor ei afaceri. La patru decenii după sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, liderii ei sînt de acord că se află în pragul unei noi ere în care Europa își va asuma răspunderea pentru propria ei securitate.

Viziunea comună a liderilor Europei este mult mai semnificativă decît divergențele dintre ei. Ei prevăd cu toții un declin rapid al influenței superputerilor, apariția unui vid militar-politic care, dacă poate fi umplut, va fi umplut de europenii înșiși. Toți consideră că prăbușirea comunismului în Europa răsăriteană în ciuda

tuturor pericolelor, furnizează ocazia de a modela o nouă Europă, prosperă și liberă”. Deci Europa viitorului se află în mîna „prăbușirii comunismului”. Dar se prăbușește comunismul? Dacă da, a-

MONDORAMA

tunci Europa ar trebui să-și plătească datoriile... ● Sper că nu l-ați uitat pe Noriega. Pe generalul Manuel Noriega, regele traficantilor de droguri și altele altele, fost președinte al Republicii Panama, comandant suprem, pîrinte al națiunii și fiu al junglei autohtone. Măturat de la putere, băgat în puscărie și demitizat, generalul a lăsat în urmă o țară cu structuri cu tot. Structuri de tip Noriega, structuri care nu mai au ce căuta în Panama, dar care

rezistă, rezistă, rezistă... „The Economist” scrie: „Guillermo Endara, 53 de ani, care este președinte — instalat de americani — al Republicii Panama, se va căsători cu logodnica lui, în vîrstă de 23 de ani. Publicul este invitat, dar detaliile lunii de miere a președintelui rămîn în familie. Luna de miere a guvernului său s-a sfîrșit. La cinci luni după instalarea acestui guvern, Panama este chinată de șomaj (30—50%), de paralizia în care se află ministerele datorită lipsei de fonduri, de scandaluri, demisii și demiteri în rîndurile forțelor reformate ale poliției și de un val infracțional în creștere.

Cel mai rău este că guvernul nu are bani. Statele Unite, care au promis o zestre de 240 de milioane de dolari pentru cea mai nouă mireasă a democrației, nu semnează cecul. Recent, ambasada americană a organizat un

sondaj din care a rezultat că, deși guvernul Endara și patronii lui militari americani sînt încă populari, popularitatea lor este în declin.

Cea mai mare îngrijorare este legată de noua forță polițienească creată din rămășițele corupte ale Forței de apărare a generalului Manuel Noriega. Vice-președintele Ricardo Arias Calderon care, ca ministru de interne, răspunde de poliție, încearcă să-i readucă pe oamenii lui Noriega pe calea cea bună. Alți miniștri cred că așa ceva este imposibil. „Ricardo crede că ei pot deveni îngeri. Escrocii ăștia nu se vor schimba niciodată”, spune unul dintre miniștri, care consideră că forța de poliție trebuie recreată pornind de la zero”. Pornind de la zero? Așteptăm exemplul pentru a-l analiza și a-l aplica deși la noi se caută un zero original...

RADU BUDEANU ■

La Napoli, cu marfarul

Lui Rică Răducanu, anii i-au lăsat urme doar în circumferința abdominală. În rest, a rămas același copil. Astăzi de 120 de kilograme. „Echipamentul” lui dintotdeauna a fost risul. „Fotbalul rămâne o bucurie copilărească. Acum foșnesc mai mult banii decât mingile în plasă. M-am săturat de scoruri 1-0, 0-0. Inundație cu

ele, dom'le, și la mondiale. În ultimele luni, cel mai mult mi-a plăcut finala Cupei României. La 6-4, s-a dus spectatorul vesel acasă. În toată Italia, Maradona-n sus, Maradona-n jos. Și el, fără echipa Napoli, mai mult s-a vâlcărit în careu. De ziceai că trage spre poarta unui spital, nu spre poarta bronzărilor din Camerun. Pe mine m-a ridicat de pe scaun portarul acela cam într-o ureche, Higuita. Cu pletele puse pe bi-gudiuri. Sărea în poartă ca maimuța. Judy. Și, peste un minut, dribla pe la mijlocul terenului. Băiat bun dar cu lipsuri. El însă dăruia prăjitura tribunelor. M-am ciupit să mă conving că nu sînt eu cel din poarta Columbiei. Niscaiva filozofi ai mondialelor ziceau că giumbușlucurile lui Higuita reprezintă o tactică de descurajare a adversarului. Eu jonglam mingea ca așa simteam. Și apoi pentru copiii Grantului.”

Și iată-l pe Răducanu of Giulești la Napoli! Mai deunăzi, un rapidist hitru spunea că și lui Rică i s-a oferit acolo un contract: de 2 milioane de seminte. „Ba de spaghetti, că asta a fost baza în farfurii. Când am văzut că n-am loc în delegație, deși am pus umărul la meciurile naționale, am scos banii pe masă și am plecat în Italia ca excursionist. Să fiu cu inima mai lângă băieții. Altfel, le făceam și masaj, pe lângă antrenarea portarilor. Bașca, rolul de maseur de optimism.

Nu mă lăsam pînă nu-i vedeam rîzind în ajunul partidelor”. Dar Ricuță n-a primit acum nici măcar bilet de intrare în cantonament. „Mai să turbez în hotelul aflat la 40 km de emoțiile de la Telese. Dormeam în cameră cu Constantin, Nicușor, Pircălab, în total 7. Un fel de prici ca la Babele. Dimineața, coadă la dușuri. Unul era infundat. Dacă nu știai să înoți, te înecai. Meciurile, în afara celor ale României, le-am văzut la televizor din holul hotelului. Mai strigam la unul că n-am venit în Italia să-i privesc ceafa, îl mai zgîlțiam pe altul duduind de sforăituri. Înaintea meciului cu Argentina am încercat să dau ochii cu băieții la stadion. Carabinierii însă cită frunză și iarbă. În timpul încălzirii, am tipat de la peluză: tătucu, sînt aici! Hagi, Lăcă, Andone, au recunoscut namila îmbrăcată în tricolor. Și s-au bucurat. Când ne-au păcălit argentinienii cu golul, am mai tunat odată: tare, că se poate! Și Balint a șters cu capul balonul în plasă. Cu citeva fire de păr din începutul lui de chelie. După meci, n-am mai rezistat. M-am scormonit prin buzunare, am închiriat o mașină și așa Rică a asediat Telese. Am pus frînă să nu-i stringe pe băieții prea tare în brațe, așa cum simteam. Că să nu bată la ușa ortopezilor. M-am oferit iar să dau o mină de ajutor căci acum urma iadul cel negru. Jucătorii spuneau: Tătucu, ră-

măi! Dar se pare că Rică a fost garat pe linie moartă. Și așa i-am încurajat de-acasă sperîndu-l pe vecinul de apartament din Giulești.”

De fapt, în 1972, tot în Napoli, Răducanu a fredonat cu năduf nu o cantonetă, ci „de-ți-ar spune poarta ta, cite nopți am plîns cu ea”. Rapid juca cu echipa napolitană în Cupa UEFA. I-a păzit ca o santinelă pe Savori și Altafini ca, pînă la urmă, să-i șuteze mingea în poartă... Lupescu Culai. A blestemat autogolul, dar tot el l-a consolatat pe propriul stoper. Peste citeva zile, la poalele Grantului, victoria rapidiștilor în retur a asternut o eclipsă peste „o sole mio” al italienilor.

Il Nasone, veritabil Cyraho al Grantului, nu vrea însă să fie o arhivă cu amintiri triste.

A păstrat doar paginile luminoase. „La fotografia mea cu Pele zic și astăzi: inger, ingerășul meu. După un turneu pe Maracana, cînd am apărut un 11 m și i-am driblat pe înaintașii lui Independiente Buenos Aires, regele balonului m-a căutat la hotel. Și apoi a expediat o scrisoare în Giulești invitîndu-mă să-mi fac buletin de Sao Paolo. De ce să-mi mai amintesc de mîhnirea de la Guadalajara? Mai tîrziu, Angelo Niculescu mi-a spus că, dacă ar fi știut ce fel de om sînt, nu s-ar fi lăsat influențat să nu mă introducă în teren. Deh, îți mai face fente și viața!”. Pînă una alta, noul antrenor al Rapidului, Constantin, l-a uns pe Rică în postul de gestionar al destinilor portarilor.

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

„BOBOCII” SPORTULUI STUDENȚESC

■ „Privind înapoi cu minie” la propriile slăbiciuni și bîlbîieli, Sportul Studențesc s-a hotărît să înceapă o nouă viață. Antrenorului Kraus i s-a spus mulțumesc și la cîrma echipei a fost împins secundul Chihala, fosta extremă a studenților. Mina lui dreaptă? Jurcă. ■ În meciurile din cadrul Cupei Inter-toto vor fi testați în ve-

derea includerii în lotul Sportului: portarul Diaconescu de la Curtea de Argeș; mijlocășul Panduru și fundașul Gh. Lupu, ambii de la Reșița; liberoul Necula (fiul lui Rică Răducanu), mijlocășii Petre Cristian și Trimbiș, virful Daniel Dumitrescu, toți de la Sportul „30 Decembrie”. Se speră că acești tineri de 20-21 de ani să treacă cu bine coloeviul. ■ Nu s-au prezentat la lot Răzvan Lucescu, Tîrlea, Stănic și Cristea. Au pierdut trenul la întoarcerea din vacanță sau se află pe scara vagoanelor altor echipe? (F.C.) ■

Dacă v-a plăcut „Flacăra” și doriți un supliment, dacă nu v-a plăcut „Flacăra” și doriți altceva.

NU UITAȚI există supliment, există alternativă, pentru că există:

Mulți dintre domniile voastre n-au văzut măcar această superbă revistă color în 32 pagini (costă numai 15 lei) pentru că oferta este spectaculos depășită de cerere. Certitudinea primirii revistei FLACĂRA-BIS vine doar odată cu abonamentul. Abonamente se primesc, așa cum se primesc și pentru „Flacăra” și „Rebus”. Nu credeți în zvonul că nu s-ar face abonamente, chiar dacă vi-l spune vreun salariat al poștei. Telefonati-ne sau scrieți-ne imediat și vă vom abona noi.

Pentru cititorii noștri din țară — în curînd un concurs care vă poate oferi o excursie gratuită în Occident!

Pentru cititorii noștri din străinătate — în curînd un concurs care vă poate oferi o excursie gratuită în România!

Pentru doamnele și domnișoarele frumoase și inteligente, indiferent de vîrstă — în curînd concursul MISS-BIS!

Pentru domni — o șansă de a face parte din juriu!

Pentru cititorii noștri din străinătate

Bine ați re-venit în România!

Ne pare bine dacă ați devenit cititori ai edițiilor noastre internaționale!

Nu uitați! Și alți români vor să citească „Flacăra”. Și alții vor să citească „Flacăra-Bis” și „Rebus”. Spuneți-le prietenilor și cunoștințelor domniilor voastre că ne face plăcere să-i știm între cititorii noștri. Pentru S.U.A. și Canada, ediția noastră internațională vă stă la dispoziție. Abonamentele se pot face prin agentul nostru de difuzare AMEROM CORPORATION, P.O. BOX 1528, L.I.C., New York 11101, Tel. (718) 726-2613, telex. 494 9340 BICUI, Attn.: Mr. Dinu C. Surescu. Pentru abonamente în alte țări, adresați-vă Editurii „Presa liberă” sau direct redacției.

Vă așteptăm, de asemenea, scrisorile, eventualele colaborări, sugestiile, preferințele și, desigur, dată fiind ampla difuzare a publicațiilor noastre, vă primim cu plăcere ofertele de publicitate.

FLACĂRA - PUBLICITATE

Publicațiile „FLACĂRA” și-au deschis paginile, așa cum se practică în presa de cea mai bună calitate din întreaga lume, informațiilor publicitare. În „Flacăra”, în „Rebus”, anunțurile dumneavoastră au un mare succes garantat pentru că, așa cum se știe, publicațiile noastre de mare tiraj au avantajul de a se adresa cititorilor din toate mediile sociale. În plus, la crearea dumneavoastră, cu profesionalismul care le e propriu, redactorii și designerii noștri vă pot ajuta să vă prezentați reclamele în deosebite condiții grafice, să vă formulați ofertele sau cererile în cele mai convingătoare formulări.

Citind cu încredere publicațiile noastre, cei pe care-i informați prin anunțurile dumneavoastră publicitare vă vor acorda aceeași încredere. Nu-i dezamăgiți, evitînd să apelați la serviciile noastre publicitare.

Acolo unde apare imposibilul, apelați la experiența noastră! Chiar dacă vă propuneți să vindeți nisip în Sahara sau frigider la Polul Nord, aveți o șansă. Această șansă este „FLACĂRA”!

Relații suplimentare obțineți la tel. 17 60 10, 17 60 20, interior 2542 în zilele de marți, miercuri, joi, orele 10-12. Pentru urgențe deosebite — și interioarele 2002, 2558.

VENITI vedeti COMPARATI cumparati si o sa intelegeti

că PAPAGALUL

58-22 Myrtle Ave. 718-821-2785

din Ridgewood este UNIC

Vizitați în incinta magazinului secția de prăjituri executate de maestrul NITĂ

Renumita cofetărie NITA'S

40-10 Greenpoint Ave. Sunnyside, N.Y.

EUROPEAN BAKERY

Tel. 718-784-4047

multumește clienței sale care o onorează cu comenzi transmise și amintește amatorilor că în galanteriile cofetăriei se află permanent produse noi, de cea mai bună calitate.

NU UITAȚI: RENUMATE NOSTRU STĂ ÎN CALITATEA PRODUSELOR!

FAC RECLAMĂ ÎN REVISTA „FLACĂRA” CUNOSCUTE FIRME DIN NEW YORK

IN MANHATTAN ȘI BRONXI

DR. MIRCEA GABRIEL PĂUNESCU D.D.S.

LICENȚIAT AL NEW YORK UNIVERSITY ȘI 20 ANI EXPERIENȚĂ MEDICALĂ

VĂ ASIGURĂ LA CELE 2 CABINETE

STOMATOLOGICE DIN

MANHATTAN (72 ST.) ȘI

BRONX (FORDHAM RD.)

PRIMA CONSULTAȚIE GRATUIT

■ METODE ULTRAMODERNE DE PROFILAXIE

■ OBȚINĂRII ESTETICE (BONDING)

■ PROTEZARE IMEDIATĂ

■ TRATAMENTE ORTHODONTICE (ALINIEREA DINTILOR)

TOATE TRATAMENTELE DENTARE

PREȚURI ACCESIBILE ȘI ÎN RATE! *ACCEPTĂM ASIGURĂRI! *TOATA SAPTAMINA DE LA 10 - 20

Tel. (212) 873-3033

(212) 562-2612

■ CUMPĂR automobile de epocă, plata avantajoasă. Aștept provincia. București — 15.02.28.

■ CUMPĂR vilă sau casă la Sinaia, Predeal. Aștept oferte la București, tel. 15.02.28.

De la întorșii noștri
special acasă

OBIECTIV ATINS?

Deci, din nou ne-am mulțumit cu mai puțin decât ni s-ar fi convenit în acest moment în fotbal, așa cum s-a întâmplat în atâtea rânduri, și nu numai în fotbal.

Deci, iarăși — din modestie excesivă? din frică? — nu din nepricepere, în orice caz, nu din lipsa talentului, fără doar și poate — ne-am rețezat singuri dreptul de a spera la o împlinire mai mare decât cea cunoscută în acest an la „Coppa del mondo” din Italia.

A fost de-ajuns să ne atingem țelul pe care ni l-am fixat — pentru a uita că poate exista un țel mai înalt, la care s-ar fi convenit să aspirăm cu toată îndreptățirea.

Există un personaj într-o carte a lui Romain Gary care face jonglerii cu mere.

La început cu trei, apoi cu patru, apoi cu cinci...

Fiecare etapă depășită îi stărnește dorul de a fi și mai îndeminatec și nici o clipă nu-și contemplă cu satisfacție performanța la care ajunge, din moment ce alții reușesc ceva ce lui nu-i e încă accesibil.

Era însetat de desăvârșire acest erou, de vreme ce orice țarm pe care poposea îi stărnește dorul de alte țărâuri, mai îmbietoare.

În schimb, jucătorii și tehnicienii noștri de la națională abia au obținut un succes de răsunet — numai pentru noi! — calificarea în optimile campionatului mondial de fotbal — și n-au mai vrut să știe că există și sferturi de finală sau semifinale. Ce să mai vorbim de finală...

N-are rost să mai vedem cum a decurs scoaterea noastră din cursă, de către o echipă modestă cum e cea a Irlandei.

A trecut de-atunci mai bine de o săptămână și cu siguranță ziarele și revistele noastre au făcut să curgă cerneală din belsug în legătură cu acest subiect.

Până la alte amănunte despre naționala României la „Coppa del mondo” — pe care le vom furniza cititorilor noștri în numărul viitor — să consemnăm doar opinia unor reputați specialiști în domeniul jocului cu balonul rotund: „Când ai jucătorii atât de talentați, n-ai voie să joci așa cum a jucat România cu Irlanda”.

Orice comentariu e de prisos.

GEORGE ARION
și PAUL AGARICI

Bucureștiul nu crede în lacrimi

Miez de noapte în aeroportul Otopeni. Georgeta Ciorcoveanu, la cei 50 de ani, întrușipează parcă portretul robot al gospodinei perfecte. „Când am aflat de la „Actualități” de sosirea echipei, am stins aragazul, am luat buchetul din glastră și am venit cu soțul și fetele să-i îmbrățișăm pe cei ce ne-au adus o mare bucurie în casă”. La doi pași, o floare cu o floare. Eleva Miron Mirela nu-l cunoaște pe Timofte. „Garoafa e pentru el. Dorresc să-i spun că va fi cel mai bun. Când mingea s-a lovit de palmele irlandezului, am plins”. Și totuși, Bucureștiul nu crede în lacrimi. Tineri, bunici, miini necunoscute stringind pe cele ale jucătorilor care au făcut să se știe că România se află acum și ea în lumea bună a fotbalului. Balint, coborînd din avion: „Dacă cineva acolo sus nu ne-a iubit în acele momente de foc, aici jos, acasă, oamenii aceștia ne mângieie inima. De ce l-am sărutat pe teren pe Timofte? Puteam să fiu în locul lui. N-am fost desemnat să execut penalul”. Tatăl lui Găbiță Balint a stat ca o sentinelă pe lângă gardul cantonamentului: „Am fost primul lui antrenor. Cei 7 ani de-acasă, fotbalistici, i-au deschis ușa spre arta și bucuria golului”. Într-un dribling prelungit prin mulțime, Timofte dispăre. „În drum spre mine, m-am hotărât să schimb modul meu obișnuit de a executa lovitură de la 11 m. Încă nu pot să privesc în ochii oamenilor”. Fruntea sus, Daniel! Un eșec poate elibera tamente de ambiție.

De fiecare dată, înainte de meciuri, Andone a fredonat cu fanfara „Deșteaptă-te, române”. „Dopingul meu de curaj. Ca să înfrunt depărtarea de-acasă”. De astă dată, „acasă” s-a aflat la doi pași, în persoana soției, Simona.

După meciul cu Camerunul, antrenorul lui cu fustă i-a pansat rana mîhnirii. „Povestirea despre golurile șutate de băiețelul nostru de 3 ani în poarta mea improvizată în apartament a alungat imaginea lui Milla”. Andone se încruntă. „Vulpoiul m-a înbruntat, dar a continuat faza până la gol. Rîdea și nici el nu realiza cum de nu s-a fluierat. Arbitrul de centru a ridicat din umeri pasind vina la tușier. De ce am fost planificați să jucăm 3 meciuri din 4 în jeraticul soarelui de la ora 5? De obicei fac 10 raiduri în careul advers. Acum parcă mi se dezumflaseră plămînii. M-am temut și eu de o executare a unui penalty. O ratare la 30 de ani însemna punctul final al carierei. Între ofertele lui Partizan și Aston Villa, cred că voi opta pentru britanici”.

Secundul Drăgușin a adunat parcă în nelipsita lui gențuță de funcționar toate luminile și umbrele vieții. „Acum, în prag de pensionare, după 40 de ani în iadul antrenoratului, trăiesc mulțumirea de a fi împins și eu cu puterile mele România în rîndul echipelor de elită. Lipsa unui gram de șansă și un portar în zi excepțională ne-au scurtat cu un pas drumul. Am exersat zeci de șmecherii tehnice, singurele apte să învingă o echipă cu mușchi de oțel și experiență în a refuza jocul. Speram într-un gol dintr-o scipire tehnică a jucătorilor noștri. N-a fost să fie! În meciul cu Camerunul am mizat pe ofensivă și am pierdut. Iar acum, circumspecția ne-a jucat feste. Anticipasem înlocuirea unui mijlocas cu altul. Dar glezna lui Răducioiu s-a umflat și Lupu a intrat în locul unui atacant. Pentru penaltiuri am optat pentru 3 stîngaci, de regulă incoziți, pentru un jucător ca un munte de calm, Lupescu, și pentru Timofte,

recomandat de reușitele de la antrenamente. De altfel, el s-a și oferit, în timp ce alții nu s-au prea înghesuit pe listă”.

Adriana și Mișa Klein au miinile alături și pe toarta valizei. Așa cum au împărțit la Telese și bucuriile și necazurile. Doar o dată, după calificare, s-au plimbat printre becuțele tricolore din orașelul cu inimă caldă.

„Dacă am fi jucat slab, n-aș fi fost atât de mîhnit”, oftează fundușul cu joc de metronom. Pe banca de supliciu a rezervelor, stoperul de nădejde Săndoi a simțit că golul argentinienilor a năruit 4 ani de muncă. „Dacă în băieții a mai existat atîta curaj încît au remonat în fața asilor sud-americani, sînt convins că această frumoasă pagină din povestea fotbalului românesc va fi urmată de altele pline de lumină”. Văzîndu-l pe fratele lui Rotariu, Maradona ar putea crede că unul a jucat o repriză, celălalt alta. Gemeni, parcă trasi la xerox. Așa și-ar explica de unde atîta energie la mijlocușul stelist care s-a lipit de el ca un plasture sufocîndu-i jocul. La Telese, Ilie, și el fotbalist la Progresul Timișoara, a sacrificat plimbările demontînd de pe casele jocul starului argentinian și ajutîndu-l cu un sfat pe Roti. „Nu l-am faultat decât o singură dată, povestește umbra lui Maradona. Dar nici nu l-am lăsat să ajungă cu fața spre poartă. Regret că m-am grăbit semnînd pentru turci. În Italia m-au căutat emisari de la Pisa, Monaco, Anderlecht”. Băieții au brațele pline de flori. Care sînt de la gospodina venită într-un suflet de lângă aragaz, care de la eleva cu codițe și care de la noi?

FLORIN CONDURĂTEANU
Fotografii de
GIG MOTOIANU

FLACĂRA

EDITURA
„PRESA LIBERĂ”
Stan Pelteacu
Ion Ciucescu

REDACTIA

REDACTOR ȘEF:

George Arion

Redactori șefi adjuncți:

Constantin Dumitru

Ion D. Goia

Secretar general de redacție:

Oprea Georgescu

■ PUBLICIȘTI COMENTATORII (2569): Dumitru Constantinescu, Roxana Paicu Manolescu, Horia Pătrascu.

■ ANCHETA-REPORTAJ (2600, 2542): Dorin Sălăjan, Pașcu Balaci, Petre Barbu, Radu Ciobotă, Cristian Pavel, Mihai Stănescu.

■ DREPTURILE OMULUI (2559): Dorin Gherghinescu, Mihail Gălățanu, Liana Tatos, Reghina Vărci.

■ CULTURĂ-ÎNVĂȚĂMÎNT (2569): Ion Zubașcu, Sorina Man, Margareta Mureșan.

■ FOTOREPORTAJ (2528): Paul Agarici, Gabriel Bugnar, Eduard Constantinescu, Elena Ghera, Gig Motoianu, Victor Rădulescu.

■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072): Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Pompiliu Dumitrescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.

■ SECRETARIAT (2002, 2558): Constanța Balaban, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.

FLACĂRA BIS

Secretar general de redacție Răzvan Bărbulescu (2128)

Liviu Timbus (2128), Aurelia Boriga, Florin Condurățeanu (1700).

REBUS

Redactor șef adjuncți

Tudor Octavian (1457)
Adrian Mitu, Alexandru Păsărin, Alexandru Paler, Elena Grecescu, Bogdan Vlad, Aurel Ștefan Alexandrescu, Simona Simzianu (2036).

Adresa redacției și administrației: București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în paranteze de mai sus); secretariat redactor șef: 2002; redactor șef adjuncți: 2558 (C. Dumitru), 2560 (I. D. Goia); secretar general de redacție: 2143; public relation: 2600. Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRES-FILATELIA, Sectorul export-import presă P.O. Box, 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

TIPARUL:
Combinatul
poligrafic
BUCUREȘTI

16 pagini

3 lei

Vremurile sint cum sint DAR VREMEA

(4-10 VII)

Luna Iul Cuptor a debutat cu o vreme deosebit de caldă în toată țara. Temperatura aerului în cursul zilei în foarte puține localități nu a depășit 30°C, iar dimineața rareori a coborît sub 13°C. Virfurile termice diurne atinsese (frecvent 37°C, izolat chiar 38°C) au fost foarte aproape de recordurile acestei perioade.

de. Cu toate că în regiunile din nordul, vestul și centrul țării a pătruns o masă de aer mai umedă și mai instabilă termodinamic caracterul deosebit de cald al vremii a predominat în toate regiunile, în ultimele zile. Această masă de aer a determinat frecvente descărcări electrice în Banat, Oltenia, Transilvania, Crișana, Maramureș și Moldova și multe plozi, care pe alocuri abia au reușit să ude pămîntul „răzbunîndu-se” izolat în Transilvania, unde în doar câteva ore s-au înregistrat 38 l/mp (jud. Harghita), 31 l/mp (jud. Mureș) etc.

În intervalul 4-10 Iulie a-

precieam că vremea nu va suferi modificări importante. Astfel, valorile termice în următoarele zile vor fi mai ridicate cu 4°-6°C decât cele normale ale acestei perioade și se vor încadra în general între 27° și 35° ziua, și între 12° și 22° noaptea. Cerul va fi mai mult senin exceptînd regiunile din nordul și nord-vestul țării la început, apoi și cele din nord-est, unde va prezenta innorări trecătoare, iar șansele de ploaie vor fi mult mai mari decît în celelalte zone.

Pentru cei aflați în aceste zile în concediu la mare sau munte avem vești bune.

Pe Litoral apreciem că va

fi o vreme însorită și caldă. Șansele de ploaie sînt mult reduse, iar temperatura aerului va fi de 27°, 30° C ziua și de 17°-20°C noaptea. Apa mării va avea 22°C.

Și la munte vremea este bună pentru turiști. Cerul, mai mult senin noaptea și dimineața, se va innora trecător în cursul după amiezilor cînd șansele de ploaie cresc îndeosebi în Munții Apuseni și nordul Carpaților Orientali. Regimul termic normal al acestei perioade va fi depășit în medie cu 5°. Astfel ziua temperatura aerului va ajunge la 13°-16°, iar noaptea la 5°-8°.

IOANA MAȘEK

ULTIMA ORĂ

Visul
dintotdeauna
al omenirii,
capitalismul
cu față umană.